

4

Mały elementarz

PRZEWODNIK METODYCZNY

ROCZNE PRZYGOTOWANIE PRZEDSZKOLNE

Mały elementarz

PRZEWODNIK METODYCZNY

marzec – kwiecień

Autorki
Małgorzata Skrobacz
Wiesława Żaba-Żabińska

Projekt okładki
Tomasz Kozłowski

Ilustracja na okładce
Beata Zdęba

Redakcja merytoryczna
Wiesława Żaba-Żabińska

Redakcja językowa i korekta
Beata Pędziwilk
Krystyna Bajor

Skład i łamanie
Marek Zapala

Zagadki i rymowanki
Małgorzata Skrobacz (s. 25, 37, 43, 48, 58, 81, 83, 85, 111, 124)

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie publikacji w całości lub we fragmentach bez zgody wydawnictwa zabronione.

ISBN 978-83-7874-782-6

© 2017 Wydawnictwo JUKA-91

Wydawnictwo JUKA-91 Sp. z o.o.
ul. Jutrzenki 118
02-230 Warszawa
infolinia 800 650 300
www.mac.pl
www.juka.edu.pl

Spis treści

Rozkład materiału	4
--------------------------------	---

Marzec

I. Tak mija nam czas (karty pracy, cz. 4, s. 3–13).....	20
II. Muzyka jest wszędzie (karty pracy, cz. 4, s. 14–23)	33
III. Mamy różne charaktery (karty pracy, cz. 4, s. 24–35)	47
IV. Wiosna, wiosna (karty pracy, cz. 4, s. 36–49)	61

Kwiecień

I. Cuda i dziwy (karty pracy, cz. 4, s. 50–63)	75
II. Wkrótce Wielkanoc (karty pracy, cz. 4, s. 64–76).....	88
III. Nowinki z wiejskiego podwórka (karty pracy, cz. 4, s. 77–87).....	101
IV. Mali strażnicy przyrody (karty pracy, cz. 4, s. 86–96)	114

Oznaczenia:

 – zajęcia wynikające z zadań programowych

 – zajęcia wynikające z realizacji treści wychowania zdrowotnego

MARZEC, TYDZIEŃ I				
Treści programowe	Temat tygodnia	Dzień tygodnia	Temat dnia	Aktywność i działalność dziecka
1	2	3	4	5
Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i> – rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich – tworzenie wyrazów z poznanych liter i ich odczytywanie – czytanie krótkich, ilustrowanych tekstów. Nasza edukacja matematyczna <i>Organizacja przestrzeni i czasu</i> – poznanie wybranych mierników czasu od starożytności do dnia dzisiejszego – nazywanie pór dnia: <i>rano, południe, popołudnie, wieczór, noc</i> – odpowiednie stosowanie określeń: <i>przedwczoraj, wczoraj, jutro, pojutrze</i> – zwrócenie uwagi na upływający czas uwiódconiony np. w rozwoju dzieci. (<i>Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 36, 50).</i>	Tak mija nam czas	1.	Wolno czy szybko?	• Wprowadzenie litery p: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. • Zabawa przy piosence <i>Zegary</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Pory dnia	• Słuchanie opowiadania H. Bechlerowej <i>Wiosenna wędrówka</i>. • Wykonanie pracy plastycznej w formie filmu <i>Mój dzień</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Co było najpierw, a co będzie potem	• Zabawa dydaktyczna <i>W jakiej kolejności</i>. • Zabawy przy piosence <i>Zegary</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	W zakładzie zegarmistrzowskim	• Wycieczka do zakładu zegarmistrzowskiego. • Rozmowa na temat wizyty u zegarmistrza z wykorzystaniem obrazka <i>W zakładzie zegarmistrzowskim</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Podróż w przyszłość	• Słuchanie wiersza M. Przewoźniaka <i>Wyłazki</i>. • <i>Gdzie poleciałbym w hikułem czasu</i> – praca plastyczna.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

MARZEC, TYDZIEŃ I

Cele ogólne	Cele operacyjne	Karty pracy, cz. 4.	Zajęcia ruchowe
6	7	8	9
– zapoznanie z literą p: małą i wielką, drukowaną i pisaną – określanie tempa wykonywanych czynności	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa literę p: małą i wielką, drukowaną i pisaną – posługuje się określeniami: <i>szybko, wolno, szybciej, wolniej</i>	s. 3, 4, 5, 6, 7, 8	• Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXII (ulożone przez autora). • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Zamieniają się miejscami dzieci</i> (ulożona przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Kasztanowiec i pory roku</i>. • Zabawa ruchowa <i>Poruszam się według wskazówek</i>. • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VII (ulożone przez autora)
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4			
– zwracanie uwagi na mijający czas na podstawie przykładów z życia ludzi, przyrody i literatury dziecięcej – wyrażenie w ekspresji plastycznej jednego dnia z życia dzieci	– dostrzega zmiany zachodzące w przyrodzie w związku z upływającym czasem i zmianami pór roku – wyraża w formie plastycznej, jak wygląda jego dzień w różnych porach	s. 9	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 15			
– określanie, co było najpierw, co jest teraz, a co będzie potem – nauka kroku i figur tańca – <i>trojaka</i>	– stosuje słowa: <i>najpierw, teraz, potem</i> – tańczy <i>trojaka</i>	s. 10	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7			
– przybliżanie wyglądu i wyposażenia zakładu zegarmistrzowskiego oraz pracy zegarmistrza – rozwijanie mowy	– wyjaśnia, na czym polega praca zegarmistrza i jakie narzędzia potrzebne są do jej wykonywania – wypowiada się na temat wycieczki	s. 11	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 16			
– zachęcanie do wypowiedzi na temat przyszłości – przedstawienie wyobrażeń dotyczących przyszłości w formie ekspresji plastycznej	– wypowiada się na temat przyszłości – wyraża swoje wyobrażenia w pracy plastycznej	s. 12, 13	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 19			

MARZEC, TYDZIEŃ II

Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i> – rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich – tworzenie wyrazów z poznanych liter i ich odczytywanie – czytanie krótkich, ilustrowanych tekstów. W świecie sztuki. Muzyka <i>Słuchanie i śpiewanie piosenek</i> – śpiewanie piosenek – zbiorowe i indywidualne. <i>Gra na instrumentach perkusyjnych</i> – wykonywanie akompaniamentu do piosenek na instrumentach perkusyjnych oraz innych przedmiotach – indywidualnie lub grupowo (tworzenie orkiestry) – wykonywanie instrumentów perkusyjnych z różnych materiałów. (<i>Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 36, 60).</i>	Muzyka jest wszędzie	1.	Z batutą w dłoni	• Wprowadzenie litery z: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. • Zabawa dydaktyczna <i>Bawimy się w dyrygentów.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Śpiewamy i gramy	• Słuchanie opowiadania M. Orłonia <i>Zbuntowana orkiestra.</i> • Wykonanie instrumentów do gry.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Nasi ulubieni wykonawcy	• Ćwiczenia słuchowe <i>Nasi ulubieni wykonawcy.</i> • Zabawa dydaktyczna <i>Słuchanie muzyki dawniej i dziś.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Na pięciolinii	• <i>Która karta z nutami wygrywa?</i> – zabawa dydaktyczna. • Zabawy z gamą C-dur.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Malujemy muzykę	• <i>Malujemy nastrój utworu muzycznego</i> – łączenie ekspresji muzycznej z plastyczną. • Zabawa muzyczna <i>Słoiki i dźwięki.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

MARZEC, TYDZIEŃ II

– zapoznanie z literą z: małą i wielką, drukowaną i pisaną – ukazanie roli batuty w pracy dyrygenta	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa literę z: małą i wielką, drukowaną i pisaną – śpiewa znane piosenki, stosując się do gestów <i>dyrygenta</i>	s. 14, 15, 16, 17	• Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIII (ulożone przez autora). • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Naśladujemy instrumenty</i> (ulożona przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Dźwięki</i>. • Zabawa ruchowa <i>Kolory tańczą</i>. • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VII (ulożone przez autora).
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4		s. 18	
– rozwijanie mowy – akompaniowanie do piosenki na wykonanych instrumentach	– wypowiada się na temat opowiadania – wykonuje prosty instrument i gra na nim do piosenki		
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7, IV 8			
– rozwijanie umiejętności śpiewania piosenek – zapoznanie z odtwarzaczami nagrań muzyki dawniej i dziś	– śpiewa piosenkę – rozpoznaje i nazywa sprzęt do odtwarzania nagrań muzyki dawniej i dziś	s. 19, 20, 21	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 15		s. 22	
– utrwalanie poznanych cyfr – umuzykalnianie dzieci	– rozpoznaje i nazywa cyfry od 1 do 8 – wymienia dźwięki gamy C-dur		
I 1, I 5, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7			
– wyrażanie nastroju muzyki F. Chopina w ekspresji plastycznej – tworzenie własnych kompozycji muzycznych z wykorzystaniem słów wypełnionych wodą	– maluje nastrój wysłuchanego utworu muzycznego – rozróżnia wysokość dźwięków wydawanych przez słoiki napelnione różną ilością wody	s. 23	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8			

MARZEC, TYDZIEŃ III

To ja <i>Poznanie wartości moralnych</i> – dążenie do zrozumienia i przeżywania wymienionych wartości moralnych, takich jak: dobro, szacunek, uczciwość, odpowiedzialność, odwaga, sprawiedliwość, szczęście, piękno... – wskazywanie przeciwieństw poznanych wartości, np. nieuczciwość, kłamstwo, zwrócenie uwagi na ich społeczne nieakceptowanie. Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i> – rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich – tworzenie wyrazów z poznanych liter i ich odczytywanie – czytanie krótkich, ilustrowanych tekstów. (<i>Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 23, 36).</i>	Mamy różne charaktery	1.	Nasze uczucia	• Wprowadzenie litery u: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. • Zabawa dydaktyczna <i>Nasze uczucia</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Pozytywne i negatywne zachowania	• Słuchanie opowiadania R. Piątkowskiej <i>Złość</i>. • Malowanie postaci bohaterów pozytywnych i negatywnych z baśni.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Nasze dobre uczynki	• Zabawy przy piosence <i>Piosenka na zgodę</i>. • Wykonanie płaskorzeźby.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Dziecięce odejmowanie	• Zabawa matematyczna <i>Dzieci i czarodziej</i>. • Słuchanie wiersza I. Suchorzewskiej <i>Chwalipięta</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Nasze emocje	• Rozmowa na temat emocji. • <i>Kubek dla przyjaciela</i> – wykonanie kubka z masy papierowej i pojemnika po jogurcie.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

MARZEC, TYDZIEŃ III

– zapoznanie z literą u: małą i wielką, drukowaną i pisaną – rozwijanie umiejętności wyrażania i nazywania uczuć	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa literę u: małą i wielką, drukowaną i pisaną – rozpoznaje i nazywa uczucia swoje i innych	s. 24, 25, 26, 27, 28	• Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIV (ulożone przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Dotknij czegoś</i> (ulożona przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Zamieniamy się miejscami</i>. • Zabawa ruchowa <i>Smutek i radość</i>. • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VII (ulożone przez autora).
I 1, I 5, I 8, II 4, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4			
– rozwijanie mowy – przyporządkowanie odpowiednich barw pozytywnym i negatywnych bohaterom	– ocenia zachowanie swoje i bohaterów literackich – przyporządkowuje bohaterom odpowiednie <i>barwy</i> – <i>cieple</i> lub <i>zimne</i>	s. 29, 30	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8			
– organizowanie zabaw muzyczno-ruchowych z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych – rozwijanie sprawności manualnej	– bierze udział w zabawach muzyczno-ruchowych – wykonuje płaskorzeźbę – upominek dla bliskiej osoby	s. 31	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7, IV 8			
– wprowadzanie odejmowania jako ubywania – uświadamianie negatywnych skutków chwalenia się	– rozpoznaje zapis odejmowania – nie chwali się	s. 32, 33, 34	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 15			
– rozpoznawanie i nazywanie emocji – tworzenie formy przestrzennej	– nazywa przedstawione emocje; przekazuje je w sposób niewerbalny – wykonuje pracę plastyczną	s. 35	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 11, IV 12			

MARZEC, TYDZIEŃ IV

Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i> – rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich – tworzenie wyrazów z poznanych liter i ich odczytywanie – czytanie krótkich, ilustrowanych tekstów. Poznajemy przyrodę <i>Wiosna</i> – obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie przed zbliżającą się wiosną, np. coraz dłuższe dni, coraz wyższa temperatura, topnienie śniegu i lodu, powracające pierwsze ptaki (skowronek, czajka, szpak), pojawiające się pierwsze kwiaty (przebiśniegi, krokusy) – poznanie zwiastunów wiosny, np. kwitnienie wierzby i leszczyny, pojawienie się pąków na drzewach, krzewach. (<i>Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 36, 55).</i>	Wiosna, wiosna	1.	Gdzie jesteś, wiosno?	• Wprowadzenie litery c: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. • Spacer w pobliżu przedszkola – <i>Szukamy wiosny</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Witamy wiosnę	• Teatrzyk sylwet na podstawie utworu B. Szurowskiej <i>Zwiastuny wiosny</i>. • Wykonanie wianka dla pani Wiosny.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Wiosna idzie przez świat	• Zabawy przy piosence <i>To wiosna</i>. • <i>Wiosna idzie przez świat</i> – malowanie na kartkach pokrytych solą.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Wiosenne rachunki	• <i>Mieszkańcy wiosennej łąki</i> – wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby. • <i>Co dzieje się z tulipaniem</i> – prowadzenie obserwacji przyrodniczych.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Wiosenne porządki	• Opowiadanie H. Zdzi-towieckiej <i>Szukamy wiosny</i>. • Robienie <i>wiosennych</i> porządków wokół przedszkola.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

MARZEC, TYDZIEŃ IV

– zapoznanie z literą c: małą i wielką, drukowaną i pisaną – zapoznanie z charakterystycznymi zmianami zachodzącymi w przyrodzie w związku ze zbliżającą się nową porą roku	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa literę c: małą i wielką, drukowaną i pisaną – dostrzega zmiany charakterystyczne dla wiosny	s. 36, 37, 38, 39, 40	• Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXV (ulożone przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Wiosenne przebudzenie</i> (ulożona przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VII (ulożone przez autora).
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4			
– poznawanie charakterystycznych zwiastunów wiosny – rozwijanie umiejętności wycinania	– wymienia zwiastuny wiosny – obrysowuje, wycina i łączy w jedną całość elementy	s. 41, 42	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2			
– umuzykalnienie dzieci – wyrażenie spostrzeżeń dotyczących wiosny w ekspresji plastycznej	– ilustruje piosenkę ruchem – maluje spostrzeżenia dotyczące wiosny	s. 43	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8			
– zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 0 – zapoznanie z rozwojem tulipana	– rozpoznaje i nazywa cyfrę 0 – wymienia etapy rozwoju tulipana	s. 44, 45, 46, 47	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 15			
– poszerzanie wiadomości na temat zwiastunów wiosny – robienie wiosennych porządków w najbliższym otoczeniu	– wymienia nazwy wybranych wiosennych kwiatów – podejmuje prace użyteczne na rzecz przedszkola	s. 48, 49	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8			

KWIECIEŃ, TYDZIEŃ I

Nasz kontakt z techniką <i>Środki transportu</i> – poznanie różnych środków transportu: lądowego, wodnego, powietrznego – oglądanie przedstawionych na obrazkach środków lokomocji niedostępnych bezpośredniej obserwacji, np.: rakiety, promu kosmicznego, ich nazywanie. Nasza edukacja matematyczna <i>Organizacja przestrzeni i czasu</i> – dostrzeganie rytmicznej organizacji czasu w stałych następstwach dnia i nocy, pór roku, dni tygodnia, miesięcy. <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 50, 67).</i>	Cuda i dziwy	1.	Cuda w ogrodzie	- Wprowadzenie litery I: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. - Zapoznanie z nazwą nowego miesiąca na podstawie wiersza W. Chotomskiej <i>Kwiecień</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		2.	W kosmicznej przestrzeni	- Rozmowa na temat Układu Słonecznego. <i>Ziemia - nasza planeta</i> – wykonanie kompozycji przedstawiającej naszą planetę widzianą oczami dziecka.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		3.	Przybysze z kosmosu	- Zabawy przy piosence <i>Leć, rakieto</i>. <i>Kosmiczne rakiety</i> – wykonanie pracy przestrzennej z wykorzystaniem plastikowych butelek po napojach.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		4.	Kiedy jest dzień, a kiedy noc?	<i>Kosmonauci</i> – wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 9. - Zapoznanie z globusem, kulistym modelem Ziemi.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		5.	Gwiazdy na niebie	- Analiza i synteza słuchowa na poziomie głoski i sylaby. - Zabawa dydaktyczna <i>Kolorowe gwiazdki</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	

KWIECIEŃ, TYDZIEŃ I

– zapoznanie z literą l: małą i wielką, drukowaną i pisaną – utrwalenie znajomości nazw miesięcy	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa literę l: małą i wielką, drukowaną i pisaną – podaje nazwę aktualnego miesiąca	s. 50, 51, 52, 53, 54	• Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVI (ułożone przez autora). • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Jesteśmy malarzami</i> (ułożona przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Start rakiety</i> (ułożona przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VIII (ułożone przez autora).
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4, IV 7			
– zapoznanie z Układem Słonecznym – wyrażanie wiedzy na temat swojej planety w formie ekspresji plastycznej	– wie, że Ziemia jest trzecią planetą od Słońca – przedstawia, jak wygląda nasza planeta, wykorzystując różnorodny materiał	s. 55	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8, IV 19			
– umuzykalnianie dzieci – rozwijanie wyobraźni i inwencji twórczej	– rozpoznaje kierunek linii melodycznej – wykonuje formę przestrzenną według swojego pomysłu	s. 56	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8, IV 19			
– zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 9 – poznanie zjawiska powstawania dnia i nocy	– rozpoznaje i nazywa poznane cyfry – wyjaśnia zjawisko powstawania dnia i nocy	s. 57, 58, 59, 60, 61	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 15			
– rozwijanie słuchu fonematycznego – klasyfikowanie zbiorów ze względu na trzy cechy: kolor, wielkość, kształt	– dzieli słowa na głoski – klasyfikuje przedmioty ze względu na cechy ilościowe i jakościowe (kolor, wielkość, kształt)	s. 62, 63	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 15, IV 19			

KWIECIEŃ, TYDZIEŃ II

Nasze rodziny <i>Wzmacnianie więzów w rodzinie</i> – poznanie historii rodziny, jej rodowodu – kultywowanie tradycji, zwyczajów, np. związanych ze świętami Bożego Narodzenia, Wielkanocy. <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 24).</i>	Wkrótce Wielkanoc	1.	Wielkanocny ogródek	- Wprowadzenie litery j: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. - Wysiew w doniczkach lub skrzynkach owsa i rzeżuchy (w ziemi i na wacie).
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Wielkanocne pisanki	- Słuchanie wiersza Doroty Gellner <i>Pisanki</i> inscenizowanego sylwetami. <i>Nasze pisanki</i> – wykonanie pisanek z zastosowaniem różnych materiałów plastycznych.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Kury, kurczęta i pisanki	- Słuchanie opowiadania G. Kasdepke <i>Najpiękniejsze...</i> - Zabawy przy piosence <i>Cukrowy baranek</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Wielkanocne rachunki	- Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 10. <i>Wielkanocne kurczątka</i> – wykonanie ozdoby świątecznej na wielkanocny stół.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	W wielkanocny poniedziałek oblewamy się nawzajem	- Słuchanie opowiadania G. Kasdepke <i>Śmigusowe czarowanie</i>. - Zabawa dydaktyczna <i>Szukamy ukrytych pisanek</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

KWIECIEŃ, TYDZIEŃ II

– zapoznanie z literą j: małą i wielką, drukowaną i pisaną – poznawanie czynników potrzebnych roślinom do życia	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa literę j: małą i wielką, drukowaną i pisaną – wymienia czynniki potrzebne roślinom do życia	s. 64, 65, 66, 67, 68	• Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVII (ulożone przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Nie po-depcz grządek</i> (ulożona przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VIII (ulożone przez autora).
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4, IV 7			
– zapoznanie z tradycjami wielkanocnymi – łączenie ze sobą różnorodnych materiałów w pracy plastycznej	– wymienia tradycje świąteczne związane z Wielkanocą – ozdabia jajko, wykorzystując różnorodne materiały plastyczne	s. 69, 70	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8, IV 19			
– wypowiadanie się na temat wysłuchanego utworu – wyrażanie muzyki poprzez ruch	– mówi rozwiniętymi zdaniami – ilustruje piosenkę ruchem	s. 71	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7			
– zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 10 – tworzenie formy przestrzennej	– rozpoznaje i nazywa liczbę 10 – wykonuje formę przestrzenną według wzoru	s. 72, 73, 74, 75, 76	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 15			
– wypowiadanie się na temat wysłuchanego utworu – ćwiczenie spostrzegawczości	– wypowiada się na temat treści opowiadania – dostrzega różnice w wyglądzie pisanek		
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7			

KWIECIEŃ, TYDZIEŃ III

Poznajemy przyrodę <i>Wiosna</i> – poznanie zwierząt – dorosłych i młodych – hodowanych na wsi – nazywanie <i>domów</i> zwierząt, sposobów poruszania się zwierząt, odżywiania – wyjaśnienie znaczenia hodowli zwierząt dla ludzi. <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 56).</i>	Nowinki z wiejskiego podwórka	1.	Kogo spotkamy na wiejskim podwórku?	• Wprowadzenie litery f: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. • Zabawy z kolorami <i>Zielone i żółte</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Głosy zwierząt z wiejskiego podwórka	• Ćwiczenia ortofoniczne na podstawie wiersza T. Fiutowskiej <i>Podwórkowa awantura</i>. • <i>Zwierzęta z wiejskiego podwórka</i> – malowanie farbami na poro-watym podłożu.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Rodzice i ich dzieci	• Ćwiczenia we wspólnym czytaniu tekstów o zwierzętach z wykorzystaniem opowiadania B. Michałca <i>Bar-dzo ciekawa wyprawa na wieś</i>. • Zabawy przy piosence <i>Czarodziejskie po-dwórko</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Skąd to mamy?	• Zabawy i ćwiczenia pod hasłem <i>Po co hodu-je-my zwierzęta?</i> • <i>Kolorowy twarożek</i> – wykonanie w zespołach smakowych twarożków.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Zwierzęce upodobania	• Teatrzyk sylwet na podstawie utworu H. Bechlerowej <i>Jak kotek zwierzęta mle-kiem częstował</i>. • Ćwiczenia liczbowe w zakresie określonego zbioru – <i>Indycze jajo</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

KWIECIEŃ, TYDZIEŃ III

– zapoznanie z literą f: małą i wielką, drukowaną i pisaną – rozwijanie koncentracji uwagi i spostrzegawczości	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa literę f: małą i wielką, drukowaną i pisaną – rozróżnia i nazywa kolory	s. 77, 78, 79, 80, 81	• Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVIII (ulożone przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Kurki i kogut</i> (ulożona przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Na wiejskim podwórku</i> (ulożona przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VIII (ulożone przez autora).
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4, IV 7			
– rozróżnianie i naśladowanie głosów zwierząt hodowanych na wsi – wzbogacenie doświadczeń plastycznych	– naśladuje głosy i ruchy zwierząt z wiejskiego podwórka – wyraża swoje spostrzeżenia w formie ekspresji plastycznej	s. 82	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8, IV 19		s. 83	
– zapoznanie z rodzinami zwierząt; nazywanie rodziców i ich dzieci – rozwijanie poczucia rytmu i muzykalności	– tworzy rodziny zwierząt, odpowiednio nazywa ich członków – porusza się rytmicznie przy muzyce		
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7			
– określanie korzyści płynących dla człowieka z hodowli zwierząt – podkreślanie wartości zdrowego odżywiania się	– wymienia produkty pochodzące od zwierząt – wykonuje <i>zdrowy</i> twarożek	s. 84, 85	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 15		s. 86, 87	
– poznawanie domów zwierząt żyjących na wiejskim podwórku – rozwijanie umiejętności liczenia w zakresie 10	– wymienia nazwy <i>domów</i> wybranych zwierząt żyjących na wsi – posługuje się liczebnikami głównymi i porządkowymi w zakresie 10		
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7			

KWIECIEŃ, TYDZIEŃ IV

Poznajemy przyrodę <i>Ochrona przyrody</i> – poznanie zagrożeń dla środowiska przyrodniczego wynikających z niszczyielskiej działalności ludzi, np.: zatrucie wód, powietrza, gleby, zabijanie zwierząt dla futer, kłów, wycinanie lasów, wyrzucanie odpadów w niedozwolonych miejscach – nieniszczenie roślin, np. niełamanie gałęzi drzew – wyrzucanie śmieci do kosza – sprzątanie placu zabaw, np. w czasie Dnia Ziemi, – nie deptanie trawników, klombów z kwiatami – szanowanie wody, nie marnowanie jej. <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 57).</i>	Mali strażnicy przyrody	1.	Dbajmy o las	- Wprowadzenie litery h: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. - Zabawy słuchowe i artykulacyjne <i>Wycieczka do lasu</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		2.	Chcemy, aby wokół było pięknie	- Słuchanie opowiadania M. Skrobacz <i>Spotkanie z małym czarodziejem</i>. <i>Przyroda wokół nas</i> – wykonanie pracy zespołowej z wykorzystaniem różnorodnych materiałów.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		3.	Kolorowy świat	- Zabawa dydaktyczna <i>Matematyczne biedronki</i>. - Zabawy przy piosence <i>Chroń przyrodę</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		4.	Nasze rady na odpady	- Zabawa dydaktyczna <i>Szukamy rady na złe odpady</i>. - Sprzątanie placu przedszkolnego.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		5.	Chronimy kwiaty	- Teatrzyk sylwet M. Skrobacz <i>Spotkanie z niezapominajką wróżką</i> – przedstawienie dla młodszych kolegów. - Zabawy artykulacyjne <i>Szelest w pyszczku</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	

KWIECIEŃ, TYDZIEŃ IV

– zapoznanie z literą h: małą i wielką, drukowaną i pisaną – rozwijanie mowy	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa literę h: małą i wielką, drukowaną i pisaną – rytmitizuje podany tekst	s. 88, 89, 90, 91	• Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIX (ulożone przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Sprzątamy las</i> (ulożona przez autora). • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Sprzątamy świat</i> (ulożona przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VIII (ulożone przez autora)
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4, IV 7			
– rozwijanie poczucia troski o najbliższe otoczenie i odpowiedzialności za nie – wyrażanie swoich obserwacji i przeżyć w formie ekspresji plastycznej	– wyjaśnia, jak należy dbać o najbliższe otoczenie – przedstawia w formie pracy plastycznej swoje obserwacje i przeżycia	s. 92	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8, IV 19			
– rozwijanie umiejętności liczenia w zakresie 10 – rozwijanie poczucia rytmu i muzykalności	– liczy w zakresie 10 – wyklaskuje rytm, ilustruje piosenkę ruchem	s. 93, 94	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7			
– uświadomienie konieczności segregowania odpadów i ich ponownego przetwarzania – zachęcanie do dbania o swoje najbliższe otoczenie	– segreguje odpady – podejmuje akcję sprzątania najbliższego otoczenia	s. 95	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 15			
– uświadomienie konieczności dbania o środowisko naturalne – rozwijanie właściwej artykulacji głosek <i>s, sz</i>	– nie niszczy roślin – właściwie wymawia głoski <i>s, sz</i> w izolacji i w połączeniu z innymi głoskami	s. 96	
I 1, I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7			

Tydzień I: Tak mija nam czas

Dzień 1. Wolno czy szybko

Cele ogólne:

- zapoznanie z literą **p**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- określanie tempa wykonywanych czynności.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa literę **p**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- posługuje się określeniami: *szybko, wolno, szybciej, wolniej*.

Środki dydaktyczne: alfabet ruchomy, nakrywki: białe, niebieskie i czerwone, sznurek, krążki, klocki, piłki, tekturowe pudełka, stoper, tekturki z literami, karty pracy, cz. 4, s. 3, 4, 5, 6, 7, 8.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 4, s. 3.

Nazywanie zwierząt. W każdym polu kolorowanie rysunku zwierzęcia, przedmiotu lub osoby, które poruszają się najszybciej.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXII.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Pszczółki z ula*.

Nauczyciel wyznacza z boku sali *ul*. Na hasło *Pszczółki z ula* dzieci-*pszczołki latają* po sali w różnych kierunkach, machając rękami jak skrzydełkami. Hasło *Pszczółki do ula* jest sygnałem do powrotu na wyznaczone miejsce i przykucnięcia.

- Ćwiczenie tułowia i ramion *Budujemy ul*.

Dzieci naśladują piłowanie desek, a następnie zbijanie ich gwoździami poprzez markowanie uderzeń młotkiem.

- Zabawa bieżna *Ucieczka przed pszczolą*.

Dzieci dobierają się parami. Przy dźwiękach tamburynu jedno ucieka, machając rękami, jakby opędzało się od natrętnego owada, a drugie je goni. Co pewien czas następuje zmiana ról.

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych *Ukąszenie pszczoły*.

Dzieci rozmasowują ręką różne części ciała, których nazwy podał nauczyciel, a w które *użądliła* *dzieci pszczoła*.

- Podskoki *Łapiemy pszczoły*.

Maszerują po kole. Na sygnał – uderzenie w tamburyn – wyskakują w górę z zamachem ręki, jakby chciały złapać w siatkę latającego w górze owada.

- Zabawa uspokajająca *Jestem pszczolą*.

Dzieci maszerują po obwodzie koła z klasaniem i tupaniem, powtarzając przy tym rymowanąkę: *Jestem pszczoła, kocham trud* (klaszcą w ręce), *zbieram wkoło słodki miód* (tupią), *od poranka do wieczoru każda pszczoła szuka miodu* (tworzą pary, poruszają się w małych kółeczkach), *złoty miód, złoty miód* (zatrzymują się, stojąc twarzami do siebie), *zło* - (uderzają w swoje uda) - *ty* (klaszcą w swoje ręce), *miód* (uderzają w dłonie partnera).

II

 Wprowadzenie litery **p**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Opowiadanie nauczyciela *Przygoda Pawła*.

Tata Pawła był ornitologiem – obserwował i badał życie ptaków. Gdy zbliżała się wiosna zabierał Pawła na długie wycieczki, podczas których obserwowali ptaki. Często robili to z daleka, obserwując je przez lornetki. W ostatnim tygodniu dostrzegli skowronka i czajki.

2. Rozmowa na temat historyjki.

- Kim był tata Pawła?
- Co pomagało im w obserwacji?
- Jakie ptaki ostatnio obserwowali?

3. Oglądanie zdjęć skowronka i czajki.

4. Analiza dźwiękowa słów: *ptaki*, *Paweł*.

- Podział słów na sylaby i głoski.
- Określanie pierwszej głoski w tych słowach.
- Podawanie słów rozpoczynających się głoską *p* (*parasol*, *papuga*, *pomidor*...) i mających ją w środku (*mapa*, *kropla*, *lupa*...). (W słowach kończących się głoską *p* słyszymy czasem głoskę *b*).
- Ułożenie schematów i modeli tych słów.

5. Pokaz litery **p**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

Opisywanie jej wyglądu, porównywanie z innymi, podawanie skojarzeń do czego jest podobna; pisanie litery palcem w powietrzu i na dywanie.

6. Ułożenie z rozsypanki literowej napisu *ptaki*, umieszczenie go pod pasującym obrazkiem; zastąpienie nakrywek poznanymi literami w wyrazie *Paweł*.

7. Karty pracy, cz. 4, s. 4, 5, 6.

- Oglądanie obrazka. Opowiadanie o tym, co robi kotek.
- Wskazywanie na obrazku tego, co w swojej nazwie ma głoskę *p*.
- Łączenie liniami obrazków, których nazwy się rymują. Dzielenie tych nazw na głoski.
- Rozwiązywanie rebusów.
- Czytanie połączeń litery **p** z poznanymi literami.
- Czytanie tekstu.
- Czytanie wyrazów powstałych z połączenia sylab.
- Skreślenie pierwszej litery, a potem co drugiej; odczytanie wyrazu powstałego z pozostałych liter.

8. Karta pracy, cz. 4, s. 7.

- Pisanie po śladzie, a potem samodzielnie litery **p** (chętne dzieci).
- Łączenie liter drukowanych z odpowiednimi literami pisanymi.

 Zabawa ruchowa *Ptaki*.

Dzieci-*ptaki* poruszają się pomiędzy rozłożonymi krążkami – *gniazdami* w rytmie tamburynu. Podczas przerwy w grze siadają w najbliższym *gnieździe*. Liczba *gniazd* zmniejsza się przy każdym powtórzeniu zabawy, ponieważ nauczyciel zabiera po kilka krążków. *Ptaki*, które nie znajdują *gniazda*, odchodzą na bok.

 Zabawa dydaktyczna *Wolno czy szybko?*

1. Nawiązanie do poruszania się szybkiego i wolnego (karta pracy, cz. 4, s. 3).
2. Określanie *Jak porusza się nauczyciel?*

Nauczyciel porusza się po sali najpierw wolno, później szybciej. Dzieci określają, co robił, w jaki sposób chodził na początku, a jak później (wolno, szybko). Poruszają się po sali zgodnie z określeniem tempa podanym najpierw przez nauczyciela, a następnie przez chętne dzieci.

- Nauczyciel klaszcze w ręce szybko i wolno, dzieci określają tempo wykonywanej czynności. Następnie, kiedy nauczyciel klaszcze wolno, mówią: *wolno, wolno*, kiedy klaszcze szybciej: *szybko, szybko*, dostosowując tempo mówienia do tempa czynności.

- Nauczyciel odbija piłkę (koźluję) wolno i szybko; kiedy to robi wolno, dzieci kołyszą się z nogi na nogę, kiedy szybko, podskakują obunóż jak piłeczki.
3. Zabawa *Układamy wieżę z klocków*.
Dwoje wybranych dzieci układa wieżę z określonej liczby klocków. Dzieci obserwują tempo pracy kolegów, określają, który budował wolniej, a który szybciej. Próbują wyjaśnić, po czym to poznały (dziecko, które buduje szybciej, skończy pracę w krótszym czasie, pierwsze zbuduje wieżę).
 4. Zabawa *Sprzątamy piłki*.
Nauczyciel wysypuje z dwóch pudełek taką samą liczbę gumowych piłek w dwóch kolorach. Dwoje wybranych dzieci musi je jak najszybciej pozbierać i włożyć do pudełek w tym samym kolorze. Dzieci dopingują kolegów, powtarzając słowa: *przódziej, przódziej*. Po skończonej zabawie określają, kto pracował szybciej, a kto wolniej.

III

1. Ćwiczenia *Literowe klasy*.
Nauczyciel rozkłada na dywanie w formie gry w klasy prostokątne tekturki z napisanymi na nich poznanymi literami. Wybrane dziecko przeskakuje z okienka do okienka w taki sposób, aby powstał dowolny wyraz. Pozostałe dzieci głośno wymawiają poszczególne litery składające się na dany wyraz, dokonując jego syntezy. Kolejne skaczące dzieci starają się nie tworzyć wyrazów, które już były.
2. Karta pracy, cz. 4, s. 8.
Ilustrowanie podanych działań. Wpisywanie wyników.

Dzień 2. Pory dnia

Cele ogólne:

- zwracanie uwagi na mijający czas na podstawie przykładów z życia ludzi, przyrody i literatury dziecięcej,
- wyrażenie w ekspresji plastycznej jednego dnia z życia dzieci.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- dostrzega zmiany zachodzące w przyrodzie w związku z upływającym czasem i zmianami pór roku,
- wyraża w formie plastycznej, jak wygląda jego dzień w różnych porach.

Środki dydaktyczne: opowiadanie H. Bechlerowej *Wiosenna wędrówka*, kostki do gry, flamastry, arkusz papieru, ilustracje do opowiadania, piłka, kamera, napisy nazw pór dnia, paski papieru przypominające taśmę filmową podzielone na okienka z nazwami pór dnia, przybory do rysowania, symbole pór roku, obrazki przedmiotów, kartoniki z literami, nakrywki do układania schematów i modeli wyrazów, karta pracy, cz. 4, s. 9.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa ucząca cierpliwości oraz rozwijająca umiejętność liczenia – *Losowanie gwiazdek*.
Nauczyciel dzieli dzieci na kilka zespołów. Każdy zespół otrzymuje kostkę do gry, flamastry w innych kolorach dla każdego członka zespołu i arkusz papieru. Każdy uczestnik wybiera sobie dowolną liczbę oczek na kostce jako swoją szczęśliwą liczbę, zapisuje ją swoim flamastrem na brzegu arkusza papieru. Kolejny gracz rzuca kostką. Jeśli wypadnie jego szczęśliwa liczba, rysuje na kartce jedną gwiazdkę swoim flamastrem. Zwycięzcą zostaje dziecko, które po zakończeniu zabawy ma narysowanych najwięcej gwiazdek.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXII (*przewodnik*, s. 20).

II

☐ Słuchanie opowiadania H. Bechlerowej *Wiosenna wędrówka*.

1. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat czynności wykonywanych przez nie w różnych porach dnia.
2. Słuchanie opowiadania z wykorzystaniem ilustracji.

Kuklik mieszkał w kacie na polce przez całą zimę. A zima była długa, bardzo długa. Była, aż wreszcie poszła. Kuklik przejrzał się w szybie i odwrócił się szybko, bo nie mógł na siebie patrzeć. – Zakurzony jestem i obdarty. Czapka szara, płaszcz brzydki, postrzępiony. A za oknem słońce i ptaszek śpiewa od rana. Jakże ja pokażę się w taki piękny dzień? Najgorsze są moje buty. Ładne były kiedyś, brązowe, żółodziowe, a teraz – podarte. Pójdę do dębu, on mi da nowe buty na wiosenną wędrówkę.

I poszedł do dębu. Dąb szeleścił brązowymi liśćmi.

– Na pewno schował w nich butki dla mnie – Kuklik był tego pewien. Ale na gałązce przysiadła sikorka i pokręciła głową.

– Nie. Dąb ma jeszcze zeszłoroczne liście. Wiosna namawia go, żeby pozwolił już nowym listkom wyrzeć na świat, ale dąb jest uparty. Załataj swoje podarte butki, przyjdź później, ale nieprędko.

Związał Kuklik łyżkiem swoje zdarte butki. Długo w nich chodził to tu, to tam.

– Butki ważne, ale czapkę też muszę mieć nową. Pójdę do kasztana.

I poszedł. A kasztan był cały w kwiatach, brzęczący od pszczół. Kolorowy motyl rozkładał skrzydła w słońcu, po trawie kręcił się szpak. Kuklik powiedział mu, po co przyszedł. Ale szpak nie mógł uwierzyć, że Kuklik jest taki niemądry.

– Po kasztanową czapeczkę przyszedłeś? Teraz? Przecież kasztan ma dopiero kwiaty.

– No to co? – dziwił się Kuklik. – Niech sobie ma kwiaty, a czapeczkę może mi zrzucić. On ma czapeczki – wiesz, takie zielone, kolczaste.

– Zielone, kolczaste? Nie ma jeszcze. Poczekaj, aż one z kwiatów urosną. A to nieprędko będzie, o, nieprędko.

Kuklik tupnął ze złości nogą w podartym chodaku.

– Nie wierzę ci. Skąd kasztan będzie miał później kolczaste czapki, jak ma teraz tylko kwiaty?

– Sam zobaczysz – powiedział szpak i odleciał.

Poszedł Kuklik dalej, choć mu te żółodziowe butki związane łyżkiem ciągle z nóg spadały. Szedł, szedł i mruczał:

– Może chociaż jarzębinowe guziki do płaszczyka dostanę. Nowe, czerwone.

Pamiętał, gdzie rośnie jarzębina. Poszedł tam. Ale jak poszedł, tak wrócił. Nie znalazł koralu.

Na jarzębinie chwiały się białe bukieciki. Dwa szpaki wyjrzały ze swego domku i wytłumaczyły mu, że wcześniej przyszedł.

– Jarzębina ma dopiero kwiaty – powiedziała pani szpakowa.

Kuklik przypomniał sobie to, co mówił mu szpak o kasztanie.

– Chcesz powiedzieć, że z tych kwiatów, które wcale nie są czerwone, będą czerwone koralu, tak?

– Będą, sam zobaczysz – powiedział szpak. – Tylko poczekaj, aż liście na drzewach żółkną.

Poszedł Kuklik. Wędrował po lesie, po łące. Nie próżnował całe lato. Pokazywał trzmielom, gdzie czerwona koniczyna ma największe kwiaty, polnym myszkom wyprowadzał dzieci na spacer, dla ślimaka zbierał poziomki do swojego dzbanuszka z makówki. Ale dzbanek był pęknięty i poziomki wciąż się wysypywały. Więc poszedł na makową grządkę. A na grządce – makówek ani śladu. Tylko maki – białe, różowe, liliowe. Jakaś myszka długo mu się przyglądała.

– Makówkowy dzbanek chcesz mieć? Za wcześniej. Dopiero kwiaty są, jak spadną – makówki będą coraz większe i większe. Ja sama na nie czekam. Przyjdź później.

Wreszcie żółkły liście na brzozie i Kuklik poszedł do dębu po żółodziowe butki. Dostał je. Dostał czapeczkę od kasztana – zieloną, kolczastą, nic a nic niepodobną do wiosennych kwiatów.

I jarzębinowe guziki przyszył do płaszczyka. Myszka pomogła mu znaleźć najładniejszy, makowy dzbanuszek. A szpak, który już zbierał się do odlotu, obejrzał jego czapkę, butki, czerwone guziki i powiedział.

– Ach, jaki ty byłeś uparty! Chciałeś, żeby ci wiosna dała ubranie, a tak naprawdę jesteś przecież jesiennym Kuklikiem.

3. Rozmowa na temat opowiadania.

– Dlaczego Kuklik nie mógł zmienić ubranka wiosną?

- Zwrócenie uwagi na mijający czas i cykliczność zmian w przyrodzie w związku z porami roku.

 Zabawa ruchowa *Kasztanowiec i pory roku*.

Nauczyciel umieszcza w kilku różnych miejscach sali obrazki przedstawiające drzewo kasztanowca w różnych porach roku (drzewo z zielonymi listkami, z kwiatami, z kasztanami, z samymi gałęziami). Dzieci poruszają się po sali przy muzyce. Na przerwę w grze, nauczyciel podaje nazwę pory roku, a dzieci odszukują właściwy obrazek, siadają pod nim, klaszczą w ręce i rytmizują wspólnie z nauczycielem tekst:

Na kasztanowcu wiosną – zielone liście rosną; latem, gdy biały opadnie, zielone jeżyki wyglądają ładnie; jesienią, liście kolorami się mienią, a w kolczastych czapeczkach, kasztany brązowieją; kiedy zima świat śniegiem ubieli, kasztanowiec zasypia w miętutkiej pościeli.

4. Zabawa *Co było najpierw, a co potem?*

Nauczyciel rozkłada przed dziećmi pomieszone obrazki związane z opowiadaniem (dąb z listkami zielonymi, dąb z listkami kolorowymi, butki z żółędzi; jarzębinę kwitnącą, jarzębinę z listkami jesiennymi, korale z jarzębiny, ziarenka maku, kwitnące maki, makówki).

- Dzieci omawiają, co przedstawiają obrazki, segregują obrazki we właściwej kolejności, uzasadniają swój wybór.

5. Zabawa *Dzień Kuklika*.

Podawanie przez dzieci propozycji czynności wykonywanych w ciągu dnia przez skrzata z opowiadania. Stosowanie pojęć: *rano, w południe, po południu, wieczorem*.

6. Karta pracy, cz. 4, s. 9.

Rysowanie, co dzieci robiły: rano, w południe, po południu, wieczorem. Opowiadanie o swoim dniu.

Pisanie po śladach nazw pór dnia.

 Zabawa ruchowa *Zamieniają się miejscami dzieci...*

Dzieci stoją w kręgu, zmieniają swoje miejsca wtedy, kiedy zgadzają się z tym, co mówi nauczyciel, np.: *Zamieniają się miejscami dzieci, które rano i wieczorem myją zęby; ...które w południe jedzą obiad; ...które wieczorem słuchają czytanych przez rodziców bajek.*

 Wykonanie pracy plastycznej w formie filmu *Mój dzień*.

1. Zabawa *Pory dnia i posiłki* – przypomnienie, jakie posiłki spożywamy w ciągu dnia.

Nauczyciel rzuca piłkę do kolejnych dzieci stojących w kole, wymieniając nazwę pory dnia. Dzieci chwytają piłkę i podają nazwę posiłku oraz produkt, który zjadają podczas niego, np. rano – śniadanie (np. mleko), w południe – obiad (np. ziemniaki), po południu – podwieczorek (np. jabłko), wieczorem – kolacja (np. chleb).

2. Zabawa *Co lubisz robić?*

Nauczyciel wymienia imię dziecka, do którego kieruje pytanie oraz nazwę interesującej go pory dnia. Dziecko całym zdaniem odpowiada na pytanie, podając przykład ulubionej czynności wykonywanej o tej porze dnia, np. *Aniu, co lubisz robić w południe?* Ania: *W południe lubię spacerować z moim psem.*

3. Zabawa *Kręcimy film*.

Nauczyciel dzieli dzieci na zespoły i proponuje zabawę w kręcenie filmu przedstawiającego jeden dzień z życia zespołowej rodziny (jeśli nauczyciel ma dostęp do kamery, może nagrać pokazy dzieci, a następnie w dogodnym momencie odtworzyć je dzieciom. Może również wykorzystać zabawkę lub kamerę wykonaną z pudełek i naśladować nakręcanie filmu albo poprosić o to chętne dzieci).

- Każdy zespół przygotowuje scenki pantomimiczne przedstawiające, jak wygląda dzień w ich rodzinie, o różnych porach.
 - Zespoły prezentują poszczególne scenki po pokazaniu napisu (wcześniej czytanie napisów całościowe) określającego kolejną porę dnia: *rano, południe, popołudnie, wieczór*.
 - Pozostałe zespoły oglądają poszczególne scenki i odgadują, jakie czynności koledzy przedstawiają.
 - Po zakończeniu prezentacji nagradzają występujący zespół brawami.
- ### 4. Wykonanie pracy *Mój dzień*.
- Dzieci otrzymują długi pasek papieru (z wyciętymi wzdłuż górnego i dolnego brzegu niewielkimi prostokącikami przypominającymi fragment taśmy filmowej), podzielony na okienka oznaczone napisami: *rano, południe, popołudnie, wieczór*.
 - Rysują wybranymi przez siebie przyborami (pastele olejne, kredki ołówkowe, świecowe, flamastry...) kolejne sceny ze swojego filmu (ich dzień poprzez różne pory dnia).
 - Prezentują powstałe filmy, wkładając paski papieru w przygotowaną przez nauczyciela tekturową ramkę (*ekran* odpowiada wielkości jednego okienka na *taśmie filmowej*), pokazując i omawiając to, co się dzieje u nich w poszczególnych porach dnia.
 - Zorganizowanie wystawy powstałych prac.

III

1. Ćwiczenia rozwijające analizę i syntezę słuchową *Ułóż schematy i modele słów*.

Dzieci losują kartoniki z obrazkami, dzielą nazwy przedstawionych na nich przedmiotów na sylaby i głoski; układają pod nimi z białych, niebieskich i czerwonych nakrywek odpowiednie schematy i modele słów; pod nimi układają podpisy z poznanych liter.

 Zabawa ruchowa *Poruszam się według wskazówek*.

Dzieci poruszają się pod dyktando nauczyciela, np. *trzy kroki do przodu, jeden w prawą stronę...*

Dzień 3. Co było najpierw, a co będzie potem

Cele ogólne:

- określenie, co było najpierw, co jest teraz, a co będzie potem,
- nauka kroku i figury tańca – *trojaka*.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- stosuje słowa: *najpierw, teraz, potem*,
- tańczy *trojaka*.

Środki dydaktyczne: piosenka *Zegary*, historyjki obrazkowe przedstawiające następstwa czasowe, stoper, gazety, klocki, części garderoby, głośno tykający zegarek, bębenki, nagranie melodii *trojaka*, karta pracy, cz. 4, s. 10.

Przebieg dnia

I

1. Słuchanie rymowanki – zabawy z tekstem.

*Najpierw mamy dzień
potem nadchodzi noc.*

*I tak wciąż dzień i noc
zmieniają się.*

- Rytmizowanie tekstu z wykorzystaniem naturalnych czynności ruchowych: klaskanie, tupanie, uderzanie o różne części ciała, podskoki – najpierw z nauczycielem, a następnie według pomysłów dzieci.
- Wypowiadanie tekstu: ciche, głośne, z malejącym lub wzrastającym natężeniem głosu.
- Wypowiadanie tekstu z różną intonacją: wesoło, smutno, ze złością, ze strachem...
- Wypowiadanie fragmentów tekstu głośno, a następnie w myślach, kiedy nauczyciel położy palec na ustach.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXII (przewodnik, s. 20).

II

 Zabawa dydaktyczna *W jakiej kolejności.*

1. Ćwiczenie pamięci wzrokowej *Co robiłam?*

Dzieci przyglądają się kolejnym czynnościom nauczyciela, a następnie określają, w jakiej kolejności je wykonywał. Np. nauczyciel siedzi na krzeselku i klaszcze w dłonie; spaceruje dookoła krzeselka; staje za krzeselkiem, opiera się o jego oparcie i podskakuje do góry trzy razy; naśladuje czytanie książki; pisanie w zeszytach; wlewanie napoju do pojemnika i picie...

- Chętne dzieci pokazują kilka dowolnych czynności, pozostałe określają kolejność ich występowania.

2. Zabawa *Układamy zgodnie z następstwem czasowym.*

Nauczyciel rozkłada przed dziećmi trzy pomieszczone historyjki obrazkowe (np. *jeździec na koniu, koń ciągnący wóz, samochód; świeczka, lampa naftowa, jarzeniówka; skrzek, kijanka, żabka; jajeczka na liściu, poczwarka, motyl; gałązka jabłoni z listkami, gałązka kwitnąca, gałązka z jabłkami...*).

- Dzieci segregują tematycznie pomieszczone obrazki.
- Układają je według właściwej kolejności.
- Wyjaśniają, dlaczego w taki sposób je ułożyły.
- Odwracają się tyłem do nauczyciela, który miesza obrazki – określają, co się zmieniło i poprawiają błędy.

3. Wypowiedzi dzieci na temat *W jaki sposób można dowiedzieć się, ile czasu trwa dana czynność.*

- Pokaz stopera, wyjaśnienie jego działania.
- Mierzenie czasu trwania różnych czynności.

Nauczyciel rozsypuje kawałki podartych gazet, mierzy czas posprzątania ich przez dzieci; rozkłada przed dziećmi duże klocki i mierzy czas zbudowania z nich wieży. Dzieci stoją w rozkroku w dwóch rzędach, kolejno czołgają się przez utworzony między nogami tunel. Nauczyciel mierzy czas, który zespół wykona zadanie jako pierwszy (dziecko rozpoczynające zabawę znowu stanie na początku).

4. Karta pracy, cz. 4, s.10.

Oglądanie obrazków. W każdej grupie numerowanie obrazków zgodnie z kolejnością zdarzeń.

 Zabawa ruchowa *Ćwiczymy na czas.*

Dzieci wykonują proste ćwiczenia zaproponowane przez kolegów z grupy. Nauczyciel na stoperze mierzy czas. Podczas trwania ćwiczeń dowolne dziecko mówi: *Koniec*. Hasło to jest sygnałem do zaprzestania ruchu, wyłączenia stopera przez nauczyciela oraz podania, jak długo dzieci wykonywały daną czynność.

 Zabawy przy piosence *Zegary.*

1. Ćwiczenia słuchowe *Ukryty zegar.*

Dzieci siedzą w kręgu. Jedno stoi w środku z zawiązanymi oczami. Wybranemu z koła dziecku nauczyciel podaje głośno tykający zegar. Dziecko z zawiązanymi oczami musi odnaleźć zegar, kierując się wydawanym przez niego dźwiękiem. Pozostałe dzieci muszą zachować ciszę.

2. Słuchanie piosenki *Zegary* (sł. M. Terlikowska, muz. E. Pałłasz).

mf

U ze - gar - mi - strza gra mu - zy - ka,

aż się za - słu - chał ca - ły dom,

bo sto ze - ga - rów na raz ty - ka,

a je - den bi - je: bim, bam, bom!

Cyk, cyk, cyk, cyk, cyk, cyk! Bim, bam, bom!

Cyk, cyk, cyk, cyk, cyk, cyk! Bim, bam, bom!

I. *U zegarmistrza gra muzyka,
aż się zasłuchał cały dom,
bo sto zegarów naraz tyka,
a jeden bije: bim, bam, bom.*

III. *Zegar z kurantem przerwał drzemkę,
aż stare kółka drgnęły w nim.
I oto zegar gra piosenkę,
starą melodię: rym, cym, cym.*

Ref.: *Cyk, cyk, cyk, cyk, cyk, cyk!
Bim, bam, bom! (bis)*

Ref.: *Cyk, cyk...*

II. *U zegarmistrza dzwoni budzik:
niech szybko wstaje ten, co śpi!
Zaraz kukulka się obudzi,
co nie kukłała cztery dni.*

Ref.: *Cyk, cyk...*

3. Rozmowa na temat piosenki.

- Co gra u zegarmistrza?
 - Jakie zegary były u zegarmistrza?
 - Określanie jej tempa, nastroju.
 - Zwrócenie uwagi na wpływający czas, wyjaśnienie, dlaczego nie należy niczego odkładać na potem.
4. Zabawa rytmiczna *Duże i małe zegary* (łączenie w ruchu dwóch wartości rytmicznych – ćwierćnut i ósemek).

Dzieci ustawione w dwóch kołach współśrodkowych. Dzieci w kole wewnętrznym idą w rytmie ćwierćnut, mówiąc przy każdym kroku: *Tak, tak, tak*. Po chwili włączają się do ruchu dzieci

z koła zewnętrznego, biegąc lekko w rytmie ósemek (dwa razy szybciej). Mówią podczas ruchu: *Ti-ku, ti-ku, ti-ku*.

5. Zabawa *Improwizacje melodyczne*.

Zapoznanie z wybranymi przysłowiami związanymi z czasem.

Wyjaśnienie, co one oznaczają. Śpiewanie ich na wymyślone przez dzieci melodie, np. *Komu w drogę, temu czas; Kto późno przychodzi, ten sam sobie szkodzi, Jak się człowiek spieszy, to się diabeł cieszy...* lub śpiewanie rymowanek, np. *Ten zegarek nasz, dobrze mierzy czas; Upływa szybko czas, lecz to nie martwi nas; Kiedy się dobrze bawimy, na zegarek nie patrzymy...*

6. Zapoznanie z wybranymi figurami tanecznymi tańca śląskiego *trojaka* (według U. Smoczyńskiego).

- Ustawienie trójkowe, w środku stoi chłopiec, po bokach dziewczynki. Podane ręce uniesione są na wysokość ramion, zewnętrznymi rękami dziewczynki ujmują spódniczki.

Figura 1 – dzieci ustawione w dwóch jednakowych liczebnie kolumnach trójkowych pod przeciwległymi ścianami.

Melodia A – dzieci krzyżują przed sobą na przemian lewą i prawą nogę lekko zgiętą w kolanie, unosząc się przy tym lekko na palcach.

Melodia B – takty 1–4, chłopcy unoszą prawe ręce w górę, trzymając lekko palce partnerek obracających się w miejscu podskokami, takty 5–8 – zmiana uniesionej ręki i obracającej się partnerki, takty 9–12, tak jak 1–4, takty 13–16, tak jak 5–8.

Figura 2 – **melodia A** – powtórzenie figury 1.

Melodia B – takty 1–4, chłopiec chwytą pod rękę partnerkę stojącą z prawej strony i obraca się z nią dookoła sześcioma podskokami, po czym przytupuje w rytmie: ósemka, ósemka, ćwierćnuta,

takty 5–8 zmiana partnerki i obroty w podskokach,
takty 9–12, tak jak 1–4,
takty 13–16, tak jak 5–8.

Figura 3 – melodia A – jak w figurze 1.

Melodia B – trójki zamykają się przez podanie rąk, dzieci obracają się podskokami, zmieniając kierunek obrotów co cztery takty. Zmianę kierunku poprzedzają przytupnięcia w rytmie: ósemka, ósemka, ćwierćnuta.

Figura 4 – melodia A – dzieci ponownie stoją w trójkach (jak na początku) i przesuwają się na środek sali, formując jedną kolumnę.

Melodia B – chłopcy opierają ręce na biodrach i przytupują w miejscu w taktach: 4, 8, 12, 16. Dziewczynki w tym czasie posuwają się podskokami po linii dwóch rozchodzących się kół, po czym wracają na swoje miejsca.

Figura 5 – melodia A – dzieci stojące w kolumnie trójkowej na środku sali krzyżują przed sobą na przemian prawą i lewą nogę, jak poprzednio.

Melodia B – z trójek formuje się koło wiązane. Pierwsza trójka przesuwa się bocznym cwałem w prawą stronę, partnerka stojąca po lewej stronie chłopca chwytą za rękę dziewczynkę z drugiej trójki, stojącej po prawej stronie swojego partnera.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VII (opracowany na podstawie: „Wychowanie w Przed-szkolu” 2/1999).

Wyczucie własnego ciała

- Z towarzyszeniem muzyki: tańczą same ręce, same nogi, tańczy głowa, całe ciało.
- Swobodny taniec indywidualny przy muzyce, a gdy muzyka zostanie przerwana, zatrzymanie się w bezruchu, dotykanie jedną częścią ciała innej części, np. łokciem uda.

Wyczucie ciężaru i czasu

- Interpretacja ruchowa melodii smutnej, wolnej, a następnie – wraz ze zmianą melodii na wesołą i żywą – ożywienie ruchów.
- Chód i bieg według podanego przez nauczyciela rytmu.

Wyczucie przestrzeni

- Wytrzymanie w pozycji równoważnej, sięganie jak najdalej aż do utraty tej pozycji (upadek powinien być miękki).

Rozwijanie wyczucia płynności ruchów i ciężaru ciała w przestrzeni i w czasie

- Swobodny taniec indywidualny z towarzyszeniem muzyki, w czasie przerwy w grze przyjęcie pozycji zastygnięcia w bezruchu.

Adaptacja ruchów własnych do ruchów partnera lub grupy

Do ćwiczeń tego typu należą *dialog ruchomy* oraz *statuetki* wykonane w grupach.

- Dwoje dzieci stoi w małym rozkroku, tyłem do siebie. Między ich nogami leży rozciągnięta skakanka. Na sygnał każde dziecko pochyla się i stara się jak najszybciej chwycić skakankę oraz pociągnąć ją do przodu.
- Wszyscy tańczą, a gdy muzyka zostaje przerwana, każdy dotyka dowolną częścią ciała swojego sąsiada, tworząc fantazyjną *statuetkę*, i pozostaje chwilę w tej pozycji.
- Pokazanie na kostce pantomimicznej twarzy wyrażającej takie emocje, jakie odczuwa dane dziecko po ćwiczeniach.

III

1. Ekspresja słowna *Co by było gdyby...?*

Dzieci, siedząc w kole, turlają do siebie piłkę i kończą zdanie: *Co by było gdyby.... czas, stanął w miejscu; zły czarownik ukradł wszystkie zegary...*

2. Zabawa rytmiczna *Zegary*.

Dzieci powtarzają słowa: *Tik-tak* z prostym ruchem w miejscu i w ruchu. Dzieci podzielone

na kilka grup poruszają się jak nakręcone mechanizmy, powtarzając rytmicznie wciąż te same ruchy lub chodząc po wybranej przez siebie drodze w przód, w tył, w prawo, w lewo, np.:

- mówią *tik-tak*, kiwają równocześnie głowami w prawo i w lewo,
- unoszą i opuszczają rytmicznie ręce – na zmianę, raz prawą, raz lewą,
- idą cztery kroki w przód, cztery w tył,
- wysuwają do przodu raz jedną, raz drugą nogę,
- wykonują skrzyty tułowia: w prawo, wyprost; w lewo, wyprost itp. (ruchy dzieci podczas zabawy powinny być rytmiczne, krótkie i ostre).

Dzień 4. W zakładzie zegarmistrzowskim

Cele ogólne:

- przybliżanie wyglądu i wyposażenia zakładu zegarmistrzowskiego oraz pracy zegarmistrza,
- rozwijanie mowy.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wyjaśnia, na czym polega praca zegarmistrza i jakie narzędzia potrzebne są do jej wykonywania,
- wypowiada się na temat wycieczki.

Środki dydaktyczne: ilustracja *W zakładzie zegarmistrzowskim*, plastikowe butelki, piasek lub kasza manna, talerze, karta pracy, cz. 4, s. 11.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 4, s. 11.

Zapoznanie z wybranymi miernikami czasu przedstawionymi na obrazkach (*zegar słoneczny, klepsydra piaskowa, zegar duży z wahadłem, zegar ścienny, zegar elektroniczny, zegarek na rękę*).

Kolorowanie rysunku zegara z kukułką.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXII (*przewodnik*, s. 20).

II

Wycieczka do zakładu zegarmistrzowskiego.

1. Zapoznanie z tematem i celami wycieczki, zwrócenie uwagi na zachowanie zasad bezpieczeństwa podczas drogi oraz właściwego zachowania się u zegarmistrza.

- Wypowiedzi dzieci na temat *Na czym polega praca zegarmistrza?*

2. Zwiedzanie zakładu zegarmistrzowskiego.

- Zapoznanie z wyposażeniem zakładu.
- Oglądanie i nazywanie narzędzi potrzebnych zegarmistrzowi do pracy.
- Obserwacja i rozmowa na temat pracy zegarmistrza, zadawanie pytań, słuchanie odpowiedzi.
- Oglądanie i nazywanie znajdujących się w zakładzie zegarów, odszukiwanie największego, najmniejszego, najciekawszego; zachęcanie do dzielenia się swoimi spostrzeżeniami.
- Słuchanie odgłosów wydawanych przez zegary, próby ich naśladowania.

3. Powrót do przedszkola.

Rozmowa na temat wizyty u zegarmistrza z wykorzystaniem obrazka *W zakładzie zegarmistrzowskim*.

1. Porównywanie obrazka z wyglądem zakładu odwiedzonego przez dzieci; wskazywanie różnic i podobieństw.

- Omawianie pracy zegarmistrza; określanie w formie przymiotnikowej, jaka jest praca zegarmistrza, np. *trudna, mozolna, ciekawa, satysfakcjonująca...*
- Wypowiedzi na temat tego, co dzieciom najbardziej podobało się u zegarmistrza i czy chciałyby w przyszłości wykonywać taki zawód.

III

1. Wykonanie klepsydry piaskowej.
 - Zaproponowanie wykonania własnego zegara z wykorzystaniem plastikowych butelek po napojach.
 - Pokaz gotowej klepsydry.
 - Omówienie i pokaz sposobu jej wykonania, zwrócenie uwagi na potrzebne materiały i sposób ich łączenia.
 - Samodzielna praca dzieci.

Wsypanie do butelki o pojemności 1 l szklanki piasku lub kaszy manny, połączenie dwóch takich samych butelek nakrętkami (wcześniej nauczyciel nakrętki skleja i wywierca w nich otwór, aby zmniejszyć przepustowość przesypywania się piasku), szyjkami do siebie. Obserwowanie przesypującego się piasku, mierzenie czasu trwania jego przesypywania stoperem lub zegarkiem.

Zabawa ruchowa *Zegarze, zegarze, która godzina?*

Dzieci poruszają się w rytmie tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się, odwracają twarzami w kierunku nauczyciela i pytają: *Zegarze, zegarze, która godzina?* Nauczyciel uderza w talerze określoną liczbę razy (w zakresie 10). Dzieci liczą uderzenia i głośno określają, którą godzinę wybił zegar.

Dzień 5. Podróż w przyszłość

Cele ogólne:

- zachęcanie do wypowiedzi na temat przyszłości,
- przedstawienie wyobrażeń dotyczących przyszłości w formie ekspresji plastycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wypowiada się na temat przyszłości,
- wyraża swoje wyobrażenia w pracy plastycznej.

Środki dydaktyczne: kartoniki z liczbami, instrumenty perkusyjne, obrazki przedstawiające upływ czasu, wiersz M. Przewoźnika *Wynalazki*, paski kolorowej bibułki, nagranie muzyki tanecznej, kolorowe, tekturowe figury geometryczne, materiały plastyczne, kostki z literami, kartoniki z literami, trójkąt, karty pracy, cz. 4, s. 12, 13.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa matematyczna *Od zegara do zegara*.

Część dzieci to *zegary sprężynowe*, druga część to *zegary elektroniczne*, wyświetlające określoną godzinę. Pierwsza grupa dzieci uderza w instrumenty perkusyjne tyle razy, ile razy uderzy w swój instrument nauczyciel. Druga grupa – *zegary elektroniczne* – wskazuje za pomocą kartoników odpowiednią liczbę. Przy powtórzeniu zabawy – zmiana; nauczyciel pokazuje kartonik i jedna grupa dzieci pokazuje taki sam, a druga odtwarza na instrumentach określoną liczbę uderzeń. Potem następuje zmiana ról między zespołami dzieci. Te, które były *zegarami elektronicznymi*, będą *sprężynowymi*, i odwrotnie. W dalszym ciągu zabawy wszystkie dzieci mogą być *zegarami elektronicznymi* i mogą pokazywać za pomocą kartoników z cyframi usłyszaną liczbę uderzeń.
2. Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie *Co to jest przeszłość, teraźniejszość i przyszłość?*
 - Segregowanie obrazków przedmiotów na te, które kojarzą się dzieciom z przeszłością, i te – z teraźniejszością, właściwe ich nazywanie, np. *kareta, samochód; balon, samolot; zamek, wieżowiec, liczydła, kalkulator; targa do prania, pralka; miotła do zamywania, odkurzacz; gramofon, odtwarzacz CD; długa suknia, krótka sukienka na ramiączkach...*

- Podawanie podobnych przykładów przez dzieci.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXII (przewodnik, s. 20).

II

Słuchanie wiersza M. Przewoźniaka *Wynalazki*.

1. Zabawa *Dawniej i dziś*.

Nauczyciel odsłania dwa obrazki przedstawiające miasto starożytne i centrum dużego, współczesnego miasta.

Dzieci:

- oglądają ilustracje, opowiadają, co przedstawia każda z nich,
 - określają, jakie zmiany zaszły w wyglądzie miasta na przestrzeni lat,
 - określają z pomocą nauczyciela, co mogło mieć wpływ na takie zmiany.
- #### 2. Słuchanie wiersza M. Przewoźniaka *Wynalazki*.

*Kto wynalazł żagiel, koło,
papier, zegar i maszynę?
Wynalazców mądre grono,
coś nowego wciąż wyczynia.
Tyle możliwości mamy
dzięki mądrym wynalazkom:*

*i jeździmy, i latamy,
mamy radio i żelazko.
Może wy coś wymyślicie,
czego dzieci oczekują?
Dom, co jeździ sam po świecie
lub parasol przeciw dwójom?*

3. Wypowiedzi dzieci na temat wiersza.

- Kim jest wynalazca? O jakich wynalazkach była mowa w wierszu?
- Jaki wpływ miały wynalazki na życie ludzi?

4. Kończenie zdania *Gdybym był wynalazcą to stworzyłbym... bo...*

5. Wypowiedzi dzieci na temat, jak one wyobrażają sobie świat w przyszłości, jakie są ich oczekiwania i marzenia.

6. Karty pracy, cz. 4, s. 12, 13.

Oglądanie obrazka współczesnej ulicy. Rysowanie, jak wyglądały ulice dawniej i jak będą wyglądały w przyszłości.

Zabawa ruchowa *Wehikul czasu*.

Nauczyciel rozdaje dzieciom paski kolorowej bibułki. Dzieci tańczą przy muzyce, poruszając w dowolny sposób bibułką. Podczas przerwy w grze układają z bibułki na podłodze kontur wymyślnego wehikulu czasu (wcześniej wyjaśnienie tego pojęcia). Przy powtórzeniu zabawy dzieci tworzą jeden wspólny pojazd ze wszystkich pasków bibuły.

Gdzie poleciałbym wehikulem czasu – praca plastyczna.

1. Ćwiczenie ruchowo-graficzne *Mój wehikul czasu*.

Kreślenie w powietrzu obiema rękami konturów wymyślnego przez siebie pojazdu.

2. Wspólne tworzenie pojazdu przyszłości z wykorzystaniem tekturowych, kolorowych figur geometrycznych (duże rozmiary):

- rozpoznawanie i nazywanie figur geometrycznych,
- dokładanie przez dzieci kolejnych figur, tworzenie fantastycznego pojazdu do poruszania się w czasie.

3. Ekspresja słowna *Co by było, gdybyśmy mieli dostęp do wehikulu czasu...*

4. Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy plastycznej, przedstawiającej dokąd dzieci chciałyby udać się fantastycznym pojazdem. Zastosowanie różnorodnych technik.

- Wyklejanie plasteliną.
- Wycinanie z kolorowego papieru.
- Wydzieranie z kolorowych gazet.
- Rysowanie kredkami świecowymi, a potem zamalowywanie powierzchni kartki farbami akwarelowymi.

5. Samodzielne działania dzieci, oglądanie powstałych prac, zachęcanie autorów do wypowiedzi na ich temat.
6. Wybór najciekawszej pracy.
Nauczyciel rozkłada wszystkie prace na dywanie, tworząc z nich koło. Dzieci spacerują w rytmie tamburynu, oglądają prace. Podczas przerwy w grze ustawiają się za tą pracą, która ich zdaniem jest najciekawsza. Nagrodzenie brawami autora pracy wybranej przez największą liczbę dzieci.
7. Zorganizowanie wystawy prac.

III

1. Zabawa utrwalająca poznane litery i umiejętność tworzenia z nich wyrazów – *Co powstanie?*
Nauczyciel przygotowuje trzy duże kostki z naklejonymi na ich bokach poznanymi literami (po sześć innych liter na każdej) oraz kartoniki z powtarzającymi się literami odpowiadającymi tym na kostce. Dzieci kolejno rzucają wybraną kostką, podają nazwę wylosowanej litery i wybierają kartonik z taką samą. Z wybranych liter układają dowolny wyraz. To dziecko, które go ułoży, zdobywa punkt i zabawa zaczyna się od początku.

Zabawa ruchowa *Podróż wehikulem czasu*.

Dzieci poruszają się w dowolny sposób po sali, wyobrażając sobie, że podróżują *wehikulem czasu*. Na dźwięk trójkąta zatrzymują się i rytmicznie powtarzają rymowankę, klaszcząc w ręce:
W przyszłość śmiało patrzcie dzieci, chociaż czas tak szybko leci.

Tydzień II: Muzyka jest wszędzie

Dzień I. Z batutą w dłoni

Cele ogólne:

- zapoznanie z literą **z**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- ukazanie roli batuty w pracy dyrygenta.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa literę **z**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- śpiewa znane piosenki, stosując się do gestów *dyrygenta*.

Środki dydaktyczne: piłka, gazety, woreczki, alfabet demonstracyjny, alfabet ruchomy, kartoniki z poznanymi literami, nagrania utworów muzycznych, instrumenty perkusyjne, karty pracy, cz. 4, s. 14, 15, 16, 17.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Muzyczne powitanie*.
Nauczyciel rzuca do dzieci piłkę i śpiewając, zadaje im krótkie pytania. Dzieci odrzucają piłkę i odpowiadają na pytanie, również śpiewając. Starają się udzielać odpowiedzi całymi zdaniami. Np. *Jak się dzisiaj czujesz?*, *Z kim przyszedłeś do przedszkola?*, *Co jadłeś w domu na śniadanie?*
2. Zabawa rozwijająca inwencję twórczą *Szukamy dźwięków*.
Dzieci siedzą w kole na dywanie. Nauczyciel gromadzi na środku gazety. Kolejne dzieci próbują wydobyć z gazety jakiś dźwięk, ale w inny sposób niż jego poprzednicy.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIII.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Omini woreczki*.
Dzieci poruszają się po sali w rytmie tamburynu, omijając rozłożone na podłodze woreczki. W przerwie przykucają obok wybranego woreczka.
- Zabawa rozwijająca szybkość reakcji na sygnał – *Woreczek pokazuje...*

Dzieci wskazują woreczkiem trzymanym w ręce różne części ciała, których nazwy wypowiada i pokazuje nauczyciel, czasem nauczyciel wprowadza dzieci w błąd, pokazując inną część ciała niż ta, której mówi nazwę.

- Ćwiczenie równowagi *Nie zgub woreczka*.

Dzieci poruszają się po sali w różnych kierunkach, wykonując pięć kroków z woreczkiem na głowie. Co pewien czas przykucają, wstają i zmieniają kierunek ruchu.

- Ćwiczenie rzutu i chwytu *Podrzucić i złapać*.

Chodzą po sali, podrzucając i łapiąc woreczki dwiema rękami, a następnie jedną.

- Podskoki *Przeskocz woreczek*.

Dzieci przeskakują przez woreczek leżący na podłodze – do przodu, do tyłu i na boki.

- Zabawa *Zmień miejsce*.

Maszerują w rytmie tamburynu w przeciwnych kierunkach, w dwóch współśrodkowych kołach. Podczas przerwy w grze zatrzymują się i zamieniają woreczkami i miejscami z dzieckiem stojącym naprzeciwko. Utrzymują kierunek ruchu (koło wewnętrzne w lewo, zewnętrzne w prawo).

II

- ☐ Wprowadzenie litery **z**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Oglądanie zdjęć (obrazków) różnych zamków. Omówienie ich wyglądu.

– Czym różnią się zamki od współczesnych domów?

– Kto kiedyś mieszkał w zamkach?

– Czy chcielibyście mieszkać w zamku?

2. Analiza i synteza słuchowa słowa *zamek*.

• Podział słowa *zamek* na sylaby i głoski (z klaskaniem, tupaniem).

• Ułożenie schematu i modelu słowa.

• Poszukiwanie słów, w których głoska **z** występuje na początku (*zegar, zebra, złoto...*), w środku (*bzy, wazon, rozum...*).

Gdy głoska **z** występuje na końcu słowa – słyszymy *s*, a nie *z*.

3. Rebus fonetyczny *Odgadujemy imię króla*.

Nauczyciel układa obrazki, dzieci wybierają drugie głoski z ich nazw; dokonują ich syntezy i odgadują imię króla przedstawionego na obrazku, np. *bzy* – cebula – **znak** (drogowy) – **kot** – **droga** (*Zenor*).

4. Analiza słuchowa słowa *Zenor*:

Podział na sylaby i głoski; ułożenie schematu i modelu słowa.

5. Pokaz litery **z** małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

• Porównywanie ich wyglądu; wskazywanie różnic i podobieństw do innych liter; kreślenie palcem w powietrzu, na dywanie (małe i duże rozmiary), na plecach kolegi, który podaje nazwę *napisanej* litery.

6. Układanie podpisów: **zamek**, **Zenor** pod modelami (przypomnienie, że imiona piszemy wielką literą).

7. Karty pracy, cz. 4, s. 14, 15, 16.

• Oglądanie obrazka. Zaznaczanie na nim tego, co w swej nazwie ma głoskę **z**.

• Dzielenie nazw obrazków na głoski. Rysowanie pod obrazkami odpowiedniej liczby okienek.

• Łączenie wyrazów z odpowiednimi obrazkami.

• Czytanie wyrazów powstałych z połączenia sylab.

• Czytanie połączeń litery **z** z poznanymi literami.

• Czytanie wyrazów w ramkach. Podkreślanie tych, które się rymują z wyrazami obok ramki.

• Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego.

7. Karta pracy, cz. 4, s. 17.

• Pisanie po śladzie, a potem samodzielnie litery **z** (chętne dzieci).

• Łączenie liniami zdjęć z ich nazwami.

 Zabawa ruchowa *Naśladujemy grę na instrumentach.*

Dzieci poruszają się w rytmie tamburynu. Podczas przerwy w grze naśladują grę na dowolnym instrumencie.

 Zabawa dydaktyczna *Bawimy się w dyrygentów.*

1. Rozmowa na temat orkiestry.

Dzieci oglądają zdjęcie orkiestry w sali koncertowej.

- Na jakich instrumentach grają muzycy?
- Jak się nazywa osoba, która dyryguje orkiestrą?
- Co trzyma dyrygent w dłoni?
- Do czego służy batuta?

2. Wykonanie batuty.

Zwijanie strony z gazety (po przekątnej) w cienki rulonik, przyklejanie końcowego fragmentu klejem, aby pałeczka się nie rozłożyła.

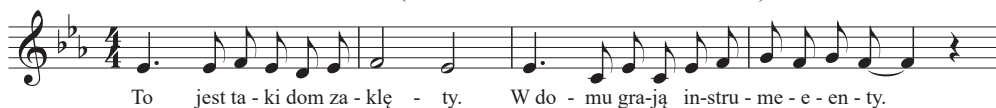
3. Słuchanie wybranego utworu muzycznego, *dyrygowanie* przez dzieci z wykorzystaniem *gazetowych batut*. Zwracanie uwagi na tempo i dynamikę utworu.

4. Śpiewanie zgodnie ze wskazaniem batuty.

Pokazanie przez nauczyciela umownych znaków wykonywanych batutą przez dyrygenta.

5. Śpiewanie znanej piosenki zgodnie ze wskazaniami batuty w rękę nauczyciela, a następnie chętnych dzieci.

6. Słuchanie *Piosenki o instrumentach* (sł. Dorota Gellner, muz. A. Pałac).

I. *To jest taki dom zaklęty.*

W domu grają instrumenty.

Grają, grają wciąż od nowa,

jakby ktoś je zaczarował.

II. *Czary-mary, czary-mary,*

grają skrzypce i gitary,

kran w łazience jest popsuty,

kapią z niego złote nuty.

Ref.: *Chodźmy...*

Ref.: *Chodźmy prędko,*

chodźmy tam,

puzon drzwi otworzy nam!

Chodźmy prędko raz i dwa

tam, gdzie koncert

ciągle trwa!

III. *Grają w domu fortepiany,*

okna, ściany i dywany,

grają flety i bębny,

wszędzie kręcą się piosenki.

Ref.: *Chodźmy...*

- Dzieci naśladują grę na wymienionych instrumentach.

III

1. Poszukiwanie jak największej liczby skojarzeń do słowa *muzyka*, zapisywanie ich przez nauczyciela na plakacie wokół hasła *Muzyka to...*
2. Zorganizowanie w grupie koncertu piosenki przedszkolnej.
 - Wspólne przygotowanie sceny i widowni.
 - Wykonanie biletów wstępu.
 - *Zakup* biletów poprzez podanie słowa, w którym występuje głoska *b*.
 - Prowadzenie koncertu przez wybrane dziecko – zapowiadanie kto wystąpi i jaką piosenkę zaprezentuje.
 - Śpiewanie zaproponowanych przez dzieci piosenek – pojedynczo, we dwoje, a następnie we troje (dzieci same proponują, w jaki sposób wykonane zostaną poszczególne fragmenty piosenek. Dyrygent wskazuje batutą, kto w danym momencie ma śpiewać).
 - Nagradzanie wykonawców brawami przez dzieci siedzące na *widowni*.

Zabawa ruchowa *Dźwięki*.

Dzieci ostrożnie poruszają się po sali z zamkniętymi oczami, kiedy usłyszą dźwięk jakiegoś instrumentu perkusyjnego – przykucają. Hasło *Idziemy* zaprasza do ponownego marszu. Po zakończeniu zabawy dzieci próbują ułożyć we właściwej kolejności instrumenty, których dźwięki słyszały w zabawie.

Dzień 2. Śpiewamy i gramy

Cele ogólne:

- rozwijanie mowy,
- akompaniowanie do piosenki na wykonanych instrumentach.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wypowiada się na temat opowiadania,
- wykonuje prosty instrument i akompaniuje do piosenki na nim.

Środki dydaktyczne: instrumenty perkusyjne, nagrania dźwięków wydobywanych z nich, piosenka *Jestem muzykantem*, opowiadanie M. Orłonia *Zbuntowana orkiestra*, sylwety instrumentów do opowiadania, nagranie L. Delibes'a *Pizzicato*, kubeczki po jogurtach, gumki, folia samoprzylepna, paski bibuły, karta pracy, cz. 4, s. 18.

Przebieg dnia

I

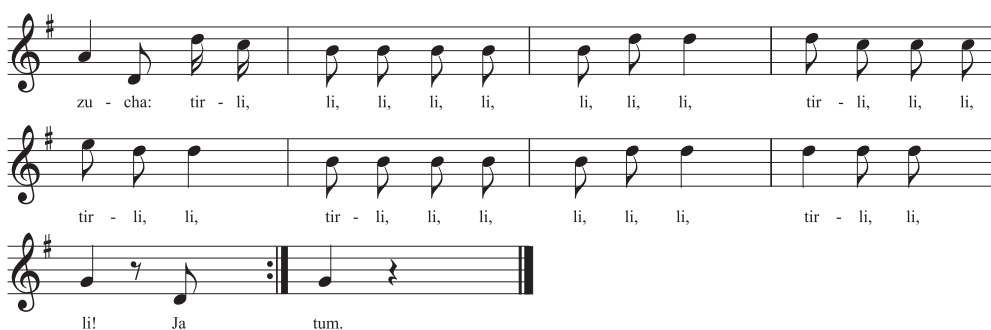
1. Zabawa *Jesteśmy instrumentami*.

Nauczyciel dzieli dzieci na poszczególne grupy instrumentów. Układa przed każdą grupą odpowiedni instrument, następnie wskazuje na nie pałeczką w różnej kolejności i różną liczbę razy, a dzieci je naśladują, np. bębenek, bębenek, (*bum, bum*), kołatka, kołatka, kołatka (*klap, klap, klap*), grzechotka, grzechotka (*szu, szu*), drewnienka, drewnienka, drewnienka (*puk, puk, puk*).

2. Zabawa ze śpiewem *Ja jestem muzykantem* (holenderska melodia ludowa, opracowanie E. Pałasz).

Ja jes - tem mu - zy - kan - tem, na skrzyp-cach so - bie
gram. A smy - czek słu - cha ma - le - go

Dzieci stoją w kole, śpiewają wspólnie z nauczycielem piosenkę i naśladują grę na instrumentach, o których jest mowa w poszczególnych zwrotkach.

*Ja jestem muzykantom,
na skrzypcach sobie gram.
A smyczek słucha
małego zucha:
tirli li li li li
li li li!*

*Ja znowu na swej trąbce
wesół sobie gram,
a echo w lesie
głos trąbki niesie:
tra ra ra ra ra
ra ra ra!*

*Ja za to na bębenku
miarowo sobie gram,
gdy zagram ładnie,
rytm w ucho wpadnie:
ra ta tum tum tum
tum tum tum!*

3. Karta pracy, cz. 4, s. 18.

Czytanie całościowe nazw: *puzon, perkusja*. Uzupełnianie nazw instrumentów literami odszukanymi wśród naklejek i przyklejanie ich pod rysunkami (klarnet, kontrabas, pianino).

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIII (*przewodnik*, s. 33).

II

 Słuchanie opowiadania M. Orłonia *Zbuntowana orkiestra*.

1. Zabawa rytmiczna *W naszym przedszkolu*.

Dzieci stoją w kole, powtarzają z nauczycielem rymowankę i wykonują czynności, o których jest w niej mowa.

*W naszym przedszkolu, pełno muzyki jest
są instrumenty, o których mało wiesz.*

Nasze ręce klaszczą tak...

*to jest muzyka,
która bardzo cieszy nas.*

*Nasze nogi tupią tak...
nasze palce robią tak...
nasze dłonie robią tak...
nasze usta robią tak...
a nasz język robi tak...*

Dzieci:

pokazują rękami salę,

klaszczą w dłonie, powtarzają
rytm: 4 ćwierćnuty, 2 ósemki, półnuta,

obracają się wokół własnej osi,
tupią nogami,
pstrykają palcami,
uderzają rękami o podłogę,
puszczają całuski,
klaskają językiem.

(Można również podawać nazwy różnych sprzętów, które uderzane dłońmi, wydają dźwięki, np. *Nasze krzesła dźwięczą tak...* we frazie musi zawsze być po siedem sylab).

2. Słuchanie opowiadania M. Orłonia, z wykorzystaniem sylwet występujących w nim instrumentów.

W pewnym mieście przy ulicy Stu Smyczków stał wielki budynek. W tym budynku była wielka sala. W tej wielkiej sali odbywały się wielkie koncerty. A po koncertach odpoczywały w niej zmęczone instrumenty.

Było ich wiele. Duże i małe. Drewniane i blaszane. Głośnie i ciche. Znane i mniej znane. A największy wśród nich był kontrabas. I pewnie dlatego najbardziej zarozumiały. Pysznił się, zadzierał nosa i ciągle się czymś chwalił. Jakby tylko on jeden występował na scenie. Często po koncertach gładził się smyczkiem po brzuchu, spoglądał z góry na kolegów i pytał głębokim basem:

- No cóż, przyjaciele? Chyba dobrze dziś wypadłem? Słyszeliście te oklaski?*
- Byłeś wspaniały! – wykrzykiwały te instrumenty, które chciały mu się przypodobać. – Dawno nie słyszałyśmy takiej gry. Zasłużyłeś sobie na jeszcze większe brawa.*
- Ale były i takie, które z przechwałek kontrabasa drwiły. Należał do nich flet. Po którymś koncercie zrobił smutną minę i zawodził płaczliwym głosem:*
- Och, ja biedny! Och, ja nieszczęśliwy! Dlaczego nie stworzono mnie kontrabasem? Czuję, że wkrótce rzucą mnie gdzieś do kąta i wydadzą na pastwę pajków i myszy. Och!...*
- Ależ, kolego flecte, skąd te czarne myśli? – zainteresował się laskawie kontrabas.*
- Jak to? Nie słyszałeś? – zdziwił się flet.*
- Co miałem słyszeć? – spytał coraz bardziej zaciekawiony kontrabas.*
- No, tych okrzyków na sali.*
- Jakich okrzyków? – kontrabas wprost pękał z ciekawości.*
- Ojej! – zniecierpliwił się flet – Przecież po twoim występie krzyczał ktoś na cały głos: „Najwyższy już czas, by na scenie grał tylko kontrabas!”. Naprawdę nie słyszałeś?*
- Słowo daję, że nie! – wałnął się w piersi kontrabas. – Ale dobrze, że mi o tym powiedziałaś. Musiał to być ktoś bardzo muzyczny, choć trochę przesadził. Możemy przecież dalej grać razem. Mnie to nie przeszkadza.*
- Och, czuję, że mnie i moich przyjaciół usuną ze sceny! – zawodził coraz płaczliwiej flet. – Och, my nieszczęśnicy!...*

A robił to tak dobrze, że klarnet nie wytrzymał i zachichotał cicho. Ale kontrabas nie zwrócił na ten chichot uwagi. Był w zbyt dobrym nastroju. Ten dobry nastrój mącił jednak pewien drobiazg. Tym drobiazgiem była paleczka dyrygenta. Kontrabas nie mógł znieść, że musi jej słuchać. Że musi grać tak, jak ona sobie tego życzy.

– Taki badyl, taki mizerny patyk będzie mnie pouczał, jak mam grać! – Pieklił się coraz częściej, podskakując na swej jednej nodze. – Paleczka! Batuta! Jak ja o niej myślę, to czuję, że rozstroju dostaję.

– Ależ ona jest bardzo taktowna – broniła jej wiolonczela, która miała wyjątkowo czule serce.

– Taktowna! – buczał kontrabas. – Jak ona jest taktowna, to ja jestem kanarek. Nikt taktowny nie wymądrza się tak jak ona. Na próbach ciągle źle. Raz za głośno, raz za cicho. Raz za szybko, raz za wolno. Sto razy trzeba to samo powtarzać. Kto to wytrzyma?

Mówił to z takim przekonaniem, że coraz więcej instrumentów przyznawało mu słuszność.

– Ma rację! – potakiwano. – Ona nam tylko przeszkadza! Ogranicza naszą swobodę! Nie pozwala się w pełni wypowiedzieć!

Wreszcie po którejś próbie kontrabas postawił sprawę jasno.

– Mam tego dość! – wybuchnął. – Dziś osiem razy mnie poprawiła. Mnie, kontrabas! Przebrała się miarka! Od tej chwili przestaję tego bezczelnego badyla słuchać i wzywam was, byście postąpili tak samo!

Wśród instrumentów zakotłowało. Wszystkie zaczęły mówić naraz, ale kontrabas zaprowadził porządek.

– Cisza! – huknął. – Wypowiadać się po kolei!

Uspokoilo się od razu i głos zabrał bęben.

– Całkowicie szanownego kolegę popieram – uśmiechnął się przymilnie do kontrabasu. – Mnie też ten chudy patyk dziś kilka razy pouczał.

A przecież jestem nie byle kim. Musicie przyznać, że mój głos wyraźnie się na tej sali wybija. Instrumenty poruszyły się gniewnie.

– A mój, to niby nic nie znaczy?! – wykrzyknął puzon i wyciągnął się dumnie.

– A nasze?! – pisnęły skrzypce.

– Koledzy, nie bądźcie fujarami! – zabrzmiała tuba. Przestańcie się kłócić.

– Fujarami?! – odezwał się flet – Proszę się liczyć ze słowami i nie obrażać moich krewnych!

– Przepraszam, jeśli kogoś uraziłam – zmieszala się tuba. – Chciałam powiedzieć: nie bądźcie cymbalami!

– Dziękujemy za łaskawe wyróżnienie – brzęknęły zapomniane przez wszystkich cymbały i obróciły się bokiem do tuby.

– Ojej! Skracam się ze śmiechu, gdy was słucham – roześmiała się srebrzyście trąbka. Albo rozmawiamy poważnie, albo śpię.

– Brawo! – przyklasnęły talerze. – Nareszcie rozsądne słowa.

Uciszyło się i głos zabrała wiolonczela. Mówiła cichym, miękkim głosem:

– Sprawię pewnie koledze kontrabasowi zawód, ale ja stoję po stronie paleczki. Przecież ona nie uczyniła nic złego. Robi to, co do niej należy. Kieruje nami mądrze i łagodnie. Jeśli nas poprawia, to dla naszego dobra. Chce, żebyśmy na koncercie jak najlepiej wypadli. Nie wiem, czy dalibyśmy sobie bez niej radę. Ja w każdym razie będę jej słuchać.

Słowem tym towarzyszył pogardliwy uśmieszek kontrabasa. A gdy wiolonczela skończyła, rzekł:

– Proszę bardzo. Każdy postąpi tak, jak będzie uważał. Chciałbym jednak wiedzieć, na kogo mogę liczyć. Dlatego pytam: kto jest gotów wypowiedzieć posłuszeństwo batucie?

Znowu wybuchła wrzawa. Naradzano się, przekonywano, przekrzykiwano...

A potem zaczęły padać odpowiedzi:

– Ja! – zadudnił bęben. – Ja jestem gotów!

– Ja też! – wrzasnął pełnym głosem puzon.

– I ja! – odezwała się zaraz po nim trąbka.

– My również! – trzasnęły zgodnie talerze.

– Postąpię jak większość – rzekł ostrożnie klarnet.

Okazało się, że większość poparła kontrabas. Po stronie paleczki opowiedzieli się tylko flet i wiolonczela. Kontrabas triumfował.

– Dziękuję. Bardzo wam dziękuję! – powtarzał. – Wiedziałem, że się na was nie zawiodę. Od tej chwili jesteśmy niezależni. Nie musimy nikogo słuchać. Szczególnie jakiś zarozumiałych patyków. Uczcijmy ten doniosły moment odśpiewaniem naszego hymnu. Hymnu zbuntowanych instrumentów!

I chór instrumentów zaśpiewał:

Dosyć grania pod batutą,

bez niej sobie poradzimy.

Każdym taktem, każda nutą,

setki uszu zachwycimy.

Wesoło zrobiło się w wielkiej sali. Bardzo wesoło. Tylko flet i wiolonczela wcisnęły się w najciemniejszy kąt i myśleli o cichej paleczce, którą jutro czeka okrutna niespodzianka...

Nazajutrz wieczorem wielki budynek przy ulicy Stu Smyczków ożywił się. Okna zajaśniały światłem, a szeroko otwarte drzwi zapraszały do środka. Podążyli ku nim odświętnie ubrani panowie i wystrojone panie. Niektórzy wymieniali ukłony; pytali o zdrowie i narzekali na pogodę. Potem wszyscy kierowali się do szatni, gdzie zostawiali płaszcze, kapelusze i parasole. Z szatni przechodzili do wielkiej sali, która powoli się zapelniała. Rozmawiano półgłosem, czasem tylko ktoś się głośniejszym roześmiał. Punktualnie o siódmej na scenie pojawiła się orkiestra. Muzycy

mieli na sobie czarne fraki i śnieżnobiałe koszule. W świetle kryształowych żyrandoli lśniły instrumenty. Salę zaległa cisza i na scenę wkroczył dyrygent. W ręce trzymał cienką, niepozorną pałeczkę. Rozległy się oklaski, dyrygent uklonił się publiczności i podniósł pałeczkę w górę. Instrumenty dawały sobie jakieś porozumiewawcze znaki. Rosło napięcie. Nagle dyrygent wykonał pałeczką kilka szybkich ruchów i stało się coś, co wprowało wszystkich w najwyższe zdumienie. Salę wypełnił taki jazgot, jakiego tu jeszcze nie słyszano. To była najprawdziwsza kocia muzyka!

– Brzdęk! Brzdęk! Brzdęk! – brzdękał zapamiętałe kontrabas.

– Bum! Bum! Bum! – grzmiał bęben, zupełnie nie zważając na pałeczkę dyrygenta.

– Trzask! Trzask! Trzask! – waliły talerze.

Szalał puzon, powariowały trąbki, rozszalały się skrzypce i klarnety.

Dyrygent osłupiał, osłupiała publiczność, muzycy potrącili głowy. Wreszcie dyrygent przerwał koncert i z twarzą białą jak jego koszula zwrócił się do sali.

– Bardzo państwa przepraszam – wyjąkał – ale dzieje się tu coś przedziwnego. To jakieś czary...

Na sali rozległy się gwizdy i nieprzyjazne okrzyki.

– Jeszcze raz państwa przepraszam – kłaniał się dyrygent – ale to naprawdę nie nasza wina. Otarł pot z czoła, podniósł po raz drugi pałeczkę i powtórzyło się to samo. Tego było już dla publiczności za wiele.

– To skandal! – krzyczano. – Drwią sobie z nas! Zwrócić pieniądze za bilety!

Dyrygent był zrozpaczony.

– Ależ proszę państwa... – próbował jeszcze tłumaczyć, ale nikt go nie słuchał. Publiczność zerwała się z miejsc i zlorzecząc orkiestrze, zaczęła opuszczać salę. Po kilku minutach na sali zostali tylko przegnębieni muzycy, trzymający się za głowę dyrygent i zaskoczone kłęką instrumenty.

– No i co? – odezwał się flet, gdy w wielkim budynku pogasły światła i zapanowała w nim cisza. Poradziliśmy sobie bez pałeczki? Zachwyciliśmy setki uszu?

– Nie dokuczaj! – zachnął się klarnet. – Wyglupiliśmy się. Taki wstyd!

– Ten hałas był nie do wytrzymania – rzekł trzymający się dotąd na uboczu fortepian. – Myślałem, że mi struny popękają.

– Bez pałeczki w ogóle do głosu nie doszłam – westchnęła tuba. – A miałam piękne solo na początku koncertu!

– A ona była taka załamana! – współczuła batucie wiolonczela. – Jak teraz przed nią staniami?

– Jak? – ożywił się nagle flet. – Tak jak dawniej. Zagramy tak pięknie jak nigdy. Zgadza się?

– Zgadza się! – odkrzyknęto.

Czy znalazły się w tym okrzyku również głosy kontrabasu i bębna – nie wiadomo. Okrzyk był zbyt głośny, żeby je rozpoznać.

3. Rozmowa na temat opowiadania.

– Jakie instrumenty występowały w utworze? Odszukajcie je na ilustracjach.

– Co robi dyrygent? Do czego służy batuta?

– Czy instrumenty postąpiły dobrze?

4. Zabawa inscenizowana z wykorzystaniem sylwet instrumentów *Kłótnia instrumentów*, inspirowana wysłuchanym opowiadaniem.

- Tworzenie w zespołach krótkich dialogów pomiędzy wybranymi przez dzieci instrumentami. Prezentacje dialogów pozostałym zespołom.

Zabawa ruchowa *Sala pełna dźwięków*.

Dzieci poruszają się w rytmie tamburynu. Podczas przerwy w grze podchodzą do dowolnego przedmiotu, rytmicznie wypowiadają zdanie: *Sala pełna dźwięków jest* i wystukują na danym przedmiocie rytm, np. dwie ćwierćnuty, dwie ósemki, ćwierćnuta.

Wykonanie instrumentów do gry.

1. Zabawa *Pszczółki czy niedźwiadki?*

Dzieci ustawione są w rozsypane. Kiedy nauczyciel gra na trójkącie, poruszają się jak *pszczołki* – drobnymi kroczkami na paluszkach, machając rękami jak skrzydełkami. Kiedy dzieci usłyszą dźwięki bębna, poruszają się jak *niedźwiedzie*, na czworakach. Brak dźwięków instrumentów jest sygnałem do zatrzymania się w pozycji klęku prostego.

2. Słuchanie utworu L. Delibes’a *Pizzicato* (z baletu *Sylvia*, czyli *nimfa Diany*) lub innego o podobnym brzmieniu.

- Określanie, z ilu części składa się utwór (forma ABA), które fragmenty się powtarzają, a które występują tylko raz. Zwrócenie uwagi, że część A jest kontrastowa (*staccato*) do części B (*legato*). Wyjaśnienie pojęcia *pizzicato* (szczypiąc, szarpiąc – oznacza wydobywanie z instrumentu smyczkowego dźwięku przez szarpanie struny palcem).

3. Wykonanie instrumentu do zagrania *pizzicato* w utworze.

- Pokaz i omówienie sposobu wykonania instrumentu.

Dzieci otrzymują kubeczki po jogurtach, oklejają je paseczkami z folii samoprzylepnej, następnie przez kubeczek przekładają cienką gumkę, przyklejając ją od spodu kawałkiem taśmy klejącej wraz z paseczkami kolorowej bibułki, które będą poruszać się przy słuchaniu części B utworu.

- Wykonanie instrumentu.

4. Gra na wykonanych instrumentach.

Dzieci siedzą w kole, słuchają i grają na swoich kubeczkach: **część A** – *pizzicato* gumkami. W tej części dzieci szarpią gumki na drugiej i trzeciej ćwierćnucie. W takcie **części B** – wykonują dowolny taniec kubeczków, wirujące bibułki podkreślają płynny charakter tej części utworu.

Zabawa ruchowa przy utworze.

Część A – w tempie muzyki, dzieci biegną, wysoko unosząc kolana; na drugiej i trzeciej ćwierćnucie w takcie klaszczą w ręce.

Część B – swobodnie improwizują indywidualnie lub w parach. Powtarzają **część A**.

5. Tworzenie akompaniamentu do wybranej przez dzieci piosenki z wykorzystaniem wykonanych instrumentów.

Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VII (*przewodnik*, s. 29).

III

1. Zabawa rozwijająca wyobraźnię przestrzenną i utrwalająca obraz graficzny poznanych liter *Rysujemy litery*.

Dzieci stoją w kole i przy spokojnej muzyce *kreślą krokami*, w kierunku do środka koła, dowolną drukowaną literę. Podczas przerwy w grze nauczyciel wybiera jedno dziecko, które demonstruje swoją literę, a pozostałe dzieci najpierw ją rozpoznają, a następnie same *powtarzają* ją krokami.

- Odmiana zabawy – dzieci siedzą w dużym kole, w środku przy muzyce jedno z nich *kreśli* krokami na podłodze kilka liter tworzących prosty wyraz. Dzieci *odczytują*, jaki wyraz powstał.

Dzień 3. Nasi ulubieni wykonawcy

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności śpiewania piosenek,
- zapoznanie z odtwarzaczami nagrań muzyki dawniej i dziś.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- śpiewa piosenkę,
- rozpoznaje i nazywa sprzęt do odtwarzania nagrań muzyki dawniej i dziś.

Środki dydaktyczne: instrumenty perkusyjne, nagrania ulubionych dziecięcych piosenek, adapter, obrazki przedmiotów, napisy, diagram krzyżówki, ilustracje sprzętu grającego, ćwiczenie graficzne *Kolorowe nutki*, szarfy w czterech kolorach, obrazek z nałożonymi na siebie konturami instrumentów, karty pracy, cz. 4, s. 19, 20, 21.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz.4, s. 19.

Słuchanie tekstu o muzyce. Naśladowanie dźwięków wydawanych przez poruszanie przedstawionymi przedmiotami. Tworzenie *przedwiosennej* muzyki. Kolorowanie rysunków.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIII (*przewodnik*, s. 33).

II

Ćwiczenia słuchowe *Nasi ulubieni wykonawcy*.

1. Wypowiedzi dzieci na temat ulubionych piosenkarzy, zespołów muzycznych, piosenek przez nie wykonywanych; próby uzasadniania swojego wyboru.
2. Słuchanie przyniesionych przez dzieci piosenek z repertuaru wybranych zespołów muzycznych.
 - Nauka jednej z nich. Śpiewanie indywidualnie i zespołowo. Wspólne opracowanie do niej układu ruchowego złożonego z zaproponowanych przez dzieci elementów.
3. Zagadki muzyczne *Kto to śpiewa?*

Słuchanie fragmentów piosenek wybitnych polskich piosenkarzy, odgadywanie, kto je śpiewa; pokaz wykonawców na zdjęciach.

Zabawa ruchowa *Odszukaj instrument*.

Dzieci poruszają się po sali. W różnych miejscach sali poukładane są instrumenty perkusyjne w taki sposób, aby były widoczne. Co pewien czas nauczyciel, odwrócony tyłem do dzieci lub ukryty za parawanem, wydobywa dźwięki z dowolnego instrumentu. Zadaniem dzieci jest jak najszybciej rozpoznać instrument, nazwać go i odszukać miejsce, w jakim się znajduje.

4. Karta pracy, cz. 4, s. 20.

Łączenie muzyków z obrazkiem instrumentu, na którym naśladowują grę. Rysowanie nutowego szlaczka.

5. Zabawa *Muzyczne malowanki*.

Dzieci *malują* (na niby) na ścianach, suficie, podłodze muzyczne elementy, np. nuty. Przy cichym akompaniamencie ich ruchy są małe jak przy malowaniu pędzlem. W miarę nasilania się dźwięków ruchy dzieci *rosną*, dochodząc do bardzo dużych, angażujących całe ciało.

Zabawa dydaktyczna *Słuchanie muzyki dawniej i dziś*.

1. Rozwiązywanie krzyżówki.

Dzieci odgadują, jaki przedmiot został ukryty pod chustą, rozwiązując krzyżówkę.

 - Nazywają przedmioty, zwierzęta przedstawione na ponumerowanych od 1 do 7 obrazkach.
 - Odszukują pasujące do obrazków podpisy.
 - Przypinają je na właściwym miejscu w diagramie krzyżówki i odczytują powstałe hasło – *adapter*. 1. **nuta**, 2. **dom**, 3. **lalka**, 4. **pies**, 5. **kot**, 6. **ser**, 7. **korek**.
2. Poznanie adapteru.

Nauczyciel odsłania adapter schowany pod chustą. Dzieci oglądają odtwarzacz, słuchają nagrań na płytach winylowych.
3. Wypowiedzi dzieci na temat sprzętu grającego w domach. Wyszukiwanie go na zdjęciach (wyciętych z reklam sklepowych).

4. Karta pracy, cz. 4, s. 21.

Oglądanie zdjęć: gramofonu, adapteru, odtwarzacza CD, discmana, mp3, mp4, walkman, magnetofonu, wieży stereo. Rozmowa na temat sposobów słuchania muzyki dawniej i dziś. Kończenie rysowania szlaczka.

III

1. Ćwiczenie graficzne *Kolorowe nutki*.

Kolorowanie rysunków nut zgodnie z zaznaczonym rytmem, np. 1 – czerwona, czerwona, żółta, zielona; czerwona, czerwona, żółta, zielona... 2 – niebieska, zielona, niebieska, zielona, żółta; niebieska zielona, niebieska, zielona, żółta... 3 – żółta, żółta, żółta, czerwona, zielona, żółta, żółta, żółta, czerwona, zielona...

Zabawa ruchowa *Kolory tańczą*.

Nauczyciel rozdaje dzieciom szarfy w czterech kolorach: czerwonym, zielonym, niebieskim i żółtym. W czterech rogach sali rozkłada obręcze w takich samych kolorach. Kiedy gra na bębnie rytm do podskoków, dzieci poruszają się w parach w kółeczko, kiedy usłyszają rytm do maszerowania, odszukują obręcze w kolorze swojej szarfy i maszerują wokół nich w czterech kółkach, klaszcząc w ręce.

2. Ćwiczenie spostrzegawczości *Ukryte instrumenty*.

Odszukiwanie instrumentów wśród pomieszanych (nałożonych na siebie) konturów, właściwe ich nazywanie i liczenie.

Dzień 4. Na pięciolinii

Cele ogólne:

- utrwalanie poznanych cyfr,
- umuzykalnianie dzieci.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa cyfry od 1 do 8,
- wymienia dźwięki gamy C-dur.

Środki dydaktyczne: powieść matematyczna, zapis nutowy wybranej piosenki, obręcze, instrumenty perkusyjne, wiersze: T. Kubiaka *Osiem nut*, T. Fiutowskiej *Nuty*, dzwonki, kartoniki z nazwami solmizacyjnymi nut, plastikowe pałeczki, pięciolinia, sylwety nut, nagranie muzyki filmowej, piłeczki, karta pracy, cz. 4, s. 22.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia rytmiczne *Muzykalne pałeczki*.

Dzieci otrzymują drewnianą lub plastikową pałeczkę. Biegają po sali w rytmie tamburynu, trzymając opuszczone pałeczki w prawej ręce. Podczas przerwy w grze dzieci odwracają się w kierunku nauczyciela, który wystukuje pałeczką na bębnie prosty rytm. Dzieci odtwarzają go, uderzając delikatnie pałeczkami w dowolnie wybrany przedmiot.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIII (*przewodnik*, s. 33).

II

 Która karta z nutami wygrywa? – zabawa dydaktyczna.

1. Rozwiązywanie zagadki.

*Pięć linijek – klucz je łączy.
Na nich kółka z ogonkami.*

*W każdym kółku dźwięk się kryje.
Co to jest? Zgadnijcie sami. (nuty)*

2. Prezentacja nut wybranej piosenki; wyjaśnienie, do czego służą nuty.

Nuty to znaki służące do zapisu dźwięków, które występują w utworze muzycznym. Potrzebne są muzykom przy graniu na instrumentach utworów muzycznych i piosenkarzom przy śpiewaniu piosenek.

- Pokaz pięciolinii rozpoczynającej się kluczem wiolinowym oraz pokaz nut: ćwierćnuty, ósemki, półnuty i całe nuty.

3. Zabawa dydaktyczna.

Dzieci siadają przy stolikach połączonych w jeden duży stół. Nauczyciel informuje je, że dzisiaj wspólnie pobawią się w grę, do której pomoce wykonają z użyciem pieczętek lub stempli z nutami. W tym celu każde dziecko dostaje cztery karty z cyframi i odwraca je cyframi do dołu.

Bierze z pudełka jeden stempel lub pieczętkę, odwraca karty z cyframi, nazywając przedstawione przez nie liczby. Następnie stempluje przygotowane przez nauczyciela puste kartoniki (10 cm na 10 cm) tyle razy, aby liczba nutek na każdym odpowiadała poszczególnym cyfrom. Np. dziecko dostało cztery karty z cyframi 1, 8, 5, 3. Stempluje więc cztery kartoniki stemplami z nutami w liczbie 1, 8, 5 i 3.

Potem dzieci oddają karty z cyframi, które nauczyciel odwraca i miesza, a następnie wkłada do worka. Ostemplowane kartoniki leżą wymieszane i odkryte na stole. Dziecko, które rozpoczyna zabawę, wyciąga z worka kartę z cyfrą i szuka kartonika ostemplowanego odpowiednią liczbą nutek. Kartonik z nutkami kładzie przed sobą na stole, a kartę z cyfrą wrzuca z powrotem do worka. Pozostałe dzieci kolejno wyciągają z worka karty z cyframi i szukają odpowiedniego kartonika z nutkami.

Na koniec pierwszej rundy dzieci z pomocą nauczyciela porównują, kto ma największą liczbę nutek. Potem następują dalsze rundy.

Zabawa ruchowa *Przejdź przez obręcz.*

Dzieci dobierają się w pary. Każda para otrzymuje jedną obręcz. Przy akompaniamencie w rytmie ćwierknut dzieci maszerują w rozsypce po sali, trzymając się za obręcze. Zmiana tempa akompaniamentu jest sygnałem do zatrzymania. Jedno z dzieci opiera obręcz o podłogę, drugie kilkakrotnie przechodzi przez nią na czworakach. Powrót akompaniamentu w rytmie ćwierknut oznacza ponowny spacer. Przy kolejnej zmianie akompaniamentu dzieci zatrzymują się i zamieniają rolami.

Zabawy z gamą C-dur.

1. Słuchanie wiersza T. Kubiaka *Osiem nut.*

- Nauczyciel ilustruje utwór grą na dzwonkach lub pianinie.

*Do, re, mi, fa,
sol, la, si, do –
podśpiewują,
połem idą.*

*Osiem nut,
osiem sióstr
rozśpiewanych
w cieniu brzoź.*

*Do, re, mi, fa,
sol, la, si do –*

*podskakują,
łką idą.*

*Ośmiu braci,
osiem tonów
idzie łką
w dal zieloną.*

*Osiem tonów,
osiem dźwięków,
wszystkie razem
są piosenką.*

2. Wyjaśnienie dzieciom, co to jest *gama*.

- Umieszczenie na tablicy ilustracji przedstawiającej pięciolinie z kolejnymi nutami gamy.
- Nazywanie poszczególnych nut nazwami solmizacyjnymi.
- Odczytanie nazw solmizacyjnych na kartonikach; umieszczenie ich pod odpowiednimi nutami (*do; re; mi; fa; sol; la; si; do*).
- Określanie, na jakich liniach i polach znajdują się poszczególne nuty.

3. Zabawa *Śpiewamy gamę.*

Nauczyciel śpiewa kolejne dźwięki gamy, dzieci określają, czy melodia wznosi się, czy opada. Przy powtórzeniu pokazują to gestami dłoni, która unosi się coraz wyżej, a następnie powoli, tak jak dźwięki gamy – opada.

- Wspólne śpiewanie gamy przez dzieci i nauczyciela z powolnym podnoszeniem się z pozycji przysiadu do stania i odwrotnie.

4. Zabawa *Bawimy się w nutki na pięciolinii*.

Nauczyciel układa na dywanie paski pięciolinii. Wybiera ośmioro dzieci, które otrzymują opaski z nazwami nut. Następnie dzieci przykucają na odpowiednich liniach i polach pięciolinii. Nauczyciel recytuje wiersz T. Fiutowskiej *Nuty*. Kiedy dzieci usłyszą, że jest o nich mowa, wstają i kłaniają się.

Nuta do: *Stoję najniżej, bo jestem do.*

Zaczynam gamę. Ważne jest to.

Nuta re: *Ja wyżej stoję, każdy to wie,*

*że tuż za **do** jest zawsze **re**.*

Nuta mi: *To też każdy wie,*

*że **mi** jest wyżej niż **do** i **re**.*

Nuta fa: *Między liniami dobrze się ma*

*następna nuta. Na imię ma **fa**.*

Nuta sol: ***Sol** to nie znaczy, że chce być sama,*

*lecz **sol** być musi, jeśli jest gama.*

Nuta la: *Najczęściej jestem śpiewana,*

*bo **la** każdy nuci od rana.*

Nuta si: *Choć między liniami, wysoko stoję,*

tego, że spadnę, nic się nie boję.

Martwię się tylko, czy głosu starczy ci,

*aby zaśpiewać **si**.*

Nuta do: *Z dolnym **do** łączy mnie nazwa,*

wyglądamy też tak samo.

Niech nikt jednak nas nie płcze,

ona gamę zaczyna, ale ja ją kończę.

- Nauczyciel gra poszczególne dźwięki gamy i śpiewa je wspólnie z dziećmi, a dzieci, które znajdują się na pięciolinii, prezentują się, podnosząc się z przysiadu do pozycji stojącej.

5. Zabawa *Układamy nuty*.

Dzieci poruszają się wokół pięciolinii zgodnie z rytmem tamburynu. Podczas przerwy w grze siadają i, wywołane, kolejno układają w odpowiednich miejscach na liniach nuty wycięte z papieru. Nauczyciel i pozostałe dzieci kontrolują poprawność wykonania zadania. Zabawa powtarza się kilka razy.

6. Zabawa *Zaśpiewaj, co zagram*.

Nauczyciel dzieli dzieci na zespoły odpowiadające poszczególnym dźwiękom gamy (osiem zespołów).

- Gra na dzwoneczkach kilkakrotnie kolejne dźwięki gamy. Dzieci z odpowiednich zespołów liczą, ile razy słyszały dany dźwięk, a następnie śpiewają go solmizacją tyle samo razy, np.: *do, do, do; re, re, re, re; fa, fa; sol, sol, sol, sol*; itp.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VII (*przewodnik*, s. 29).

III

1. Tworzenie fabuły do wysłuchanego utworu instrumentalnego (np. muzyki filmowej).

Słuchanie utworu muzycznego; zwrócenie uwagi na jego tempo, nastrój; dzielenie się uwagami na temat treści, o której może opowiadać. Tworzenie krótkich opowiadań inspirowanych wysłuchaną muzyką. Prezentacje opowiadań na tle muzyki przez chętne dzieci.

 Zabawa ruchowa *Muzykalne pileczki*.

Dzieci otrzymują piłeczki, poruszają się w rytmie tamburynu, trzymając je w rękach. Kiedy dzieci usłyszą grę na kołatce, odbijają piłki o podłogę, kiedy na grzechotce – turlają piłki po dywanie, a kiedy na trójkącie, podrzucają piłki do góry i je łapią.

2. Karta pracy, cz. 4, s. 22.

Oglądanie obrazków. Opowiadanie o orkiestrze. Wpisywanie odpowiednich liczb.

Dzień 5. Malujemy muzykę

Cele ogólne:

- wyrażanie nastroju muzyki F. Chopina w ekspresji plastycznej,
- tworzenie własnych kompozycji muzycznych z wykorzystaniem słoików wypełnionych wodą.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- maluje nastrój wysłuchanego utworu muzycznego,
- rozróżnia wysokość dźwięków wydawanych przez słoiki napełnione różną ilością wody.

Środki dydaktyczne: dzwonki, liczniki, instrumenty perkusyjne, obrazki przedmiotów o nazwach z różną liczbą głosek, ilustracja przedstawiająca F. Chopina, nagrania wybranych utworów F. Chopina, długie paski papieru, farby, reprodukcje obrazów znanych malarzy, puszki po napojach, paski bibuły, ryż, folia samoprzylepna, karta pracy, cz. 4, s. 23.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca analizę i syntezę słuchową *Słuchaj uważnie*.

Nauczyciel uderza w bębenek. Dzieci liczą uderzenia, a następnie spośród obrazków przedmiotów ułożonych przed nimi wybierają taki, którego liczba głosek (albo sylab), odpowiada liczbie uderzeń. Nazywają przedmiot na obrazku, dzielą jego nazwę na głoski i sprawdzają poprawność wykonania zadania.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIII (*przewodnik*, s. 33).

II

 Malujemy nastrój utworu muzycznego – łączenie ekspresji muzycznej z plastyczną.

1. Składanie w całość pociętego obrazka (zdjęcia) przedstawiającego portret F. Chopina. Odgadywanie nazwiska najwybitniejszego polskiego kompozytora Fryderyka Chopina.

2. Zapoznanie z wybranymi utworami F. Chopina.

- Naśladowanie ruchem rąk nastroju słuchanego utworu; zwrócenie uwagi na jego tempo i dynamikę.
- Ilustrowanie ruchem *Preludium e-moll* F. Chopina (lub innego utworu), z wykorzystaniem pasków bibuły.

3. Malowanie w zespołach na długich paskach papieru swoich odczuć wywołanych *nastrojem* wysłuchanego utworu F. Chopina.

- Powtórne słuchanie wybranego utworu F. Chopina.
- Próby wyrażenia nastroju barwą, kreską, linią, plamą.
- Prezentacje powstałych prac; nadawanie im tytułów; zachęcanie do dzielenia się wrażeniami z ich powstawania.

4. Dowolny taniec przy wybranym utworze F. Chopina.

 Zabawa muzyczna *Słoiki i dźwięki*.

- Dzieci w różny sposób próbują wydobyć dźwięk z pustego słoika.

- Nauczyciel wlewa do ustawionych przed dziećmi słoików różną ilość wody, dzieci uderzają pałeczką w kolejne słoiki, słuchają powstałych dźwięków i je porównują. Układają słoiki z wodą według wzrastającej wysokości wydawanych przez nie dźwięków.
- Tworzenie przez dzieci własnych kompozycji muzycznych z wykorzystaniem słoików. Wybór najładniejszej kompozycji.

III

1. Zabawa *Tworzymy własną muzykę do obrazu*.
Dzieci podzielone na zespoły losują reprodukcje obrazów znanych malarzy. Tworzą do nich instrumentacje z wykorzystaniem wybranych instrumentów perkusyjnych.
2. Wykonanie grzechotek.
Wsypywanie przez dzieci ziarenek ryżu do metalowych puszek po napojach, zaklejanie otworu folią samoprzylepną, ozdabianie puszek elementami wyciętymi z folii samoprzylepnej w różnych kolorach.
3. Zabawa *Dyrygent* (z wykorzystaniem wykonanych przez dzieci grzechotek).
Dzieci siedzą w kole na dywanie, jedno odchodzi na bok. W tym czasie dzieci cichutko umawiają się, kto zostanie *dyrygentem* i będzie podawał rytm, jaki pozostałe dzieci będą powtarzać na swoich grzechotkach. Dzieci patrzą na *dyrygenta*, który gra na grzechotce, uderzając nią w różne części swojego ciała, często zmieniając pokazywane gesty. Dziecko, które wraca do koła, musi odgadnąć, kto jest *dyrygentem*. Jeśli zgadnie, następuje zamiana ról i zabawa toczy się dalej. Jeżeli nie odgadnie, próbuje jeszcze raz.
4. Karta pracy, cz. 4, s. 23.
Dostrzeganie pomyłek w nazwach rysunków. Wklejanie w odpowiednie okienka właściwych liter odszukanych wśród naklejek.

Tydzień III: Mamy różne charaktery

Dzień I. Nasze uczucia

Cele ogólne:

- zapoznanie z literą **u**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- rozwijanie umiejętności wyrażania i nazywania uczuć.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa literę **u**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- rozpoznaje i nazywa uczucia swoje i innych.

Środki dydaktyczne: flamastry, alfabet demonstracyjny, alfabet ruchomy, kolorowe nakrywki, różne rodzaje cukierków, paski kolorowej bibułki, obrazki przedstawiające osoby wyrażające różne uczucia, nagrania muzyki wesołej i smutnej, kartonowe kółka średnich rozmiarów, gruby sznurek, karty pracy, cz. 4, s. 24, 25, 26, 27, 28.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca logiczne myślenie i wzbogacająca słownictwo *Turniej słów*.
Nauczyciel dzieli dzieci na dwie drużyny. Każda wybiera kapitana, który na kartce zaznacza flamastrem punkty zdobyte przez jego drużynę. Drużyny siedzą naprzeciwko siebie, *kapitan* zajmuje miejsce na początku. Zabawa polega na tym, że osoba prowadząca wypowiada dowolne słowo, a uczestnik z jednej lub drugiej drużyny podaje słowo kojarzące mu się z poprzednim. Jeśli odpowiedź jest dobra, drużyna otrzymuje punkt, jeśli niewłaściwa – *kapitan* skreśla jeden punkt. Gdy brak jest odpowiedzi, stan punktów drużyn pozostaje bez zmian. Skojarzenia

może podawać uczestnik raz jednej, raz drugiej drużyny lub ten, kto pierwszy się zgłosi. Po zakończeniu zabawy *kapitanowie* obliczają punkty, a nauczyciel ogłasza zwycięstwo jednej z drużyn. Zwycięzcy stoją na krzeselkach jak sportowcy na podium i unoszą ręce do góry.

Zabawa ruchowa *Zamieniamy się miejscami*.

Dzieci stoją w kole, nauczyciel wypowiada zdania, a dzieci, które się z nimi zgadzają, szybko zamieniają się na miejsce z innym dzieckiem, np. *Zamieniają się miejscami dzieci, które... pomagają słabszym kolegom...; opiekują się zwierzętami...; nie lubią hałasu...; opiekują się młodszym rodzeństwem...; zgodnie bawią się zabawkami...; nie dokuczają kolegom...* (czynności, o których mówi nauczyciel, dotyczą pożądanych lub niepożądanych, zachowań dzieci).

2. Zabawa *Dokończ zdanie*.

Dzieci siedzą w kole, podają sobie pluszową maskotkę i kończą zdanie *Jestem dobrym kolegą, bo...* starając się nie powtarzać tego, co powiedzieli ich poprzednicy.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIV.

• Zabawa orientacyjno-porządkowa *Szukamy przyjaciela*.

Dzieci maszerują po sali ze spuszczonymi głowami. Na sygnał tamburynu, dobierają się w pary i wykonują *radosne* podskoki w małych kółeczkach (przy powtórzeniach zabawy dzieci szukają innego *przyjaciela*).

• Ćwiczenie nóg *Idziemy do przedszkola*.

Dzieci dobierają się parami, jedno jest *rodzicem* i trzyma za rękę *dziecko*, które w przysiadzie idzie z nim kilka kroków. Po pewnym czasie następuje zmiana ról (należy zwrócić uwagę, aby dzieci poruszające się w przysiadzie miały plecy wyprostowane).

• Ćwiczenia tułowia *Podaj mi rękę*.

Ustawiają się parami tyłem do siebie, w rozkroku, w niewielkiej odległości od siebie. Wykonują skłon w przód i podają rękę partnerowi przez okienko utworzone przez rozkrok. Następnie dzieci prostują się i klaszczą w ręce nad głową określoną liczbę razy.

• Ćwiczenie zręczności *Pokonaj przeszkodę*.

Dzieci podzielone na dwie grupy. W jednej z nich dobierają się w pary, siadają na piętach, twarzami do siebie i podają sobie wyciągnięte ręce, tworząc *drabinkę*. Dzieci z drugiej grupy przechodzą ostrożnie przez poszczególne *oczka drabiny*.

• Czworakowanie *Przechodzimy przez tunel!*

Dzieci ustawione są tak, jak w poprzednim ćwiczeniu. Przechodzą na czworakach pod rękami kolegów.

• Bieg *Wysoko unosimy kolana*.

Biegają w miejscu po sali z wysokim unoszeniem kolan.

• Maszerują po obwodzie koła z rozglądaniem się na boki i do góry – *szukają zwiastunów wiosny*.

II

▢ Wprowadzenie litery **u**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Opowiadanie nauczyciela *Przygoda Urbana*.

W ogrodzie rodziców Urbana rosły róże. Były piękne. Urban ściął jedną i włożył do wazonu. Ponieważ było ciepło, otworzył okno. Pachnąca róża, którą zachwycił się Urban, spodobała się nie tylko jemu. Pszczoła, która wleciała przez okno, zaczęła z głośnym bzykaniem krążyć nad kwiatkiem, muskając łapkami jego płatki. Urban próbował przegonić natrętnego owada – machał ręką i wołał: A sio, pszczoło! Ale nie przyniosło to żadnych rezultatów. Wpadł na pomysł – postawił różę na parapecie przy otwartym oknie. Pszczoła nie fruwała już po pokoju, zajęta była tylko pachnącym kwiatem. Po chwili koleżanki pszczoły z pasieki przyfrunęły i też zadowolone bzykały nad różą. Zrezygnowany Urban wyniósł różę do ogrodu i umieścił wazon na stoliku przy altance. Od tego czasu róże podziwiał i wachał w ich naturalnym środowisku – w ogrodzie, na krzaku.

2. Rozmowa na temat historyjki.
 - Jak nazywał się chłopiec, który podziwiał różę?
 - Jaki owad zachwycał się też różą?
 - Skąd przyleciały inne pszczoły?
 - Co znajduje się w pasiece?
 - Jak skończyła się historia róży?
3. Analiza dźwiękowa słów: *ule*, *Urban*.
 - Co słyszycie na początku słów: *ule*, *Urban*?
 - Podawanie słów rozpoczynających się głoską *u* (*ulewa*, *ubranie*, *uchwyt*...), mających ją w środku (*kubek*, *lupa*, *muzyka*...).
 - Dzielenie słów na sylaby i głoski.
 - Budowanie schematów i modeli.
4. Pokaz litery **u**: małej i wielkiej, drukowanej i pisaney.
 - Pokaz kreślenia liter **u**, **U** przez nauczyciela.
 - Kreślenie liter **u**, **U** w powietrzu, na dywanie, na plecach kolegów.
 - Układanie z liter, pod modelami wyrazów: **ule**, **Urban**.
5. Karty pracy, cz. 4, s. 24, 25, 26.
 - Oglądanie obrazka. Opowiadanie o kocie Atlasie. Zaznaczanie na obrazku tego, co w nazwie ma głoskę *u*.
 - Dzielenie nazw obrazków na głoski. Rysowanie pod nimi odpowiedniej liczby okienek.
 - Łączenie sylab w wyrazy – kolorowanie kartoników takimi samymi kolorami.
 - Czytanie połączeń litery **u** z poznanymi literami.
 - Czytanie tekstu. Rysowanie obrazka takiego samego jak obrazek Uli.
6. Karta pracy, cz. 4, s. 27.
 - Pisanie liter **u**, **U** po śladach, a potem samodzielnie (chętne dzieci).
 - Oglądanie zdjęć. Czytanie tekstu.
- Zabawa ruchowa *Rozrzucone cukierki*.
Dzieci-cukierki, gromadzą się jak najbliższej nauczyciela – *torebki z cukierkami*. Dźwięk tam-burynu jest sygnałem, że *torebka uległa pęknięciu*, dzieci rozbiegają się w różnych kierunkach i przykucają.
- Zabawa dydaktyczna *Nasze uczucia*.
 1. Zabawa *Jakie uczucia przedstawiają osoby z obrazków?*
Dzieci podnoszą z dywanu odwrócone obrazki, próbują nazwać uczucia, które wyrażają osoby na nich przedstawione, i wyjaśnić, po czym to poznały.
 - Grupują obrazki według emocji, które przedstawiają twarze narysowanych na nich osób.
 2. Rozmowa na temat sytuacji, w jakich dzieci czuły się podobnie, jak osoby przedstawione na obrazkach. Wyjaśnienie, co było tego powodem i co sprawiłoby, żeby poczuły się lepiej.
 3. Zabawa *Pokaż i nazwij uczucia*.
Chętne dzieci pokazują za pomocą mimiki twarzy, jak wygląda osoba: *wesoła*, *smutna*, *zmartwiona*, *zła*, *przestraszona*... pozostałe odgadują, jakie uczucia zostały przedstawione: *smutek*, *zmartwienie*, *strach*, *radość*, *rozpacz*, *złość*.
- Zabawa ruchowa *Smutek i radość*.
Kiedy dzieci usłyszą *muzykę wesołą* – tańczą, pokazując jak zachowują się osoby radosne, szczęśliwe; kiedy usłyszą *muzykę smutną* – próbują pokazać, jak zachowują się osoby smutne, nieszczęśliwe.
4. Ćwiczenia graficzne *Smutne i wesołe buzie*.
Dzieci rysują na papierowych kołach rozdanych przez nauczyciela dwie buzie – jedną wesołą, a drugą smutną. Słuchają wypowiedzi nauczyciela, a potem chętnych dzieci. Kiedy uznają, że przedstawiona sytuacja jest wesoła, podnoszą w górę *buzię wesołą*, kiedy smutna – *smutną*.

Np.: *Dostałem nową zabawkę; Koledzy mnie przezywają; Brat naprawił mój zepsuty rower; Koledzy mnie biją; Idę z rodzicami na spacer; Zginął mój pies; Zostałem zaproszony na przyjęcie imieninowe koleżanki; Rodzice dowiedzieli się, że ich okłamałam; Idę z babcią do kina; Ktoś zburzył mój zamek z klocków.*

5. Wypowiedzi na temat *Jak możemy kogoś pocieszyć.*

Nauczyciel pokazuje obrazek płaczącego dziecka. Dzieci wypowiadają się, w jakich sytuacjach płakały jak to dziecko i czego wtedy oczekiwały. Podają propozycje, w jaki sposób można kogoś pocieszyć.

- W parach odgrywają scenkę *Pocieszam płaczącego kolegę.*

III

1. Karta pracy, cz. 4, s. 28.

Nazywanie zdjęć. Kolorowanie sylab tworzących ich nazwy.

Zabawa ruchowa rozwijająca pamięć *Zapamiętaj kształt.*

Nauczyciel układa na dywanie dowolny, urozmaicony w kształcie rysunek z grubego sznurka. Dzieci podzielone na kilkuosobowe zespoły idą po sznurku wzdłuż rysunku, starając się go zapamiętać. Po kilku przejściach nauczyciel zabiera sznurek, a dzieci starają się odtworzyć z pamięci jego położenie. Ten zespół, który zrobi to najdokładniej, zajmuje pierwsze miejsce i w nagrodę układa kolejny rysunek ze sznurka.

Dzień 2. Pozytywne i negatywne zachowania

Cele ogólne:

- rozwijanie mowy,
- przyporządkowanie odpowiednich barw pozytywnym i negatywnym bohaterom.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- ocenia zachowanie swoje i bohaterów literackich,
- przyporządkowuje bohaterom odpowiednie barwy – *cieple* lub *zimne*.

Środki dydaktyczne: opowiadanie R. Piątkowskiej *Złość*, ilustracje do opowiadania, obrazki pozytywnych i negatywnych baśniowych bohaterów, farby o barwach *ciepłych* i *zimnych*, karty pracy, cz. 4, s. 29, 30.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 4, s. 29.

Rysowanie po śladach linii od cyfr do pętli. Rysowanie w pętlach odpowiedniej liczby elementów.

2. Zabawa rozwijająca słuch fonematyczny *Poszukiwanie głosek.*

Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel mówi dowolne słowo. Jeśli znajduje się w nim *poszukiwana* głoska, której na początku zabawy nazwę podał, każde z dzieci łapie się za swoje ucho, w przeciwnym wypadku – łapią za ucho sąsiada.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIV (*przewodnik*, s. 48).

II

 Słuchanie opowiadania R. Piątkowskiej *Złość*.

1. Zabawa *Mój nastrój.*

Dzieci próbują określić, jaki nastrój towarzyszy im w danym dniu, porównując go do różnych przedmiotów lub zjawisk; kolejno kończą zdanie *Czuję się jak... bo..., np. Czuję się jak słońce, bo jak ono świeci, jest mi wesoło.*

2. Słuchanie opowiadania.

Jak ja nie lubię, kiedy do przedszkola przychodzi nowe dziecko. Od razu robi się zamieszanie. Taki nowy nie chce się z nami bawić, tylko ciągle płacze, a nasza pani musi poświęcać mu dużo czasu, zamiast bawić się z nami.

Nie inaczej było z Igorem. Już w szatni za nic nie chciał rozstać się z mamą. Złościł się, kiedy zdejmowała mu kurtkę i ciągle powtarzał:

– Ja chcę do domu!

Dopiero kiedy nasza pani wzięła go na ręce i zaniósła do sali, jego mamie udało się wyjść. Igor nie chciał z nikim się bawić, usiadł na parapecie i wypatrywał przez okno, czy nie nadchodzi jego mama.

Kiedy przed obiadem pani poprosiła nas o umycie rąk i wszyscy pognali do łazienki, Igor nie ruszył się z miejsca. Powiedział, że ręce myje tylko w domu. Właściwie to nie musiał myć rąk, bo obiadu i tak nie zjadł.

– To nie jest taki obiad jak u mnie w domu – powiedział i odsunął talerz.

Ale najgorzej było, gdy stało się jasne, że Igor musi iść do toalety. Pani zachęcała go, żeby się pospieszył, póki nie jest za późno.

– Nie mogę.

– Dlaczego nie możesz? – zdziwiła się pani.

– Bo tu nie ma mamy, a ona zawsze mnie chwali, kiedy skończę – wyjaśnił Igor i widać było, że jest już u kresu wytrzymałości.

– Wiesz co, Igor? Nie ma innego wyjścia, musisz iść do toalety, a potem pochwal się sam – poradziła pani.

Igor popatrzył na nią zdziwiony, ale nie protestował, kiedy pani wzięła go za rękę i zaprowadziła do toalety. Po chwili zza zamkniętych drzwi rozległ się okrzyk zachwyty i głos Igora:

– Wspaniale, mądry chłopczyk. Brawo, Igorku.

Po obiedzie pani przeczytała nam bajkę o Tomciu Paluchu. Bardzo podobały nam się przygody Tomcia, ale Igor nagle wybuchnął płaczem. Dopiero po chwili, gdy pani udało się go uspokoić, Igor powiedział z pretensją w głosie:

– Dlaczego taka ładna bajka jest o Tomku, a nie o Igorze Paluchu? To niesprawiedliwe!

Wtedy dzieci zaczęły się śmiać z Igora.

– To może nie powinno być bajki o Calineczce, tylko o Igoreczku? – wyśmiewał się Patryk.

– Albo o Igorku i siedmiu krasnoludkach – wołała Kasia.

Igor rozzłościł się na dobre, krzyczał na dzieci, tupał i robił straszne miny.

– Dzieci, dość tych żartów. Proszę o spokój – pani powiedziała to takim tonem, że na sali od razu zrobiło się cicho.

– Igor, widzę, że jesteś bardzo zły. Poradzę ci coś. Wyrzuć tę swoją złość do kosza. Po ci ona? Ja też jestem zła, że tak hałasujecie, i zobacz, co zrobię – powiedziała pani.

Potem podeszła do kosza i pokazała, że strząsa tam coś ze swoich rąk. Wreszcie wróciła na miejsce i z błogim uśmiechem usiadła na krześle.

– O, jak teraz dobrze – powiedziała miłym głosem.

Igor niepewnie podszedł do kosza i zajrzał do niego. Stojąc nad koszem, wykonał taki ruch, jakby wrzucał tam papierek. Gdy skończył, usiadł obok pani, a ona poczęstowała go cukierkiem. Wszystkim dzieciom się to spodobało. Pani poprosiła, żeby każdy z nas, gdy poczuje, że jest bardzo zły, szybko wrzucił swoją złość.

„To świetny pomysł, nie mogę się już doczekać, kiedy będę zły” – pomyślałem.

3. Rozmowa na temat opowiadania.

- Jak zachowywał się Igor?
- Czy wy kiedyś po przejściu pierwszy raz do przedszkola, zachowywaliście się podobnie?
- Co poradziła pani Igorowi na pozbycie się złości?

- W jaki inny sposób można poradzić sobie ze złością?

Zabawa ruchowa *Smutek i radość* (przewodnik, s. 49).

Malowanie postaci *pozytywnych i negatywnych* bohaterów z baśni.

1. Ćwiczenie pamięci *Czy znamy te postacie?*

Nauczyciel odsłania obrazki przedstawiające postacie z baśni, dzieci je rozpoznają, nazywają, określają, czy są to bohaterowie *pozytywni*, czy *negatywni*, uzasadniają swoją opinię.

2. Rozmowa na temat *pozytywnych i negatywnych* zachowań.

Dzieci opowiadają o sytuacjach z własnego doświadczenia. Koledzy określają, czy postąpili wtedy właściwie, czy można ich nazwać bohaterami *pozytywnymi*, czy zachowały się niewłaściwie i otrzymają miano bohaterów *negatywnych*.

3. Przypomnienie nazw barw *ciepłych i zimnych*.

- Segregowanie pomieszanych farb, układanie ich pod symbolem słońca (kolory *ciepłe*) lub śnieżynki (kolory *zimne*).

- Przyporządkowanie odpowiednich barw bohaterom *pozytywnym i negatywnym*, przypięcie przy ich obrazkach kółeczka w odpowiednim kolorze.

4. Malowanie bohaterów ze znanych dzieciom baśni z uwzględnieniem barw *ciepłych* przy bohaterach *pozytywnych*, a *zimnych* przy *negatywnych*.

5. Prezentacja powstałych prac; rozpoznawanie przedstawionych na nich postaci; dzielenie się uwagami na ich temat.

6. Zorganizowanie wystawy prac dzieci.

III

1. Karta pracy, cz. 4, s. 30.

Rysowanie po śladzie drogi chłopca do domu. Określanie każdej części jego drogi (ile kratek i w którą stronę).

Zabawa ruchowa *Tańcząca noga*.

Dzieci stoją w rozsypane. Przy dowolnym akompaniamencie unoszą jedną nogę i wykonują nią wolne ruchy w przód, w tył, w bok – zakreślają dowolne rysunki w różnych płaszczyznach. Po krótkim odpoczynku wykonują to samo ćwiczenie drugą nogą. Podczas zabawy należy utrzymać równowagę, stojąc na jednej nodze i nie podpierać się nogą, która wykonuje ruchy.

2. Wypowiedzi dzieci na ten temat *Czy ktoś cię kiedyś okłamał, oszukał?*

- Zwrócenie uwagi na towarzyszące wtedy dzieciom uczucia.

3. Zabawa *Zdania prawdziwe i fałszywe*.

Nauczyciel wypowiada zdania związane z zachowaniami dzieci, a one podnoszą w górę koło z *uśmiechniętą buźką* – jeśli uznają, że mówią one prawdę, a *smutną* – jeśli to fałsz (*buźki* zostały wykonane dnia poprzedniego do zabawy *Smutne i wesołe buźki*). Np. *Kolega cieszy się, kiedy go biję. Dobra koleżanka dzieli się zabawkami. Popychanie się to świetna zabawa. Częstowanie cukierkami sprawia wszystkim przyjemność. Płacz to uczucie radości. Pomóc koledze to wielki wstyd. Hałas dobrze wpływa na zdrowie. Czytanie książek rozwija nasze zainteresowania. Jedzenie dużej ilości słodyczy, dobrze wpływa na nasze zęby*. Itp.

Dzień 3. Nasze dobre uczynki

Cele ogólne:

- organizowanie zabaw muzyczno-ruchowych z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- bierze udział w zabawach muzyczno-ruchowych,
- wykonuje płaskorzeźbę – upominek dla bliskiej osoby.

Środki dydaktyczne: wierszyki T. Fiutowskiej *Ważne słowa*, piosenka *Piosenka na zgodę*, wybrane instrumenty perkusyjne, gałązki wierzby mandzurskiej, tekturowa tuba, papierowe serduszka, nakrętki od słoików, plastelina, materiał przyrodniczy, krążki: czerwone, niebieskie i żółte, karta pracy, cz. 4, s. 31.

Przebieg dnia

I

1. Określenie cech dobrego kolegi, koleżanki. Rysowanie swojego ulubionego kolegi lub ulubionej koleżanki.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIV (*przewodnik*, s. 48).

II

 Zabawy przy piosence *Piosenka na zgodę*.

1. Zabawa rozwijająca koncentrację uwagi *Moje dłonie prowadzą*.

Dzieci dobierają się parami, stają naprzeciwko siebie i stykają się lekko dłońmi. Wolna i cicha muzyka jest sygnałem, aby jedno z nich (ustalone na początku zabawy), zaczęło poruszać rękami tak, jakby malowało przed sobą dowolny obraz. Ruchy powinny być płynne i urozmaicone, od małych do bardzo szerokich. Partner musi nadążyć za ruchami prowadzącego, sam biorąc tylko bierny udział w *malowaniu*. Muzyka głośna jest sygnałem dla drugiego dziecka, które przejmie rolę prowadzącego.

2. Słuchanie piosenki *Piosenka na zgodę* (sł. i muz. K. Bayer).

Dro-dzy przy - ja - cie - le, chcia-łem was prze - pro-sić. I o
wy - ba - cze-nie grzech-nie was po - pro - sić. Jest mi bar -
dzo przyk-ro, źle się za - cho - wa - łem. Prze-cież tak nie
wol - no, już to zro - zu - mia - łem. Już wiem, już
wiem, że grzech - nym wciąż być chcę. Już wiem,
już wiem że, grzech - nym wciąż być chcę.

1. *Drodzy przyjaciele,
chciałem was przeprosić
i o wybaczenie
grzecznie was poprosić.*

*Jest mi bardzo przykro,
źle się zachowałem.
Przecież tak nie wolno,
już to zrozumiałem.*

Ref.: *Już wiem, już wiem,
że grzecznym wciąż być chcę.
Już wiem, już wiem,
że grzecznym wciąż być chcę.*

3. Rozmowa na temat piosenki.

- Kiedy kogoś przepraszamy?
- Za co przeprasza dziecko z piosenki?
- Jakim teraz chce być?
- Wypowiedzi dzieci na temat elementów, które się w niej powtarzają, jej tempa, nastroju.

4. Ćwiczenia emisyjne.

Powtarzanie fragmentów melodii na sylabach: *na, na, ta, ta, la, la...*

5. Rytmizowanie refrenu.

- Powtarzanie refrenu ciche i głośne, zgodnie ze wskazaniem nauczyciela (palec na ustach – cicho, bez palca na ustach – głośno).

6. Zabawa rytmiczna *Powtórz i wyklaszcz.*

Dzieci poruszają się po sali w rytmie tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się i wspólnie z nauczycielem śpiewają refren piosenki, wyklaskują jego rytm, przy kolejnych powtórzeniach w inny sposób, np. przed sobą, nad głową, w przysiadzie, w dłonie kolegi.

7. Zabawa *Przysłowie i instrumenty* (według U. Smoczyńskiej).

Na podłodze w dużym kole leżą instrumenty perkusyjne, rozłożone w taki sposób, aby takie same nie znajdowały się obok siebie. Dzieci zajmują miejsce obok instrumentów i wykonują na nich wspólnie rytm wybranego przysłowia, np. *Żeby kózka, nie skakała, toby nóżki nie złamała*. Po zagraniu ustalonego przebiegu rytmicznego dzieci kładą instrumenty na podłodze i przesuwają się o jedno miejsce w prawą stronę. Ujmują nowe instrumenty i ponownie wykonują na nich ten sam temat: ósemka, ósemka, ćwierćnuta, ćwierćnuta/ósemka, ósemka, ćwierćnuta, ćwierćnuta/ósemka, ósemka, ćwierćnuta, ćwierćnuta/ósemka, ósemka, ćwierćnuta, ćwierćnuta//. Przesiadanie trwa do momentu, aż każde dziecko zetknie się ze wszystkimi instrumentami.

- Odmiana zabawy – temat rytmiczny mogą wykonywać tylko na podanych słownie lub na pokazanych przez nauczyciela instrumentach, np. same kołatki, same bębni.

Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję – *Zapamiętaj.*

Dzieci poruszają się po sali podskokami. Na pierwszy odgłos bębni zatrzymują się; na drugi – maszerują w tył; na trzeci – ponownie się zatrzymują; na czwarty – wracają do podskoków.

 Wykonanie płaskorzeźby.

1. Wyjaśnienie pojęcia *dobry uczynek*.

- Wypowiedzi dzieci na temat ich dobrych uczynków w stosunku do kolegów, członków rodziny, nieznajomych. Zwrócenie uwagi na uczucia towarzyszące osobom czyniącym dobre uczynki i tym, dla których są one wykonywane; zachęcanie do robienia dobrych uczynków.

2. Wykonanie *Drzewka dobroci*.

Wspólnie z nauczycielem wkładanie gałązek wierzby mandżurskiej do udrapowanej brązową bibułą lub szarym papierem tekturowej tuby, np. po wykładzinie, tworzącej *pień drzewa*. Wieszanie na powstałym drzewku serduszek z imionami dzieci, które spełniły dla innych dobry uczynek.

3. Wykonanie upominku np. dla ulubionej koleżanki, chorego kolegi z wykorzystaniem materiału przyrodniczego.
Wypełnianie plasteliną nakrętek od słoików; tworzenie własnych kompozycji z wykorzystaniem: grochu, fasoli, pestek słonecznika, dyni, ryżu, nasion zbóż...
 - Podawanie imion osób, które dzieci chciałyby obdarować, wyjaśnienie dlaczego. Podkreślenie znaczenia sprawiania innym przyjemności.
 - Oglądanie powstałych prac; zachęcanie autorów do wypowiedzi na ich temat.
- Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VII (przewodnik, s. 29).

III

1. Rozmowa o wartościach.
- Wyjaśnienie znaczenia pojęcia *wartość* przez dzieci; podawanie przykładów wartości, które mają dla nich znaczenie, np. *dobro, miłość, rodzina, spokój, bezpieczeństwo*... Podkreślenie znaczenia *wartości* w życiu ludzi i zachęcanie do kierowania się nimi.
2. Rozmowa na temat tolerancji i lojalności. Próby wyjaśnienia przez dzieci, jak rozumieją te pojęcia; szukanie ich przykładów w doświadczeniach dzieci.
3. Karta pracy, cz. 4, s. 31.

- Oglądanie i omawianie obrazków przedstawiających, jak dzieci pomagają sobie wzajemnie.
4. Zabawa *Ważne słowa* (według T. Fiutowskiej).
Dzieci otrzymują po trzy krążki w kolorach: żółtym, niebieskim i czerwonym. W zabawie każdy z nich zastępuje ważne słowo: *proszę* – żółty; *dziękuję* – niebieski; *przepraszam* – czerwony. Nauczyciel sprawdza, czy dzieci zapamiętały, jakim słowom przyporządkowane zostały poszczególne kolory. Pokazuje dzieciom krążki w różnej kolejności, a dzieci podają odpowiadające im słowa. Następnie dzieci słuchają wierszowanych zagadek, na które odpowiadają podniesieniem do góry krążka pasującego do sytuacji przedstawionej w tekście.

*Wietrzyk porwał mój kapelusz,
biegnę za nim, już go chwytam,
ale wietrzyk powiał znowu,
a kapelusz dalej zmyka...*
*Pobiegł Tomek, co sił w nogach,
z wiatrem wcale nie był w zmowie.
Zręcznie złapał mój kapelusz.
Już go niesie. Co mu powiem?*
*Obiad dziś jest bardzo smaczny,
bo jem ulubiony groszek.
Mam ochotę zjeść go więcej,
więc do mamy mówię...*
*Z butem Kasi coś się dzieje.
Stopa na bok gdzieś ucieka.
Sznurówadło rozwiązane,
Kasia chce je więc nawlekać.
Ale to niełatwa praca.
Kasia męczy się i poci...*
*Kucnął przy niej urwis Wojtek,
który zwykle tylko psoci.
Sznurówadła końce oba
wklada w dziurki jak należy.*

(*dziękuję* – dzieci podnoszą niebieskie krążki)

(*proszę* – dzieci podnoszą krążki żółte)

*Wojtku, powiem mile słowo
za twą pomoc, bardzo szczerze...*

(*dziękuję* – dzieci podnoszą krążki
niebieskie)

*Bartek w biegu trącił Jankę,
bo chciał bardzo złapać Zdzisia.*

*Janka była obrażona,
i na Bartka, i na Zdzisia.*

Bartek jednak się zatrzymał:

Nie płacz Janka, wina nasza!

Ja za Zdzisia i za siebie bardzo, bardzo cię...

(*przepraszam* – dzieci podnoszą krążki
czerwone)

*Biegnę rano do sklepiku,
ser kupuję, świeże bułki.*

*Proszę panią ekspedientkę
o dwie śmietankowe rurki.*

*Pani cienki papier bierze,
pyszne rurki już pakuje.*

Pięknie pachną. Tak je lubię.

Pani mówię więc...

(*dziękuję* – dzieci podnoszą krążki niebieskie)

Skacze Anka na kanapie

i na brata właśnie spada.

Brat się krzywi, prawie płacze...

Co powiedzieć jej wypada...

(*przepraszam* – dzieci podnoszą krążki czerwone)

Dzień 4. Dziecięce odejmowanie

Cele ogólne:

- wprowadzanie odejmowania jako ubywania,
- uświadamianie negatywnych skutków chwalenia się.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje zapis odejmowania,
- nie chwali się.

Środki dydaktyczne: wiersz I. Suchorzewskiej *Chwalipięta*, bębenek, kartoniki z cyframi i znakami matematycznymi, liczmany, nagranie muzyki w tempie umiarkowanym, ćwiczenie matematyczne *Matematyczny domek*, karty pracy, cz. 4, s. 32, 33, 34.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca uwagę i szybką reakcję *Ruchliwy bębenek*.

Nauczyciel stoi na środku sali i akompaniuje na bębnie w rytmie ósemek. Dzieci poruszają się zgodnie z rytmem, lekkim biegiem, jednocześnie obserwując położenie bębna. Jeśli nauczyciel podniesie go do góry, dzieci zatrzymują się i klaszczą nad głową tyle razy, ile uderzeń usłyszały. Jeżeli nauczyciel trzyma bębenek nad podłogą – dzieci uderzają tyle razy dłonią w podłogę. Położenie instrumentu można zmieniać podczas jednego przebiegu serii ćwiczeń, np. cztery uderzenia w bębenek uniesiony w górę, dwa w trzymany nisko nad podłogą – dzieci klaszczą cztery razy nad głową i dwa razy uderzają o podłogę.

2. Karta pracy, cz. 4, s. 32.

Odszukiwanie w wyrazach innych wyrazów, ich zaznaczanie.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIV (*przewodnik*, s. 48).

II

Zabawa matematyczna *Dzieci i czarodziej*.

- Nauczyciel dzieli dzieci na kilka nierównolicznych zespołów (największa liczba dzieci w zespole nie przekracza 8). Jedno z dzieci jest *czarodziejem*, który łapie dzieci próbujące przedostać się do swojego *domu* znajdującego się na *mecie*. Po kolei zespoły oznaczone kolorowymi szarfami stają na linii startu.
- Pozostałe dzieci siedzą z boku i liczą, ile dzieci znajduje się w danym zespole. Układają przed sobą tyle samo liczmanów. *Czarodziej* znajduje się w połowie drogi pomiędzy linią startu a metą. Nauczyciel najpierw prowadzi z dziećmi dialog (który jest modyfikacją popularnej zabawy *Gąski, gąski do domu*), a następnie dzieci biegną w kierunku mety. Kiedy znajdują się w połowie drogi, *czarodziej* je goni i łapie.

Dzieci, dzieci do domu!

Boimy się.

Czego?

Czarodzieja złego.

A gdzie on jest?

Pod lasem.

A co robi?

Stuka w ziemię obcasem.

Dzieci, dzieci nie powiem nikomu,

szybcioro biegnijcie do swojego domu.

- Siedzący z boku liczą, ile dzieci *Czarodziej* złapał, i odejmują tyle liczmanów. Podają propozycje, w jaki sposób można obliczyć, ile dzieci dotarło do domu (od liczby wszystkich dzieci stojących na starcie należy odjąć liczbę tych, które zostały złapane). Nauczyciel pokazuje, jak wygląda znak odejmowania i w jaki sposób należy ułożyć działanie matematyczne. Przypina do tablicy kartoniki z cyframi i znakami matematycznym, np. $6 - 2 = 4$; wyjaśnia, jak należy rozumieć ten zapis: *Biegło sześcioro dzieci, dwoje zostało złapanych przez czarodzieja. Do domu dotarło czworo.* Złapane dzieci zamieniają się w pomocników *czarodzieja* i pomagają mu przy powtórzeniu zabawy łapać kolegów z zespołu. Potem następuje zmiana zespołu i *czarodzieja*.
- Po każdym powtórzeniu zabawy dzieci przedstawiają powstałą sytuację na liczmanach, a następnie układają pasujące działanie matematyczne za pomocą poznanych cyfr i znaków; nauczyciel w razie trudności naprowadza je pytaniami.

Karty pracy, cz. 4, s. 33, 34.

- Liczenie kwiatów, czytanie działań.
- Liczenie figur. Uzupełnianie zapisów poprzez wklejanie odszukanych wśród naklejek cyfr.
- Odczytywanie działań.

Zabawa ruchowa rozwijająca wyobraźnię przestrzenną *Naśladujemy ruchy*.

Dzieci poruszają się w rytmie tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się. Nauczyciel wymienia imię wybranej osoby, która zaczyna poruszać się w różnych kierunkach w wymyślony przez siebie sposób. Pozostałe dzieci ustawiają się w rzędzie za prowadzącym i naśladują jego ruchy. Powrót akompaniamentu zaprasza dzieci do poruszania się w rozsypce zgodnie z jego rytmem.

Słuchanie wiersza I. Suchorzewskiej *Chwalipięta*.

1. Wyjaśnienie znaczenia słowa *chwalipięta*.
2. Zabawa z rymowanką.

Dzieci dobierają się parami, stają naprzeciwko siebie i powtarzając za nauczycielem rymowankę, uderzają raz w swoje ręce, raz w ręce partnera.

*Chwali, chwali,
chwalipięta.
Może ty? Może ja?
Nie! Nie! Nie!
My tak nigdy
nie chwalimy się!*

3. Słuchanie wiersza.

*– Patrzcie!
Mam sukienkę w prążki,
granatowe, piękne wstążki...
A wy nie!
Mam pierścioneł i korale,
aż pięć miśków i dwie lale...
A wy nie!
Mam akwariuim i chomika,
i zegarek, który cyka...
A wy nie!
I mam jeszcze szklane, nowe
kulki różnokolorowe...
A wy nie!
Tak się chwali,
tak się chlubi
(nikt w przedszkolu
jej nie lubi).
Tak się chwali,
jak najęta!
Czemu? Bo jest
chwalipięta.
A wy nie?*

2. Wypowiedzi dzieci na temat wiersza.

- Czym dziewczynka się chwaliła?
- Czy chwalenie się jest zawsze złe?
- A czym można się chwalić?
- Często chwaląc się, kłamię – czy tak należy robić?

3. Wypowiedzi dzieci na temat sytuacji, w których zostały okłamanie lub same zataiły prawdę. Ukazanie negatywnych skutków kłamstwa. Podejmowanie prób oceny postępowania swojego i innych z wyeksponowaniem pozytywnych cech charakteru. Uświadomienie, że kłamstwo nie jest akceptowane społecznie. Podawanie przez dzieci innych przykładów zachowań społecznych – nieakceptowanych przez środowisko, np. kradzież, agresja.

Zabawa ruchowa *Mile słowa.*

Dzieci poruszają się przy akompaniamencie muzyki w tempie umiarkowanym. Podczas przerwy w grze podchodzą do wybranej osoby, przytulają ją i mówią jej coś miłego, np. *Lubię kiedy się uśmiechasz; Podoba mi się twoja fryzura; Jesteś dobrym kolegą; Cieszę się, gdy bawisz się ze mną.*

4. Podanie przykładów różnych, przykrych sytuacji oraz reakcji na nie.

Nauczyciel podaje przykłady różnych sytuacji, dzieci wskazują, w jaki sposób można zareagować na doznaną krzywdę oraz jakie konsekwencje takim zachowaniom mogą towarzyszyć, np. *Popchnąłem kolegę* – reakcja: płacz, krzyk – konsekwencja: siniak na kolanie; *Zabrałem bez*

wiedzy kolegi jego zabawkę do domu – reakcja: zdenerwowanie, strata czasu podczas szukania zabawki, płacz – konsekwencja: zasmucenie rodziców z powodu mojego postępowania; Podarłem koledze rysunek dla siostry – reakcja: złość, skarga; konsekwencja: brak prezentu na imieniny siostry.

III

1. Ćwiczenia w dodawaniu i odejmowaniu w zakresie 8 – *Matematyczny domek*.

Każde z dzieci otrzymuje kartkę, na której narysowany jest domek. Na jego poszczególnych elementach znajdują się działania matematyczne na dodawanie i odejmowanie, a pod spodem oznaczone kolorem liczby będące wynikiem poszczególnych działań. Zadaniem dzieci jest obliczenie poszczególnych działań, wycięcie i przyklejenie ich rozwiązań, a następnie pokolorowanie domku na kolory przyporządkowane poszczególnym liczbom – wynikiem działań.

Zabawa ruchowa *Odszukaj swoją czwórkę*.

Dzieci dobierają się w czteroosobowe grupy. Muszą zapamiętać kolegów ze swojej grupy. Podczas akompaniamentu w rytmie ćwierćnut dzieci spacerują pojedynczo po sali. Kiedy pojawi się akompaniament punktowy do podskoków, odnajdują dzieci ze swojej grupy, podają sobie ręce i podskakują w kółeczkach. Akompaniament ósemkowy również oznacza ustawienie czwórkami, ale dzieci podają sobie wtedy ręce, tworząc szeregi, które biegają w różnych kierunkach.

Dzień 5. Nasze emocje

Cele ogólne:

- rozpoznawanie i nazywanie emocji,
- tworzenie formy przestrzennej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- nazywa przedstawione emocje; przekazuje je w sposób niewerbalny,
- wykonuje pracę plastyczną.

Środki dydaktyczne: opowiadanie, kartoniki z trzywyrazowymi zdaniami, piłka, bębenek, kubeczki po jogurcie, gazety, klej do tapet, farby, lakier bezbarwny, szarfy w trzech kolorach, krążki w kolorach szarfi, karta pracy, cz. 4, s. 35.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca umiejętność czytania *Tworzymy zdania*.

Nauczyciel przygotowuje kartoniki z krótkimi trzywyrazowymi zdaniami, pociętymi na dwie części (zdania mogą być zapisane literami drukowanymi lub pisanymi). Na jednej części znajduje się pierwszy wyraz zdania rozpoczynający się wielką literą, na drugiej jego pozostała część. Dzieci losują kartki z pudełka, nie widząc napisu. Te, które mają wyraz zaczynający się wielką literą, stają w rzędzie, pozostałe są z boku, w rozsypce. Wskazane przez nauczyciela dziecko z wyrazem rozpoczynającym się wielką literą wykonuje krok do przodu i czyta swój wyraz. Osoba, która uzna, że ma brakującą część tego zdania, podchodzi do niego i czyta swój fragment. Pozostałe dzieci odczytują całe zdanie i oceniają, czy jest ono poprawne.

Proponowane zdania: *Kotek lubi mleko; Mam dwa samoloty; To miska kotka; Tam stoi rower; Mama sadzi pomidory; To malutki piesek; Tata maluje obraz; Babcia pije sok; Roman kupuje pory; Paweł nosi spodnie; Ciocia robi pranie; Motyl lata wysoko; Osa zbiera nektar; Mama myje kubek; Kasia ma lalki; To motyka taty.*

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIV (*przewodnik*, s. 48).

II

Rozmowa na temat emocji.

1. Wypowiedzi dzieci na temat sytuacji, w których doznały krzywdy od innej osoby; zwrócenie uwagi na uczucia, które im wtedy towarzyszyły.

- Wyjaśnienie przysłowia *Nie czyni drugiemu, co tobie niemiłe*.

2. Zabawa *Dokończ zdanie*.

Dzieci kończą zdania dopowiadając, jak czują się, gdy są w określonym nastroju.

- *Kiedy jestem zły (zła), to...*
- *Kiedy jestem smutny (smutna), to...*
- *Kiedy boję się, to...*
- *Kiedy jestem wesoły (wesola), to...*

3. Wykonanie *kart emocji*.

Dzieci dostają kartki z kartonu (10 cm na 15 cm) z napisami: *złość, radość, zdziwienie, smutek, zadowolenie, strach*. Wspólnie z nauczycielem odczytują napisy, każdorazowo rysując schematyczny rysunek twarzy wyrażającej daną emocję.

4. Zabawy *kartami emocji*.

- Dzieci dobierają się parami. Każde z nich trzyma karty zwrócone napisami do partnera. Kolejno losują karty i pokazują miną, gestem przedstawione na nich emocje.
- Rozkładają dwie talie kart tak, że jedna talia jest odwrócona napisami, a druga rysunkami. Zadanie polega na dobraniu przez dzieci podpisów do rysunków (ćwiczenie to wykonują, gdy bawiły się kartami wielokrotnie).

5. Zabawa *Posyłam uśmiech*.

Dzieci wraz z nauczycielem stają w kręgu. Zabawę rozpoczyna nauczyciel, mówiąc do osoby stojącej po jego prawej stronie: *Ten ciepły uśmiech posyłam ci, jeśli mnie lubisz, odeślij mi*. Mówiąc, uśmiecha się. Potem dziecko, które dostało uśmiech od nauczyciela, przesyła swój uśmiech koledze stojącemu po jego prawej stronie itd.

6. Zabawa *Taniec radości*.

Nauczyciel pokazuje dzieciom, jak tańczy, gdy jest szczęśliwy. Chętne dzieci pokazują swój taniec radości. Potem tańczą wszystkie dzieci, wykonując swoje tańce.

7. Zabawa *Co mnie cieszy?*

Dzieci wymieniają sytuacje, które sprawiają im radość. Potem próbują wspólnie ustalić, które z nich sprawiają radość im wszystkim.

Zabawa ruchowa *Emocjonalne figurki*.

Dzieci poruszają się po sali odpowiednio do dźwięków tamburynu (bieg, marsz, podskoki). Podczas przerwy w grze zatrzymują się i wykonują figurkę: *złą, wesołą, smutną, wystraszoną...* taką, jaką nazwę emocji podał nauczyciel.

8. Zabawa *Mój system wartości*.

Dzieci stoją w kole, podają sobie piłkę i kończą zdania: *Najważniejsze dla mnie jest... bo...; Życzyłbym sobie... a innym...*

Zabawa ruchowa *Pomniki przyjaźni*.

Dzieci poruszają się w rytmie bębna. Podczas przerwy w grze tworzą kilkusobowe *pomniki*, przedstawiając *przyjaźń*, i na chwilę nieruchomieją.

Kubek dla przyjaciela – wykonanie kubka z masy papierowej i pojemnika po jogurcie.

1. Wypowiedzi na temat wyglądu i cech charakteru przyjaciół dzieci; próby wyjaśnienia, dlaczego się z nimi przyjaźnią.

2. Wyjaśnienie przysłowia *Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie*.

- Wypowiadanie przysłowia cicho i głośno; z różną intonacją głosu, np. smutno, wesoło, ze złością; śpiewanie na melodie wymyślone przez dzieci.

3. Wykonanie kubka dla swojego przyjaciela.
 - Pokaz gotowej pracy.
 - Wyjaśnienie i pokaz sposobu wykonania kubka.
 - Darcie gazety na średniej wielkości kawałki; oklejanie kawałkami gazety pojemnika po jogurcie postawionego do góry dnem i posmarowanego olejem (w celu łatwiejszego zdjęcia masy papierowej). Grubość nałożonej warstwy musi być jednakowa na całej powierzchni. Pokrycie masą papierową całego pojemnika 2–3 razy, ze zwróceniem uwagi na spojenie klejem. Wygładzenie powierzchni, odstawienie w ciepłe miejsce do wyschnięcia. Następnego dnia wyjęcie pojemnika po jogurcie z papierowej warstwy, pozostawienie papierowej formy do całkowitego wyschnięcia. Kiedy kubeczek jest już lekki i suchy, dzieci malują go farbami według własnych pomysłów. Po wyschnięciu farb pokrycie go bezbarwnym lakierem w aerozolu lub lakierem wodnym w celu zabezpieczenia przed brudzeniem farbą oraz wzmocnienia jego struktury (kubeczek może służyć do przechowywania materiałów piśmienniczych lub innych drobnych przedmiotów).
 - Oglądanie powstałych prac, zachęcanie dzieci do wypowiedzi, komu je podarują i dlaczego.

III

1. Karta pracy, cz. 4, s. 35

 Kolorowanie pól według opisu, np. 7 – *kolorem trawy*; 6 – *barwą nieba*; 8 – *kolorem słońca*. Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Tańczące koła*.

Dzieci stoją w trzech współśrodkowych kołach o różnej liczebności. Każde z kół oznaczone jest innym kolorem szarfy, odpowiadającej kolorom krążków trzymanych przez nauczyciela. Dzieci maszerują w rytmie ćwierćkół. Wewnętrzne i zewnętrzne koło w tym samym kierunku, środkowe w przeciwnym. Uniesienie kolorowego krążka przez nauczyciela jest hasłem do bocznego cwału dla dzieci z koła o tym samym kolorze. Dzieci w dwóch pozostałych kołach przykucają wtedy i uderzają ręką o podłogę w rytmie ćwierćkół. Opuszczenie krążka oznacza powrót wszystkich kół do marszu ze zmianą kierunku. Nauczyciel może jednocześnie podnieść krążki w dwóch kolorach. Wtedy poruszać się będą cwałem dzieci w dwóch kołach.

2. Zabawa *Literowe zagadki*.

Dzieci prezentują z części swoich ciał lub układają z kawałka sznurka kształty poznanych liter, pozostałe dzieci odgadują, jaka to może być litera.

Tydzień IV: Wiosna, wiosna

Dzień 1. Gdzie jesteś, wiosno?

Cele ogólne:

- zapoznanie z literą **c**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- zapoznanie z charakterystycznymi zmianami zachodzącymi w przyrodzie w związku ze zbliżającą się nową porą roku.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa literę **c**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- dostrzega zmiany charakterystyczne dla wiosny.

Środki dydaktyczne: ilustracje kojarzące się z zimą i wiosną oraz obrazki przedmiotów charakterystycznych dla tych pór roku, rozsypanka literowa, alfabet demonstracyjny, różne cebule, materiały do wykonania kukły Marzanny, zdjęcia ptaków, karty pracy, cz. 4, s. 36, 37, 38, 39, 40.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa dydaktyczna *Czy znamy te pory roku?*

Porównywanie dwóch obrazków: kojarzących się z zimą i wiosną, nazywanie oznak charakterystycznych dla tych pór roku, przypinanie ich pod właściwym obrazkiem, np. **zima**: *batwan, sanki, narty, szalik, rękawiczki, ośnieżone drzewo, śnieżynki, lodowe sople*; **wiosna**: *krokusy, przebiśniegi, bocian, jaskółka, żabka, bazie na wierzbie, drzewo z listkami*. Układanie pod nimi z liter nazwy pasującej pory roku: *wiosna, zima*.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXV.

• Zabawa orientacyjno-porządkowa *Dzieci na spacer*.

Nauczyciel wyznacza w jednym miejscu sali *przedszkole*, dzieci gromadzą się tu zebrane w gromadkę. Na hasło: *Dzieci na spacer* wszyscy opuszczają *przedszkole* i rozbiegają się w różnych kierunkach, spacerują, podskakują. Na hasło: *Dzieci do przedszkola* szybko wracają na wyznaczone miejsce.

• Zabawa wyprostna *Słonko wschodzi i zachodzi*.

Dzieci z przysiadu stopniowo podnoszą się do stania, wyciągają ręce w górę i obracają się wokół własnej osi – *Słonko wstało i świeci*; następnie powoli wracają do przysiadu i kulą się – *Słonko zaszło*.

• Zabawa z elementem równowagi *Bociany na łące*.

Dzieci-*bociany*, chodzą po *łące*, wysoko unosząc kolana, co pewien czas zatrzymują się, stają na jednej nodze, wystawiają złączone dłonie przed siebie i rytmicznie poruszając nimi jak *dziobem*, powtarzają: *kle, kle, kle, żabki mi się chce*.

• Podskoki *Przestraszone żabki*.

Dzieci-*żabki* naśladują skoki żabek. Uderzenie w bębenek jest sygnałem, że zbliża się *bocian*. Przestraszone *żabki* nieruchomięją. Dwa uderzenia w bębenek są sygnałem, że *bocian* odszedł i *żabki* mogą skakać dalej.

• Bieg *Przebudzone pszczołki*.

Dzieci-*pszczołki* poruszają się po sali w rytmie tamburyna, cichutko bzycząc i poruszając *skrzydełkami*-palcami dłoni na wysokości ramion. Na przerwę w grze, przykucają na spotkanym *kwiatku*.

• Maszerują po obwodzie koła z rytmicznym wymawianiem tekstu:

Wiosenko, wiosenko, zielona panienko, przybywaj z daleka, już dłużej nie zwlekaj.

II

Wprowadzenie litery **c**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Oglądanie cebul różnej wielkości i koloru.

- Wyjaśnienie, że *cebula biała i czerwona są łagodniejsze w smaku i wykorzystuje się je do przygotowania salatek. Cebula biała nazywana bywa cebulą salatkową*.
- Obranie jednej cebuli z łupinek i odszukanie cieniutkiej błonki oddzielającej warstwy cebuli; zwrócenie uwagi na to, że ma właściwości gojące i odkażające.
- Wypowiadanie się dzieci na temat: *Do jakich potraw możemy dodawać cebulę?*

2. Kończenie zdania.

Dzieci kończą rozpoczęte przez nauczyciela zdanie: *Gdy kroję cebulę, to...*

3. Modelowanie struktury dźwiękowej słowa *cebula*.

- Dzielenie słowa *cebula* na sylaby i głoski.
- Określanie pierwszej głoski w słowie.
- Podawanie słów rozpoczynających się głoską *c* (*cytryna, cegła, cukier...*), mających ją w środku (*kucyk, klocki, owoce...*) i na końcu (*koc, noc, zając...*).
- Budowanie schematu i modelu.

4. Podawanie imion rozpoczynających się głoską *c*.
5. Modelowanie struktury dźwiękowej imienia *Cezary*.
 - Dzielenie imienia na sylaby i głoski.
 - Budowanie schematu i modelu.
6. Pokaz litery *c*: małej i wielkiej.
 - Ułożenie z poznanych liter wyrazów: **cebula**, **Cezary** pod ich modelami.
 - Pokaz prawidłowego kreślenia liter *c*, *C* przez nauczyciela.
 - Kreślenie liter *c*, *C* w powietrzu, na dywanie, na plecach kolegów.

 Zabawa ruchowa z piłkami.

Dzieci dobierają się w pary i siadają na dywanie naprzeciwko siebie. Każda para dostaje jedną piłkę. Nauczyciel mówi rymówkę: *Cebula, cebula po ziemi się turla...* w różnym tempie (bardzo wolno, wolno, szybko), a dzieci turlają do siebie piłkę w tempie wypowiedzianej rymowanki.

7. Karty pracy, cz. 4, s. 36, 37, 38.

- Oglądanie obrazka. Opowiadanie o kotku Atlasie. Zaznaczanie na obrazku tego, co ma w swojej nazwie głoskę *c*.
- Dzielenie nazw obrazków na głoski. Rysowanie pod obrazkami odpowiedniej liczby okienek.
- Uzupełnianie luk w wyrazach przez łączenie ich z odpowiednimi literami.
- Czytanie połączeń litery *c* z poznanymi literami.
- Czytanie tekstu.

8. Karta pracy, cz. 4, s. 39.

- Pisanie liter *c*, *C* po śladach, a potem samodzielnie (chętne dzieci).
- Czytanie tekstu.

 Zabawa ruchowa *Ptaki w gniazdkach*.

Dzieci dobierają się trójkami. Dwoje podaje sobie ręce i tworzy gniazdko, w którym stoi ptaszek – trzecie dziecko. Na dźwięk tamburynu *ptaszki* opuszczają *gniazda* i *latają* w różnych kierunkach. Przerwa jest sygnałem do powrotu do swojego *gniazdka*. Przy powtórzeniach zabawy dzieci zamieniają się rolami.

 Spacer w pobliżu przedszkola – *Szukamy wiosny*.

1. Obserwacja zmian atmosferycznych charakterystycznych dla wiosny.
Poszukiwanie oznak budzącej się przyrody (pączki na drzewach, zielona trawa, pierwsze kwiaty, ptaki zbierające budulec na gniazda; pojawiające się owady: pszczoły, motyle, biedronki...).
2. Zachęcanie do dzielenia się swoimi spostrzeżeniami, dokonywania porównań.

III

1. Wspólne oglądanie i czytanie ciekawostek z życia wiosennej przyrody, a szczególnie ptaków.
2. Oglądanie zdjęć wybranych ptaków powracających do nas na wiosnę; właściwe ich nazywanie; opisywanie wyglądu.

3. Karta pracy, cz. 4, s. 40.

- Omówienie poszczególnych obrazków historyjki. Opowiadanie historyjki. Nadanie jej tytułu.
4. Wykonanie z chętnymi dziećmi słomianej lub gazetowej kukły Marzanny, ozdobienie jej kolorowymi szmatkami i bibułą według pomysłów dzieci.

Dzień 2. Witamy wiosnę

Cele ogólne:

- poznawanie charakterystycznych zwiastunów wiosny,
- rozwijanie umiejętności wycinania.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wymienia zwiastuny wiosny,
- obrysuje, wycina i łączy w jedną całość elementy.

Środki dydaktyczne: inscenizacja B. Szurowskiej *Zwiastuny wiosny*, sylwety do inscenizacji, ilustracje przedstawiające pory roku, obrazki charakterystycznych oznak wiosny, nagranie odgłosów ptaków, pastele olejne, postacie wiosny na dużych arkuszach papieru, szablony kwiatów i listków, klej, nożyczki, zielony karton, wiersze i piosenki na powitanie wiosny, karty pracy, cz. 4, s. 41, 42.

Przebieg dnia

I

1. Scenki pantomimiczne *Co lubię robić w kapryśną pogodę?*
Odgadywanie przez kolegów, co najbardziej lubią robić prezentujące się dzieci. Przypomnienie nazw miesięcy występujących przed marcem i po nim.
 2. Karta pracy, cz. 4, s. 41.
Rozwiązanie krzyżówki.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXV (przewodnik, s. 62).

II

 Teatrzyk sylwet na podstawie utworu B. Szurowskiej *Zwiastuny wiosny*.

1. Przedstawienie teatrzyku.
Nauczyciel manipuluje sylwetami, na tle ilustracji wiosennego lasu. *Zwiastuny wiosny*, o których mówią bohaterowie teatrzyku, są zasłonięte (*słońce, jaskółka, zawilce, zielona trawa, liście na drzewach, skowronek, biedronka, kaczenie, motyle, młode pędy na świerkach, bazy*). Wtedy kiedy jest o nich mowa, nauczyciel odsłania sylwetę, aby zwrócić na nie uwagę dzieci. Występujące postacie: Janek, Ania, Bocian, Wiosna.
Bocian: *Kle, kle, kle.*
Janek: *Spójrz, Aniu w górę!*
Ania: *O, bocian leci! Hej, hej, bocianie!*
Bocian: *Kle, kle, dzień dobry dzieci.*
Janek: *Widzę, że bardzo jesteś radosny.*
Bocian: *Przecież dziś mamy pierwszy dzień wiosny.*
Ania: *Wiosny powiadasz? Czy ją spotkałeś?*
Janek: *A może z wiosną już rozmawiałeś?*
Bocian: *Nie, ale kiedy do was leciałem, dużo zwiastunów wiosny widziałem.*
Dzieci: *Zwiastunów?*
Janek: *My też zwiastuny zobaczyć chcemy!*
Ania: *Powiedz bocianie, gdzie je znajdziemy?*
Bocian: *Wiosenne echo podpowieź niesie.*
Echo: *Najlepiej spotkać zwiastuny w lesie, w lesie...*
Janek: *W lesie? A więc idziemy!*
Bocian: *Może wam pomóc?*
Janek: *Nie, dziękujemy.*
Ania: *Janku, czy ty wiesz jak zwiastun wygląda?*
Janek: *Nie... ale nie martwię się tym wcale. I dobrze ci radzę, szukaj razem ze mną. Jak zwiastun znajdzie, to poznam na pewno.*
Ania: *Uff! Jak gorąco.*
Janek: *Tak, słońce mocno świeci.*
Ania: *Spójrz, Janku, do góry!*

Janek: *Gdzie?*

Ania: *Tam.*

Janek: *Aha, jaskółka leci.*

Ania: *Piękna.*

Janek: *Ojej, czy to śnieg?*

Ania: *Nie, to zawilce kwitną na polanie.*

Janek: *Ale gdzie jest zwiastun wiosny? Oto jest pytanie.*

Ania: *Ładnie jest dziś w lesie. Zieleni się trawa i liście na drzewach.*

Janek: *Cicho, słyszysz?*

Ania: *Tak, ktoś piosenkę śpiewa.*

Janek: *Zaraz, zaraz... to chyba piosenka skowronka.*

Ania: *Spójrz, na twojej ręce usiadła biedronka. O! I żółte kaczeńce zakwitły nad rzeką.*

Janek: *Ach, może ten zwiastun jest już niedaleko.*

Ania: *Zmęczyłam się, odpocznijmy chwilę. Widzisz, jak nad łąką latają motyle?*

Janek: *Czujesz ten zapach?*

Ania: *To pachną młode pędy, co świerkom wyrosły.*

Janek: *Ach, nigdzie nie ma tych zwiastunów wiosny!*

Ania: *Idziemy dalej.*

Janek: *Eee... chyba wracamy.*

Ania: *Nazrywajmy bazi – bukiet mamie damy.*

Janek: *Szukanie zwiastunów wiosny to jest strata czasu.*

Ania: *Może dzisiaj poszły do innego lasu.*

Bocian: *Kle, kle, jak udał się spacer?*

Janek: *Było bardzo miło, ale niestety zwiastunów w tym lesie nie było.*

Bocian: *Jak to? A co widzieliście?*

Janek: *Biedronkę i ptaki i zielone liście.*

Ania: *Dwa żółte motyle tańczyły nad łąką.*

Janek: *I tak ciepłutkie dziś świeciło słońko.*

Ania: *W lesie kwitły zawilce, nad rzeką kaczeńce.*

Bocian: *O! I piękne baze trzymasz, Aniu, w ręce.*

Ania: *Tak, ale zwiastuna nie było żadnego.*

Janek: *Co w tym bocianie widzisz zabawnego?*

Bocian: *Oj, kle, kle (śmieje się) zwiastuny wiosny to inaczej jej pierwsze oznaki, motyle i kwiaty, wracające ptaki.*

Ania: *Trawa zielona i ciepłutkie słońko?*

Bocian: *Tak, i bocian, co krąży nad łąką.*

Janek: *Spójrzcie! Tam za drzewem mignęła sukienka.*

Ania: *Tak, idzie tutaj prześliczna panienka.*

Janek: *Mieni się w słońcu sukienka zielona.*

Bocian: *To pani Wiosna! Prosimy do nas!*

Wiosna: *Idę do was razem z pierwszą jaskółką i bocianem krążącym nad łąką.*

Wypuściłam z kieszeni motyle, teraz kropki liczę biedronkom.

Sypię kwiaty na łąki zielone, młode listki na drzewach całuję,

kroplę deszczu i słońca promieniem most tęczy na niebie maluję.

Idę do was w sukni kolorowej roztańczona między obłokami.

Pachnie ziemia skowronkiem zbudzona, idę do was polami, lasami.

2. Wyjaśnienie słowa *zwiastun*. Wypowiedzi dzieci na temat zwiastunów wiosny, o których była mowa w wierszu, wyszukiwanie ich na ilustracji.

3. Zabawa *Pomieszane pory roku*.

Nauczyciel układa przed dziećmi obrazki przedstawiające pory roku. Dzieci nazywają je i układają we właściwej kolejności, za każdym razem zaczynając od innej pory roku, np. *wiosna, lato, jesień zima; lato, jesień, zima, wiosna; jesień, zima, wiosna lato; zima, wiosna, lato, jesień*.

- Zwrócenie uwagi na cykliczność występowania pór roku, podkreślenie, że bez względu na pogodę pory roku występują zawsze w tej samej kolejności.
- ### 4. Zabawa rozwijająca spostrzegawczość *Szukamy zwiastunów wiosny*.

Nauczyciel przed zajęciami chowa w różnych częściach sali obrazki przedstawiające oznaki wiosny. Zaprasza teraz dzieci, aby je odszukały. Dzieci rozbuchają się po sali, przynoszą do nauczyciela znalezione obrazki, a następnie nazywają, co one przedstawiają. Liczą je i określają, w jakich miejscach sali je znalazły, posługując się odpowiednimi przyimkami.

5. Karta pracy, cz. 4, s. 42.

Kolorowanie rysunków kojarzących się z wiosną. Kończenie rysowania szlaczka.

Zabawa ruchowa *Wiosenne przebudzenie*.

Dziecko wybrane do roli *Wiosny* spaceruje pomiędzy pozostałymi dziećmi, które przykucają w rozsypance, wymyślając, jakim są zwierzątkiem lub roślinką. Po dotknięciu przez *Wiosnę* sztucznym kwiatkiem zamieniają się w daną postać i ją naśladują. W tle brzmi nastrojowa muzyka.

Wykonanie *Wianka dla pani Wiosny*.

1. Wypowiedzi dzieci na ten temat *Jak wyobrażam sobie wiosnę*.
2. Ozdabianie pastelami olejnymi (w małych zespołach) sylwety *pani Wiosny* narysowanej przez nauczyciela na dużym arkuszu papieru.
- Prezentacja prac pozostałym zespołom; porównywanie wyglądu, kolorystyki; wykorzystanych elementów zdobniczych.
3. Zaproponowanie wykonania wianków, które mogłyby nosić *pani Wiosna*.
- Pokaz gotowej pracy; wyjaśnienie sposobu jej wykonania.
4. Samodzielne działania dzieci.
- Obrysowywanie na papierze kolorowym (od szablonów) sylwet wybranych przez dzieci kwiatów oraz listków przygotowanych przez nauczyciela.
- Wycinanie obrysowanych kształtów; naklejanie kwiatowych kompozycji na zielonych tekturowych paskach papieru; sklepanie ich na kształt koła.
- Oglądanie powstałych prac; zorganizowanie wystawy.

III

1. Wyjaśnienie obrzędów związanych z powitaniem wiosny; wspólne tańce i recytacja wierszy wokół kukły *Marzanny*.
- Recytacja wiersza M. Kownackiej *Marzanna*.

*Słomiany chochole, związany powrozem,
dość nas namęczyłaś i śniegiem, i mrozem!
Marzanko!.. Marzanko!... zimy koleżanko!
Do widzenia łyżwom, i nartom, i sankom!
Wędrujemy z tobą do głębokiej wody...
Utopimy ciebie – niech już spłyną lody!
Już wiosenne słonko wzbija się po niebie,
w tej wezbranej rzece utopimy ciebie!
Marzanko!... Marzanko!... Ty zimowa pannko!
Już się wiosna budzi gwiazdeczką zaranną!...*

 Taniec w parach przy piosence *Wiosenny spacer* (sł. i muz. J. Kucharczyk).

Na spa - ce - rek wy - bierz się z ma - mą,
ta - tą, bra - tem, psem, na wio - sen - ny pierw - szy spa - cer po ka -
łu - żach. Przed te - le - wi - zo - rem leń spę - dza
każ - dy wol - ny dzień, a ty wy - bierz się na spa - cer po ka -
łu - żach. Jak - że mi - ło w słoń - cu spa - ce - ro - wać,
gdy nad gło - wą gra - wio - sen - ny wiatr, a ka - ło - sze chla - pią się w ka -
łu - żach – tak cu - do - wnie by - wa tyl - ko w snach. Na spa -

Ref.: *Na spacerek wybierz się
z mamą, tatą, bratem, psem,
na wiosenny pierwszy spacer
po kałużach.
Przed telewizorem leń
spędza każdy wolny dzień,
a ty wybierz się na spacer
po kałużach.*

- I. *Jakże miło w słońcu spacerować,
gdy nad głową gra wiosenny wiatr,
a kalosze chlapią się w kałużach –
tak cudownie bywa tylko w snach.*

Ref.: *Na spacerek...*

- II. *Tam pójdziemy, gdzie śpiewają ptaki,
gdzie się w młodą zieleń stroi las.
Odnajdziemy wiosnę w pierwszych kwiatach,
odnajdziemy wiosnę w sercach, w nas.*

Ref.: *Na spacerek...*

- Recytacja wiersza M. Strzałkowskiej *Przyszła wiosna*.

*Przyszła wiosna cichuteńko,
przyszła wiosna na paluszkach
i na wierzbie, wśród gałęzi,
zatańczyła w żółtych puszkach.
Zdjęła z jezior tafle lodu,
pościągala z róż chochoły,
dała drzewom świeżą zieleń,
obudziła w ulach pszczoły.*

*Wlała w ziemię zapach deszczu,
pobieliła słońcem ściany,
namówiła do powrotu
wilgi, czaple i bociany.
Dzikie śliwy i czerwemchy
obsypała białym kwiatem
i na łące, w blasku słońca,
czeka na spotkanie z latem...*

Dzień 3. Wiosna idzie przez świat

Cele ogólne:

- umuzykalnienie dzieci
- wyrażanie spostrzeżeń dotyczących wiosny w ekspresji plastycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- ilustruje piosenkę ruchem,
- maluje swoje spostrzeżenia dotyczące wiosny.

Środki dydaktyczne: kartoniki z cyframi od 1 do 8 dla każdego dziecka, bębenek, piosenka *To wiosna*, nagranie *odgłosów wiosny*, kartki pokryte solą, farby, pędzle, rozsypanka literowa, karta pracy, cz. 4, s. 43.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa dydaktyczna utrwalająca znajomość cyfr 1–8 – *Grający bębenek*.

Dzieci siedzą na dywanie przed nauczycielem. Za nimi leżą porozkładane w rozsypce kartoniki z cyframi od 1 do 8 (dla każdego dziecka). Nauczyciel uderza w bębenek, za każdym razem liczba uderzeń jest różna, a dzieci liczą i określają liczbę usłyszanych uderzeń, układając przed sobą odpowiedni kartonik. W drugiej części zabawy poruszają się w rytmie tamburynu pomiędzy rozłożonymi na dywanie kartonikami. Podczas przerwy w grze słuchają, ile razy nauczyciel uderzy w bębenek, odszukują kartonik z odpowiednią cyfrą i ustawiają się za nim. Dźwięk tamburynu jest sygnałem do ponownego ruchu. Liczba kartoników z jedną cyfrą jest różna.

2. Karta pracy, cz. 4, s. 43.

Wypowiadanie przysłowia *W marcu jak w garncu*, z różną intonacją. Kończenie ozdabiania *marcowego garnka*.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXV (*przewodnik*, s. 62).

II

 Zabawy przy piosence *To wiosna*.

1. Ćwiczenia słuchowe *W jakim rejestrze?*

Nauczyciel gra lub nuci trzy melodie; jeśli jest to rejestr wysoki, dzieci klaszczą nad głową; jeśli środkowy – klaszczą przed sobą; jeśli niski – uderzają rękami o podłogę.

2. Ćwiczenia słuchowe połączone z ruchem.

Dzieci słuchają trzech nagrań melodii granych w innym rejestrze i ilustrują je ruchem. Jeśli melodia grana jest w górnym rejestrze, dzieci poruszają podniesionymi rękami, gdy w dolnym – pochylają się i poruszają rękami na dole, przy podłodze, a gdy w środkowym – spacerują.

3. Słuchanie piosenki *To wiosna* (sł. i muz. D. i K. Jagiełło).

Kto to

mo - że być, te - go nie wie nikt, nie-co cie - plej się zro - bi - ło, mó-wią

że zza mo - rza przy - był ktoś, wszy-stko wo - kół się zmie - ni - ło, mó-wią

że zza mo - rza przy - był ktoś, wszy-stko wo - kół się zmie - ni - ło. To

wio - sna, zie - lo - na wio - sna, o - cza - ro -

wa - ła swą u - ro - dą ca - ły świat, to

wio - sna, zie - lo - na wio - sna, pa - chną - ca

tak jak naj - pię - kniej - szy w świe - cie kwiat.

I. *Kto to może być, tego nie wie nikt,
nieco cieplej się zrobiło,
mówią, że zza morza przybył ktoś,
wszystko wokół się zmieniło. (bis)*

Ref.: *To wiosna, zielona wiosna,
oczarowała swą urodą cały świat,
to wiosna, zielona wiosna,
pachnąca tak, jak najpiękniejszy w świecie kwiat. (bis)*

II. *Tak jak w pięknym śnie wszystko budzi się,
kwitną w sadzie pierwsze drzewa,
mówią, że zza morza przybył ktoś,
każdy ptak już o tym śpiewa.*

Ref.: *To wiosna, zielona wiosna...*

III. *Przyleciały dziś nie wiadomo skąd,
piękne i barwne motyle,
mówią, że zza morza przybył ktoś,
będzie tutaj już za chwilę. (bis)*

Ref.: *To wiosna, zielona wiosna...*

4. Wypowiedzi na temat piosenki – nastroju, tempa, powtarzających się elementów, treści.
5. Ćwiczenia emisyjne.
Powtarzanie za nauczycielem fragmentów melodii na sylabach: *na, na, la, la, ta, ta.*
6. Ćwiczenia słuchowe *Odgłosy wiosny*.
Dzieci słuchają nagrań głosów: bociana, skowronka, żab, pszczoł. Odgadują, kto wydaje takie głosy i same próbują je naśladować.
7. Taniec w parach przy piosence.
Dzieci tańczą w parach podczas nagrania zwrotek piosenki. Podczas refrenu zatrzymują się i rytmicznie klaszczą.

 Wiosna idzie przez świat – malowanie na kartkach pokrytych solą.

1. Zabawa twórcza *Z czym kojarzy się wiosna?*
Dzieci podają swoje propozycje na temat *Z czym kojarzy się wiosna?*, które nauczyciel zapisuje wokół hasła WIOSNA napisanego na dużej sylwecie kwiatka.
2. Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.
Malowanie na kartkach pokrytych solą, jak wygląda świat, kiedy pojawi się wiosna (nauczyciel wcześniej wspólnie z dziećmi przygotowuje kartki; smaruje je klejem, posypuje solą i pozostawia do wyschnięcia).
- Omówienie, jakie elementy wiosennej przyrody powinny znaleźć się na obrazkach; jaka kolorystyka powinna dominować; w jaki sposób malować, aby nie zedrzyć zbyt wielu warstw soli (delikatne pociągnięcia pędzla; farba rozwodniona, niezbyt gęsta).
3. Samodzielne działania dzieci.
4. Oglądanie powstałych prac; wypowiedzi autorów na ich temat.
5. Zorganizowanie wystawy.

 Zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność naprężania i rozluźniania mięśni *Jaskółki* (według U. Smoczyńskiej).

Dzieci stoją w rozkroku. Unoszą na wysokość ramion wyprostowane ręce i zwracają je dłońmi w przód. Na sześć kolejnych uderzeń w dowolny instrument pochylają się do przodu, pogłębiając skłon zgodnie z rytmem sygnałów dźwiękowych. Podczas skłonów unoszą głowę do góry i patrzą przed siebie, rękami wykonują natomiast ruchy do tyłu, aby jak najbardziej ściągnąć łopatki. Po sześciu pogłębieniach skłonu następuje rozluźnienie. Dzieci bezwładnie opuszczają głowę, ramiona, ręce i tułów. Trwają w tej pozycji przez następnych sześć uderzeń w instrument. Akompaniament do skłonów, a potem do rozluźnionego zwisu, należy wyraźnie różnicować dynamicznie – pierwsza jego część powinna być głośna, druga znacznie cichsza.

III

1. Zabawa *Wiosenne rymowanki*.
 - Nauczyciel podaje fragmenty zdań na temat wiosny, a dzieci kończą je w taki sposób, aby się rymowało, np. *Bocian stoi w trawie... patrzy na żabki ciekawie; Trawka jest zielona... chodzi po niej wrona; Na drzewach zielone listeczki... jak Oleńki sukieneczki.*
2. Prowadzenie dalszych ćwiczeń z kinezylogii edukacyjnej.
 - *Kołyska* – pozycja półleżąca: ręce z tyłu, oparte na łokciach, przedramiona oparte o podłogę wzdłuż tułowia, górna część pleców uniesiona. Nogi zgięte w kolanach, stopy i kolana razem, uniesione nad podłogą. Kołysanie na pupie na boki.

- *Oddychamy brzuszkiem* – w pozycji leżącej lub stojącej: przy wdechu wypełnianie klatki piersiowej i brzucha powietrzem, wydychanie powietrza krótkimi dmuchnięciami, jakby chciało się utrzymać piórko w powietrzu, lub długim strumieniem, aby unosiło się ono jak najwyżej. Obserwacja unoszenia rąk opartych na brzuchu w czasie jego wypuklania podczas wdechu i ich opadania podczas wydechu.
- *Rowerek* – leżenie na plecach: dotykane naprzemiennie prawym łokciem lewego kolana, lewym – prawego. Uniesione nogi wykonują ruchy płynne, głowa odwraca się za ręką.
- *Kobra* – siedzenie po turecku: z wdechem – wychylenie głowy do przodu, unoszenie brody i wygięcie kręgosłupa w łuk wklęsły (w stronę brzucha). Z wydechem – opuszczanie głowy, wygięcie kręgosłupa w koci grzbiet.
- *Symetryczne bazgranie* – rysowanie obiema rękami równocześnie linii, figur, kształtów, z których każda, rysowana jedną ręką jest zwierciadlanym odbiciem drugiej, rysowanej w tym czasie drugą ręką.
- *Afabetyczne ósemki* – rysowanie leniwej ósemki wielokrotnie po tej samej linii, następnie wpisywanie po tych liniach zaproponowanych przez nauczyciela liter. Po każdej wpisanej w ósemkę literze rysowanie kilku ósemek leniwych i znów następnej litery, z głośnym wymawianiem jej nazwy (sposób wpisywania litery pokazuje nauczyciel).

Dzień 4. Wiosenne rachunki

Cele ogólne:

- zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 0,
- zapoznanie z rozwojem tulipana.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa cyfrę 0,
- wymienia etapy rozwoju tulipana.

Środki dydaktyczne: wiersz T. Fiutowskiej *Co nam dajesz, wiosno*, nagranie A. Vivaldiego *Cztery pory roku. Wiosna*, cyfry 0–8, sylwety wiosennej łąki i zwierząt na niej żyjących z działaniami matematycznymi, instrumenty perkusyjne, cebulki tulipanów, pojemniki po jogurcie, ziemia, karty pracy, cz. 4, s. 44, 45, 46, 47.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa inscenizowana na podstawie wiersza T. Fiutowskiej *Co nam dajesz, wiosno?* Nauczyciel wciela się w rolę wiosny. Odpowiada na pytania dzieci zainspirowane wierszem.

Co nam dajesz, wiosno?

– *wietrzyk i słońce*

i ptaków piosenkę radosną...

– *Co jeszcze, wiosno?*

– *Parki i ogrody,*

w których kwiaty rosną...

– *Czy jeszcze coś, wiosno?*

– *Szum drzew w lesie,*

odpoczynek pod zieloną sosną...

Nauczyciel zachęca dzieci do zadawania pytań, zwraca uwagę, aby były zadane w formie pytania, czyli z odpowiednią intonacją.

2. Improwizacje przy muzyce A. Vivaldiego *Cztery pory roku. Wiosna* – z wykorzystaniem pasków bibuły.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXV (*przewodnik*, s. 62).

II

 Mieszkańcy wiosennej łąki – wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 0.

Dzieci siadają w kole. Każde z nich dostaje kartoniki z cyframi od 1 do 8 oraz osiem kolorowych kół.

1. Zabawa *Ile razy?*

Nauczyciel uderza w bębenek. Dzieci po cichu liczą i wskazują kartonik z odpowiednią liczbą. Co jakiś czas, po wskazaniu kartonika z liczbą, nauczyciel poleca dzieciom ułożyć tyle kół, ile usłyszały wcześniej uderzeń.

2. Układanie kartoników z liczbami według wzrastających ich wartości (od 1 do 8).

3. Zabawa *Chowany na łące*.

Nauczyciel umieszcza na tablicy obrazki zwierząt występujących na łące: *biedronki, motyla, konika polnego, mrówki, pszczoły, kreta, myszy, zając*. Proponuje dzieciom zabawę w chowanego. Dzieci na chwilę zakrywają oczy, a nauczyciel w tym czasie chowa dwa obrazki, np. *myszy i motyla*. Dzieci określają, ile obrazków zniknęło, co przedstawiały i ile zostało, pokazując kartonik z odpowiednią liczbą. Potem chowają dwa koła, które wcześniej rozłożyły przed sobą. Następnie nauczyciel chowa jeden obrazek, gdy dzieci mają zasłonięte oczy, a one później określają, ile obrazków zniknęło, co przedstawiały, i pokazują kartonik z odpowiednią liczbą, odsuwając określoną liczbę kół. Gdy nie będzie już żadnego obrazka, nauczyciel pyta dzieci, czy jest taka liczba, którą możemy określić, i jak ona wygląda.

3. Omówienie wyglądu cyfry 0.

– Co wam przypomina kształt cyfry 0?

– Co oznacza liczba 0?

 Zabawa ruchowa *Skaczące liczby*.

Nauczyciel pokazuje w różnej kolejności kartoniki z cyframi od 0 do 8, dzieci nazywają liczby, które one przedstawiają, i skaczą odpowiednią ilość razy.

4. Karty pracy, cz. 4, s. 44, 45, 46.

- Oglądanie obrazka. Odszukiwanie i wskazanie na nim cyfry 0.
- Pisanie cyfry 0 po śladach, a potem – samodzielnie.
- Rysowanie w pętli tylu elementów, ile wskazuje cyfra i liczba kropek na kostce.
- Łączenie z cyfrą 0 tych pętli, w których jest 0 elementów.

 Co się dzieje z tulipaniem? – prowadzenie obserwacji przyrodniczych.

 Zabawa ruchowa *Tulipan rośnie*.

Dzieci przykucają na dywanie, głowę wtulają w ramiona – *tulipany śpią*. Nauczyciel zaczyna rytmicznie uderzać w bębenek – najpierw cicho, potem coraz głośniejsze i szybciej, dzieci powoli się podnoszą aż do pozycji stojącej, wyciągają ręce do góry. Dźwięki coraz wolniejsze i słabsze są sygnałem do przyjęcia postawy wyjściowej – *tulipan znowu zasnął*.

1. Poznanie budowy tulipana.

Nauczyciel prezentuje dzieciom tulipana razem z cebulką.

- Dzieci określają, które części rośliny rosną pod ziemią, a które nad ziemią.
- Nazywają poszczególne części rośliny: cebulka – korzeń, łodyga, liście, kwiat.
- Poznają budowę kielicha kwiatowego – liczą pręciki, słupek, płatek.
- Wypowiadają się na temat *Co potrzebne jest roślinom do wzrostu*.

2. Historyjka obrazkowa *Śledzimy rozwój tulipana*.

Nauczyciel rozkłada przed dziećmi pomieszczone obrazki. Dzieci opisują, co one przedstawiają i układają je według właściwej kolejności, podpisując kartonikiem z odpowiednią cyfrą: 1. *doniczka z ziemią i obok niej cebulka tulipana*, 2. *doniczka z małutkimi listkami*, 3. *doniczka z większymi listkami, małą łodyżką i pękiem kwiatowym*, 4. *doniczka z dużymi listkami, dużą łodyżką i rozwiniętym kwiatem*.

- Nauczyciel wspólnie z dziećmi omawia poszczególne etapy rozwoju rośliny.

3. Wyjaśnienie – *Co potrzebne jest roślinie do życia?*

Dzieci wyszukują potrzebne obrazki – nazywają je.

4. Założenie hodowli tulipanów.

Dzieci dobierają się w pary. Każda para dostaje małą doniczkę, ziemię oraz cebulkę tulipana i dla kilku par konewkę z wodą.

Wsypują do przygotowanych doniczek ziemię, wsadzają cebulkę tulipana, podlewają ją. Do doniczki wsadzają umieszczony na wykałacze kartonik z inicjałami ich imion i nazwisk. Doniczki odstawiają na parapet okna. Codziennie obserwują rozwój swoich tulipanów.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VII (przewodnik, s. 29).

III

 Zabawa ruchowa *Jaskółki* (przewodnik, s. 70).

1. Karta pracy, cz. 4, s. 47.

Odczytywanie napisanych wyrazów związanych z wiosną. Układanie i naklejanie ich z liter drukowanych odszukanych wśród naklejek.

Dzień 5. Wiosenne porządki

Cele ogólne:

- poszerzanie wiadomości na temat zwiastunów wiosny,
- robienie wiosennych porządków w najbliższym otoczeniu.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wymienia nazwy wybranych kwiatów wiosennych,
- podejmuje prace użyteczne na rzecz przedszkola.

Środki dydaktyczne: wiersz M. Witewskiej *Pracowita wiosna*, opowiadanie H. Zdzitowieckiej *Szukamy wiosny*, ilustracje do opowiadania, zdjęcia wiosennych kwiatów, obrazki kojarzące się z wiosną, kartoniki z poznanymi literami, karty pracy, cz. 4, s. 48, 49.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia ruchowo-graficzne *Co narysowałam?*

Nauczyciel rysuje w powietrzu: koło, kwadrat, trójkąt, ptaka, kwiatek, chmurkę, motyla i inne kształty związane z wiosną. Dzieci odgadują, co *narysował*, a następnie same kreślą w powietrzu powyższe wzory.

2. Nauka wiersza M. Witewskiej *Pracowita wiosna*.

Dzieci:

Kolorowa wiosna,

recytując wiersz, rytmicznie się kołyszą,
trzymając ręce na biodrach,

*gosposia wspaniała,
od samego rana
dużo pracy miała.*

podnoszą ręce do góry, machają palcami,
rękami zgiętymi w łokciach zataczają kółeczka
przed sobą, każda ręka w swoim kierunku
(prawa w prawo, lewa w lewo),
pocierają piąstkami oczy,
obiema rękami jednocześnie rysują
w powietrzu chmurki,

*Zaspane słoneczko
witała zza chmurki.*

kłaniają się, ręce wykonują gest zapraszania,
ręce mają na ramionach, machają *skrzydełkami*,
jedna ręka to kwiatek, drugą naśladują gest
malowania,

*Prosiła na koncert
leśnych ptaków chórki.
Malowała kwiatki*

na zielonej trawie,

policzyła z boćkiem

wszystkie żaby w stawie.

wskazują rękami przed siebie, rozkładają je na boki,

liczą palcem wskazującym palce drugiej dłoni, podskakują obunóż w miejscu.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXV (przewodnik, s. 62).

II

 Opowiadanie H. Zdzitowieckiej *Szukamy wiosny*.

1. Słuchanie opowiadania.

– Joasiu! Joasiu! Chodź prędzej! – wołała Terenia.

– Co się stało?

– Chodź, pokażę ci wiosnę!

Pobiegły do bliskiego parku. Drzewa były jeszcze nagie i szare, w cieniu leżał brudny, topniejący śnieg, ale słońce świeciło jasno i sikorki świergotały wesoło na krzakach:

– Dzieci... Dzieci... Dzieci...

– He-he-he-he... – roześmiał się zielony dzięcioł i zapukał dziobem w drzewo.

– Gdzie jest wiosna? – spytała Joasia – przecież sikorki były tu przez całą zimę...

– Ale nie śpiewały tak wesoło, tylko popiskiwały cichutko: tit... tit... tit... – przypomniała Terenia i pociągnęła Joasię dalej.

– Zobacz!

Terenia pokazała rosnący z boku duży krzak leszczyny. Z nagich gałązek zwisały się wiotkie, delikatne baze, z których sypał się złocisty pyłek

– Kwitnie! – ucieszyła się Joasia. – To już naprawdę wiosna idzie. Poszukajmy jej jeszcze gdzie indziej.

Znalazły ją w szarych pąkach wierzbowych nad stawem, w delikatnych kielkach trawy, wysuwających się tu i ówdzie spod zeschłych liści.

Nagle Joasia przyklękła pod krzaczkiem i pochyliła się nad czymś. Terenia podbiegła i teraz ona wykrzyknęła głośno:

– Jakie śliczne!

Z ziemi wyrastały mocne, jędrne, zielone listki, a spomiędzy nich mały, delikatny, biały dzwoneczek złożony z trzech dłuższych płatków i trzech krótszych, zielono obrzeżonych.

– Przebiśnięg! Pierwszy kwiatek wiosny!

– Przebiśnięg – powtórzyła Terenia. – Jaka to ładna nazwa. To tak, jakby on przez śnieg przebijal się do słońca.

– Bo tak jest. Wiesz, Tereniu, on wcale nie boi się zimna i naprawdę nieraz spod śniegu wyrasta.

– Szkoda, że w parku nie można zrywać kwiatów – martwiła się Terenia.

Zerwałabym go i zanosła do domu. Ale może przebiśnięgi są też w naszym lesie?

– Tych w lesie także zrywać nie wolno! – zawołała Joasia. – Bo przebiśnięgów jest u nas coraz mniej i mogą zupełnie wyginąć.

– To musimy pilnować, żeby ich nikt nie zrywał – oświadczyła Terenia. – Powiedzmy o tym także innym dzieciom, żeby i one pilnowały przebiśnięgów. Przecież to pierwsze kwiaty wiosny!

2. Rozmowa na temat opowiadania.

– Co świadczyło o zbliżającej się wiosnie?

– Dlaczego nie wolno zrywać przebiśnięgów?

– Co to znaczy, że roślina jest pod ochroną?

3. Poznanie wczesnowiosennych kwiatów.

Nauczyciel prezentuje zdjęcia wczesnowiosennych kwiatów.

Zabawa ruchowa przy muzyce *Wiosna budzi kwiatki*.

Dzieci-kwiaty przykucają w rozsypce na dywanie, głowę wtulają w ramiona. Wybrane przez nauczyciela dziecko jest *Wiosną*, która spaceruje między *kwiatkami* i przez dotknięcie *czarodziejską kwiatową różdżką* budzi *kwiaty* z zimowego snu. Dotknięty *kwiatek* powoli rozwija się i wolno podnosi do pozycji stojącej, a następnie podaje rękę *Wiośnie* i spaceruje razem z nią. Kolejne dzieci dołączają się, tworząc *węża*. Kiedy wszystkie *kwiaty* zostaną obudzone, tańczą razem we wspólnym kole.

4. Ćwiczenia słuchowe *Nazwij obrazki*.

Nauczyciel pokazuje dzieciom obrazki kojarzące się z wiosną.

- Dzieci nazywają, co przedstawiają obrazki, dzielą ich nazwy na głoski i sylaby, układają wybrane wyrazy z poznanych liter, np. *skowronek, krokus, sasanka, zawilec, bocian, bazie, motyl, biedronka, trawa...*

5. Karta pracy, cz.4, s. 48.

Rysowanie po śladach. Kolorowanie krokusów.

Robienie *wiosennych* porządków wokół przedszkola.

- Obserwacja zmian w przyrodzie w związku z nadejściem wiosny.
- Zwrócenie uwagi na porządki w ogrodach, przycinanie drzew i krzewów, przygotowywanie grządek pod wysiew roślin.
- Uświadczenie konieczności robienia wiosennych porządków.
- Sprzątanie placu – zbieranie kamieni do worków.

III

1. Robienie *wiosennych* porządków w sali.

Segregowanie klocków, mycie i przebieranie lalek, porządkowanie kącików zainteresowań, półek indywidualnych, naprawa zniszczonych książek i zabawek – przyzwyczajanie do zgodnego współdziałania i podejmowania działań dla wspólnego dobra. Podkreślanie znaczenia porządku wokół nas.

2. Karta pracy, cz. 4, s. 49.

Łączenie działań z odpowiednim rysunkiem. Wpisanie wyników.

KWIECIEŃ

Tydzień I: Cuda i dziwy

Dzień 1. Cuda w ogrodzie

Cele ogólne:

- zapoznanie z literą **I**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- utrwalanie znajomości nazw miesięcy.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa literę **I**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- podaje nazwę aktualnego miesiąca.

Środki dydaktyczne: piłka, nagranie spokojnej muzyki, kartoniki z poznanymi literami, wiersz W. Chotomskiej *Kwiecień*, pałeczka *do czarowania*, bębenek, alfabet demonstracyjny, alfabet ruchomy, nakrywkki: białe, czerwone i niebieskie, obrazki narzędzi ogrodniczych, karty pracy, cz. 4, s. 50, 51, 52, 53, 54.

Przebieg dnia

I

1. Dzielenie na sylaby i głoski nazw obrazków.
2. Wymienianie nazw miesięcy. Dzielenie je na grupy – miesiące wiosennych, letnich, jesiennych i zimowych.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVI.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kółeczka*.

Dzieci maszerują po sali w różnych kierunkach przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze w wyznaczonych miejscach tworzą koła – jedno dziewczynki, a drugie chłopcy. Poruszają się w nich w podanym kierunku i w rytmie podanym przez nauczyciela. Przy powtórzeniu zabawy tworzą koła współśrodkowe, które poruszają się na zmianę w przeciwnych kierunkach.

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych *Sięgnij jak najwyżej*.

Dzieci wspinają się na palce, wyciągają ręce naprzemiennie w górę, aby sięgnąć jak najwyżej. Następnie przykucają, obejmują kolana, przyciskają do nich głowę – robią się jak najmniejsze.

- Ćwiczenie nóg *Jak sprężynka*.

Dzieci wykonują rytmiczne przysiady i wspięcia w tempie uderzeń nauczyciela w bębenek.

- Ćwiczenia tułowia *Wyjrzyj przez okienko*.

Dzieci dobierają się parami. Stają bokiem naprzeciwko siebie, podają sobie wewnętrzne ręce i podnoszą je w górę, tworząc *bramki*. Wykonują kolejno skręt w stronę podniesionych rąk – *wyglądają przez okienko* i wracają do postawy wyjściowej (stopy cały czas mają oparte o podłogę). Po kilku skrętach w jedną stronę podają sobie przeciwne ręce i *wyglądają* w drugą stronę.

- Zabawa *Drobna kaszka*.

Dzieci stoją parami, jak w poprzednim ćwiczeniu, podają sobie ręce, skrzyżnie, i wirują wkoło w prawo i w lewo ze zmianą kierunku na sygnał, np. uderzenie w bębenek.

- Dzieci maszerują parami po obwodzie koła, rytmicznie wymawiając przysłowie o kwietniu. Przy słowach *trochę zimy, trochę lata* – zwracają się twarzami do siebie i rytmicznie klaszczą raz w swoje dłonie, raz w dłonie partnera.

II

Wprowadzenie litery **l**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Oglądanie obrazków narzędzi ogrodniczych.

Dzieci nazywają narzędzia – *motyka, grabie, sekator, widły, łopata*. Czytają przygotowane napisy – **motyka, grabie, sekator** i umieszczają je pod odpowiednimi obrazkami.

2. Analiza słuchowa słowa *łopata*.

- Podział słowa *łopata* na sylaby i głoski.
- Określanie pierwszej głoski w słowie *łopata*.
- Podawanie przykładów słów rozpoczynających się głoską *l* (*łyżwy, luk, lubin...*), mających ją w środku (*koło, małpa, bałwan...*) i kończących się nią (*karnawał, dół, stół...*).
- Ułożenie schematu i modelu słowa *łopata*.

3. Analiza słuchowa imienia *Łucja*.

Dzieci oglądają obrazek dziewczynki.

- Podział imienia na sylaby i głoski.
 - Ułożenie schematu i modelu słowa *Łucja*.
4. Pokaz litery **l**: drukowanej i pisanej, małej i wielkiej, porównywanie ich wyglądu; podawanie przez dzieci, z czym im się kojarzą; kreślenie liter palcem w powietrzu, nogą na dywanie, pisanie ich na plecach kolegi.
 5. Układanie z liter wyrazów: **łopata, Łucja**.

Zabawa ruchowa *Utwórz wyrazy.*

Dzieci losują kartoniki z literami. Poruszają się po sali w rytmie tamburynu. Podczas przerwy w grze dobierają się w taki sposób, aby powstały z ich liter na kartonikach wyrazy: **łopata** lub **Paweł**. Przy powtórzeniu zabawy dzieci zamieniają się literami.

6. Karty pracy, cz. 4, s. 50, 51, 52.

- Oglądanie obrazka. Zaznaczanie na nim tego, co w swojej nazwie ma głoskę *ł*.
- Dzielenie na głoski nazw obrazków. Rysowanie pod obrazkami odpowiedniej liczby okienek.
- Czytanie tekstu.
- Rozwiązywanie rebusów.
- Czytanie połączeń litery **ł** z poznanymi literami.
- Czytanie tekstu.

7. Karta pracy, cz. 4, s. 53.

- Pisanie po śladzie nazw narzędzi ogrodniczych.
- Pisanie po śladach liter **ł**, **Ł** potem samodzielnie.
- Odczytanie ukrytych wyrazów (**widły**, **sektor**).

Zapoznanie z nazwą nowego miesiąca na podstawie wiersza W. Chotomskiej *Kwiecień*.

1. Słuchanie wiersza.

*Chodź Kwiecień po świecie
w fiołkowym berecie,
z czarodziejską pałeczką w kieszeni.
Za pomocą pałeczki
w ciągu malej chwileczki
wszystkie rzeczy potrafi odmienić.
Koniom – skrzydła doczepia,
krowę zmieni w fortepian,
tort upiecze ze śniegu,
strusia wyśle na biegun,
dom na dachu postawi,*

*klucz zmajstruje żurawi,
księżyc w czapkę ubierze,
gwiazdy zmieni w talerze,
z klombu zerwie dwa słonie,
by pachniały w wazonie,
z papug zrobi tygrysy,
które jedzą irysy,
sto kogucich grzebieni
w wielkie góry zamieni –
ledwie wyjmie pałeczkę z kieszeni...*

- Zwrócenie uwagi na nazwę miesiąca, o którym jest mowa w wierszu; przypomnienie nazwy miesiąca, który występował przed kwietniem, i tego, który nastąpi po nim.
 - Wypowiedzi dzieci na temat nieprawdopodobnych rzeczy, które *czarodziejską pałeczką* wy-czarował kwiecień w wierszu; wyjaśnienie, dlaczego nie mogą mieć one miejsca; zwrócenie uwagi na humor zawarty w utworze.
- ### 2. Zabawa *Jestem kwietniem i wyczaruję...*
- Chętne dzieci ruszają pałeczką przygotowaną przez nauczyciela i kończą zdanie *Jestem kwiet-niem i wyczaruję...* wymyślając coś nieprawdopodobnego.
- ### 3. Wyjaśnienie przez dzieci znaczenia przysłowia *Kwiecień plecień, bo przeplata, trochę zimy trochę lata.*

III

1. Zabawa w echo ruchowe *Powtórz ruch.*

Chętne dzieci pokazują dowolny układ ruchowy w rozliczeniu na sześć. Pozostałe obserwują, a następnie go odtwarzają. Zabawę rozpoczyna nauczyciel, wyjaśniając, jak ma wyglądać układ ruchów, np. 1, 2 – dwa uderzenia o uda; 3, 4 – dwa kłaśnięcia nad głową; 5, 6 – dwa podskoki.

2. Karta pracy, cz. 4, s. 54.

Utrwalanie pojęć *dłuższy*, *krótszy*. Kolorowanie zgodnie z instrukcją. Rysowanie kresek dłuż-szych lub krótszych od poprzednich.

Dzień 2. W kosmicznej przestrzeni

Cele ogólne:

- zapoznanie z Układem Słonecznym,
- wyrażanie wiedzy na temat własnej planety w formie ekspresji plastycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wie, że Ziemia jest trzecią planetą od Słońca,
- przedstawia, jak wygląda nasza planeta, wykorzystując różnorodny materiał.

Środki dydaktyczne: książki, ilustracje o tematyce kosmicznej, różne rodzaje klocków, opaski z nazwami planet, sznurek, piosenka *Ziemia – zielona planeta*, kolorowe gazety, nożyczki, klej, zielone kartki w kształcie koła, bibuła, metalowe przedmioty, karta pracy, cz. 4, s. 55.

Przebieg dnia

I

1. Oglądanie książek o tematyce związanej z kosmosem. Zainteresowanie dzieci tą tematyką. Wyjaśnienie znaczenia słów: *kosmos, planety, przestrzeń międzyplanetarna, rakieta, sputnik, UFO, pojazd kosmiczny*...
- Zachęcanie do zdobywania informacji, ilustracji i materiałów do wykonania gazetki kosmicznej. Wspólne jej wykonanie z przyniesionych przez dzieci materiałów; zachęcanie do posługiwania się pojęciami: *kosmonauta, pojazd kosmiczny, baza kosmiczna*.
2. Budowanie w małych zespołach wymyślonych przez dzieci stacji kosmicznych z różnorodnych klocków; wymyślanie im nazw. Podział tych nazw na głoski i sylaby.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVI (*przewodnik*, s. 76).

II

 Rozmowa na temat Układu Słonecznego.

1. Oglądanie planszy *Układ Słoneczny*.
 - Wyjaśnienie pojęcia: *Układ Słoneczny*.
Układ Słoneczny to Słońce i osiem krążących wokół niego planet.
 - Nazywanie poszczególnych planet, określanie ich: tej, na której żyjemy (*Ziemia*), największej (*Jowisz*), najmniejszej (*Merkury*), znajdującej się najbliżej Ziemi (*Wenus, Mars*).
2. Zabawa dydaktyczno-ruchowa *Krążące planety*.
Nauczyciel zakłada dzieciom opaski z nazwami poszczególnych planet (wcześniej dzieci je z nim odczytują). W centrum stoi *Słońce*, na podłodze ze sznurka nauczyciel układa orbity poszczególnych planet i po nich poruszają się dzieci – *planety*. Celem zabawy jest przestrzenne przybliżenie dzieciom wyglądu Układu Słonecznego i uświadomienie im, że planety krążą wokół *Słońca* w różnej odległości (*Słońce – Merkury – Wenus – Ziemia – Mars – Jowisz – Saturn – Uran – Neptun*).
3. Wypowiedzi dzieci na temat wyglądu Ziemi, jej mieszkańców.
4. Karta pracy, cz. 4, s. 55.
5. Kolorowanie na rysunkach orbit wyznaczonych liter, odczytywanie nazw planet, które krążą dokoła Słońca.

Zabawa ruchowa *Start rakiety*.

Nauczyciel odlicza: 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 0. Dzieci podczas odliczania rytmicznie klaszczą w dłonie z narastającą prędkością, następnie na wysokości brzucha rysują spiralę (maszyny zaczynają pracować), wydając dźwięk *bzz* (rakieta startuje). *Sstaaart* – rytmicznie uderzają dłońmi o uda, *rakieta wystartowała* – wyskakują w górę, wymachują ramionami do góry, wydają okrzyk *hurra!* *Lot rakiety* – dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu, przerwa w muzyce oznacza lądowanie.

☐ *Ziemia – nasza planeta* – wykonanie kompozycji przedstawiającej naszą planetę widzianą oczami dziecka.

1. Słuchanie piosenki *Ziemia – zielona wyspa* (sł. H. Cenarska, muz. A. Nowak).

I. Nie war - to miesz - kać na Ma - rsie, nie war - to miesz - kać na We - nus. Na Zie - mi jest ży - cie cie - kaw - sze, po - wta - rzam to każ - de - mu. Ref.: Bo Zie - mia to wys - pa, to wys - pa zie - lo - na wśród in - nych da - le - kich pla - net. To dom jest dla lu - dzi, dla lu - dzi i zwie - rząt, więc mu - si być bar - dzo za - dba - ny. Bo Zie - mia dba - ny.

2. Rozmowa na temat jej treści, wypowiedzi dzieci o tym, co można spotkać na Ziemi, dlaczego powinniśmy o nią dbać i co można zrobić, aby była jeszcze piękniejsza.

3. Zabawa przy piosence.

I. *Nie warto mieszkać na Marsie,*

nie warto mieszkać na Wenus.

Na Ziemi jest życie ciekawe,

powtarzam to każdemu.

Ref.: *Bo Ziemia to wyspa,*

to wyspa zielona.

Wśród innych dalekich planet.

To dom jest dla ludzi,

dla ludzi i zwierząt,

więc musi być bardzo zadbany.

II. *Chcę poznać życie delfinów,*

i wiedzieć, co piszczy w trawie.

Zachwycać się lotem motyla

i z kotem móc się pobawić.

Ref.: *Bo Ziemia to wyspa...*

Dzieci:

wykonują naprzemienne ruchy palcem
wskazującym przed sobą,

klaszczą w dłonie,

dłonie zbliżają do ust – kierują głowę w prawo

i w lewo do dzieci stojących obok,

podskakują w parach w kółko w jedną stronę,

zmieniają kierunek podskoków,

trzymają się za ręce, małymi kroczkami

zbliżają się do wnętrza koła,

naśladują ruchy motyla, cofają się,

dłonie mają przy głowie (uszki kota), wysoko unoszą

kolana, naśladując skradanie się,

jw.

<p>III. <i>Posadźmy kwiatów tysiące,
posadźmy krzewy i drzewa.
Niech z nieba uśmiecha się słońce,
pozwólmy ptakom śpiewać.</i></p> | <p>naśladują sadzenie roślin,
ręce w górze, wykonują obroty dłonią
z rozłożonymi palcami – <i>świecą promienie słońca,
dłonie złożone w dzióbki – śpiewają ptaki.</i></p> |
|--|---|

Ref.: *Bo Ziemia to wyspa...*

jw.

4. Wykonanie pracy przedstawiającej naszą planetę.

- Wycinanie z kolorowych gazet wybranych przez dzieci elementów.
- Naklejanie na jasnozielonych kartkach w kształcie koła.
- Uzupełnianie szczegółów flamastrami i kolorową bibułą.
- Wspólne oglądanie powstałych prac; zachęcanie do wypowiedzi na temat własnych prac.
- Zorganizowanie wystawy pod hasłem *Ziemia widziana oczami dzieci*.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VIII.

Część wstępna.

- Czynności organizacyjno-porządkowe.

Dzieci wchodzi do sali i poruszają się w dowolny sposób, ostrożnie, między rozłożonymi gazetami. Na polecenie osoby prowadzącej zatrzymują się i każde dziecko podnosi gazetę.

- Zabawa ożywiająca.

Bieg z wymijaniem i potrząsaniem gazetami trzymanymi oburącz w górze. Na mocne uderzenie w tamburyn i zapowiedź: *Burza* dzieci zatrzymują się i – przyjmując dowolną pozycję – chronią się przed zmknięciem, wykorzystując gazetę.

Część główna.

- Stanie w rozkroku, trzymanie oburącz złożonej gazety – w skłonie w przód wymachy gazetą w tył i w przód. Po kilku ruchach wyprost i potrząsanie gazetą w górze.
- Klęk podparty, dłonie na gazecie, skierowane palcami do wewnątrz – przy zgiętych w łokciach rękach opad tułowia w przód, dotknięcie gazety brodą i powrót do pozycji wyjściowej. Powtórzone ostatni raz ćwiczenie pozwoli przejść do leżenia przodem za przesuwaną gazetą.
- W leżeniu przodem – unoszenie gazety trzymanej za końce oburącz (ręce zgięte w łokciach, skierowane w bok), dmuchanie na gazetę i wprowadzanie jej w ruch.
- Położenie gazety na podłodze, zwinięcie jej po przekątnej w rulonik i przeskakiwanie przez nią bokiem z jednej strony na drugą, od jednego do drugiego końca (ćwiczenie można urozmaicić, łącząc się w dwójki, trójki – dzieci układają rulonik jeden z drugim i kolejno wykonują skoki, zachowując odstępy).
- W staniu, rulonik trzymany za końce z przodu – przełożenie nogi przez rulonik, wytrzymanie w staniu na jednej nodze, wykonując dowolne ruchy uniesioną nogą, a następnie tą samą drogą przejście do pozycji wyjściowej (ćwiczenie wykonać prawą i lewą nogą na zmianę).
- Odtwarzanie figur geometrycznych – dzieci biegają w różnych kierunkach, a na sygnał (jeden gwizdek) dobierają się w trójki i swoje ruloniki układają w ten sposób, żeby utworzył się trójkąt, następnie siadają skrzyżnie przed wierzchołkami trójkąta. Na inny sygnał (dwa gwizdki) łączą się w czwórki i układają kwadraty (zabawę należy powtórzyć kilka razy).
- Ugniecenie gazety tak, aby powstała kulka (piłeczka) – rzuty i chwyt kulki w miejscu, w chodzie, w biegu, rzuty i chwyt z dodatkowymi zadaniami, np.: przed chwytem klaśnięcie, dotknięcie ręką podłogi, zakręcenie młynka rękami, wykonanie obrotu.
W leżeniu przodem – przetaczanie kulki z ręki do ręki, podrzucanie kulki oburącz, jednorącz.
- Marsz z kulką na głowie i utworzenie dwóch szeregów oddalonych od siebie o 5–6 kroków.
- Wyścigi szeregów – dzieci poprawiają swoje kulki i układają między kolana. Na sygnał zamieniają się miejscami, skacząc obunóż skokiem kangura. Wygrywa szereg, którego uczestnicy

pierwsi ukończyli wyścig i nikt w czasie skoków nie zgubił kulki. Zabawę powtarzamy kilka razy i możemy wprowadzić współzawodnictwo, przy jednakowej liczbie uczestników w zespołach.

Część końcowa.

Ćwiczenia korektywne i uspokajające.

- Marsz we wspięciu na palcach z kulką na głowie i przejście do siadu skrzyżnego.
- W siadzie skrzyżnym – skręty głową na prawo w tył i w lewo w tył.
- W siadzie podpartym, kolana rozchylone, kulka między stopami – podrzucanie kulki stopami, chwytanie rękami.
- W marszu, kulki na dłoni (prawej, lewej) – ćwiczenie oddechowe – wdech nosem i próba zdmuchnięcia kulki z dłoni.

Czynności porządkowe: odłożenie kulek na wyznaczone miejsce, omówienie zajęć, ocena aktywności i inicjatywy twórczej dzieci.

III

1. Ćwiczenia słuchowe *Co to za dźwięki?*

Rozpoznawanie odgłosów wydawanych przez poruszane metalowe przedmioty, np. monety, łyżki, pokrywki, klucze.

- Nauczyciel demonstruje zgromadzone przedmioty, dzieci je nazywają i określają, do czego służą.
- Próbuje w różny sposób wydobyć z nich dźwięki.
- Po uprzednim odwróceniu się rozpoznają, jaki poruszany przedmiot wydaje dany dźwięk (najpierw dźwięki z przedmiotów wydobywa nauczyciel, potem chętne dzieci).

 Zabawa ruchowa *Start rakiety* (przewodnik, s. 78).

- 2. Próba instrumentacji refrenu piosenki *Zielona – wyspa zielona* z wykorzystaniem metalowych przedmiotów, zachęcanie do wspólnego śpiewu.

Dzień 3. Przybysze z kosmosu

Cele ogólne:

- umuzykalnianie dzieci,
- rozwijanie wyobraźni i inwencji twórczej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje kierunek linii melodycznej,
- wykonuje formę przestrzenną według swojego pomysłu.

Środki dydaktyczne: rymowanka M. Skrobacz *Spotkanie z ufoludkiem*, sylweta postaci, kolorowe markery, duże arkusze papieru, instrumenty perkusyjne, piosenka *Leć, rakieta*, obrazki raket różniące się szczegółami, sznurek, wiersz B. Lewandowskiej *Rakieta*, plastikowe butelki po napojach, folia samoprzylepna, papier kolorowy, nożyczki, opowieść ruchowa *Wyproważ na nieznaną planetę*, nagranie muzyki o zmiennym tempie, karta pracy, cz. 4, s. 56.

Przebieg dnia

I

- 1. *Spotkanie z ufoludkiem* – słuchanie rymowanki M. Skrobacz recytowanej przez nauczyciela, ilustrowanej sylwetą ufoludka.

*Jestem Ufuś piegowaty,
mam ubranko w srebrne łąty,
a na głowie czułki dwa
skacę lekko hop, sa, sa.
Mieszkam sobie we Wszechświecie,*

*podróżuję w swej rakiecie.
Przyjaciela zdobyć chciałem,
więc na Ziemię przyleciałem.
Zaprzyjaźnić chcę się z wami,
choć jesteście jeszcze mali.*

*Złego nic mi nie zrobicie?
Czy bać muszę się o życie?
Chętnie z wami porozmawiam.
Przyjacielski ukłon składam.*

*Ziemia piękną jest planetą,
choć od mojej tak daleką.
Poznać wasze chcę zwyczaje,
i pozwiedzać różne kraje.*

- Rozmowa z dziećmi na temat *Czy w kosmosie można spotkać żywe istoty?*
 - Wyjaśnienie pojęcia *ufoludek*.
 - Zachęcanie do wypowiedzi na temat wyglądu przybyszów z innych planet.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVI (przewodnik, s. 76).

II

Zabawy przy piosence *Leć, rakieta*.

1. Ćwiczenie spostrzegawczości *Dorysuj brakujące elementy*.

Nauczyciel prezentuje dzieciom dwa obrazki przedstawiające rakiety. Na jednym z nich rakietą jest kompletna, na drugim brakuje jej niektórych elementów. Dzieci, które dostrzegą różnice, podchodzą do planszy i dorysowują brakujące elementy; wszystkie liczą i określają, iloma szczegółami różnią się oba obrazki.

2. Zabawa *Lot rakiety* – rozpoznawanie kierunku linii melodycznej.

Dzieci przykucają. Kiedy nauczyciel gra dźwięki wznoszące się, pomalutku podnoszą się, aż do wyprostu; kiedy gra dźwięki opadające – ze stania ponownie przykucają. Podczas zabawy nauczyciel w każdym momencie może zmienić ruch *rakiety* – dzieci muszą uważnie słuchać i reagować odpowiednim ruchem.

3. Słuchanie piosenki *Leć, rakieta* (sł. M. Terlikowska, muz. A. Bloch), śpiewanej przez nauczyciela.

I. Czy wy wiecie, że w rakiiecie najciekawsza podróż w świecie? Proszę wsiadać do rakiety, nie potrzebne nam bilety. Leć, rakieta, szybko leć, gwiazdkę z nieba chcemy mieć. Leć, rakieta, zabierz nas do dalekich, do dalekich gwiazd.

4. Zabawa rytmiczna przy piosence.

Dzieci:

I. *Czy wy wiecie, że w rakiiecie
najciekawsza podróż w świecie.
Proszę wsiadać do rakiety,
niepotrzebne nam bilety.*

rytmicznie klaszczą,

Ref.: *Leć, rakieto, szybko leć
gwiazdkę z nieba chcemy mieć.*

*Leć rakieto, zawieź nas
do dalekich, do dalekich gwiazd.*

II. *Już rakieta w niebo strzela
proszę trzymać się fotela.
To jest jazda, co się zowie,
aż się kręci w głowie.*

Ref.: *Leć rakieto...*

dzieci parami podchodzą do obręczy,
wchodzą do jej środka i podnoszą ją
na wysokość pasa,

chwytają obręcz z obu stron,
powoli unoszą ją na wysokość pasa,

trzymają obręcz i swobodnie
poruszają się po sali, zwracając
uwagę, aby nie zderzyć się z innymi.

jw.

5. Wypowiedzi na temat treści piosenki, jej tempa i nastroju.
6. Rytmizowanie fragmentów piosenki: *Leć, rakieto, szybko leć, gwiazdkę z nieba chcemy mieć; leć, rakieto, zawieź nas, do dalekich, do dalekich gwiazd* z wykorzystaniem klaskania, tupania, podskoków według pomysłów dzieci.
7. Ćwiczenia emisyjne.
Powtarzanie fragmentów melodii ciche i głośne na sylabach: *na, na, ta, ta, la, la*.
8. Zabawa rytmiczna *Lecimy rakieta*.
Nauczyciel układa ze sznurka na dywanie kształt rakiety. Dzieci spacerują po *planecie*, którą przyleciały poznać. Kiedy usłyszą melodię piosenki, szybko siadają wewnątrz *rakiety* i uderzając rękami o podłogę, wystukują rytm piosenki.
9. Ilustrowanie piosenki ruchem (*przewodnik*, s. 82).
Przy kolejnym powtórzeniu zabawy następuje zamiana par. Dzieci w obręczach przy drugiej zwrotce mogą się łączyć, tworząc coraz dłuższe *rakiety*.
- Zabawa ruchowa *Przybysz z obcej planety* połączona z ćwiczeniem wyobraźni.
Dzieci siedzą w kole. Chętne kolejno opuszczają swoje miejsce, obiegają wokół pozostałe (*leca statkiem kosmicznym*). Wbiegają do środka i przedstawiają się, wymyślając swoje imię i nazwę planety, z której przybyły, np. *Jestem Leguś, przybyłem z planety Lulu i najbardziej lubię robić...* Pokaz czynności – pozostałe dzieci odgadują ją i naśladują tę czynność.
- *Kosmiczne rakiety* – wykonanie pracy przestrzennej z wykorzystaniem plastikowych butelek po napojach.

1. Słuchanie wiersza B. Lewandowskiej *Rakieta*.

*Kolejami, samolotem
dobrze jeździ się po świecie,
ale ja wciąż marzę o tym,
by pilotem być w rakiecie.
Stoi pojazd mój przed bramą...
Ja po srebrnych wchodzę schodkach,*

*– Do widzenia, tato, mamo!
Dziwów sto po drodze spotkam.
I w godzinę – albo krócej –
Księżyc, gwiazdy w krąg objadę...
I na Ziemię potem wrócę,
aby w domu zjeść obiadek.*

2. Opowieść ruchowa przy muzyce *Wyprawa na Nieznaną Planetę*.

Dzieci naśladują czynności, które pokazuje i o których opowiada nauczyciel.
Pewnego dnia dzieci postanowiły wybrać się w podróż w poszukiwaniu nowej planety. Założyły skafandry kosmiczne, weszły po schodkach do rakiety, zapięły pasy bezpieczeństwa i wystartowały w nieznaną podróż. Leciały, leciały, omijały napotkane rakiety i statki kosmiczne, machały ręką do pilotujących je kosmonautów, aż wylądowały na niezwyklej planecie. Wysiadły z rakiety. Przeskakiwały z kamienia na kamień, następnie przepłynęły przez czerwoną rzekę, czółgały się przez

zarośla, aż w końcu stanęły na górze. Tam zobaczyły ogromną liczbę kolorowych motyli. Tak jak one zaczęły latać, machając rączkami jak skrzydełkami. Niestety, bardzo je to zmęczyło. Ocierali pot z czoła i postanowili chwilę odpocząć. Położyły się na piasku i zasnęły, cichutko pochrapując. Kiedy otworzyły oczy i mocno się przeciągnęły, aby rozprostować kości, okazało się, że znajdują się przy swoich raketach. Wsiadły do nich, wchodząc po schodkach, i ruszyły w powrotną drogę, bo na Ziemi czuły się najlepiej.

- Zwrócenie uwagi na wieloznaczność słowa *rakieta*. Nauczyciel rozkłada przed dziećmi obrazki różnych przedmiotów. Między innymi obrazki: *rakiety kosmicznej*, *rakiety do tenisa stołowego*, *ziemnego*, *rakiety śnieżnej*, *do badmintonu*. Dzieci nazywają poszczególne przedmioty, określają do czego służą, a obrazki przedstawiające rakiety układają pod napisem *rakieta*, który najpierw układają z liter.
- 3. *Nasze rakiety* – wykonanie wymyślonych przez dzieci raket z wykorzystaniem różnych rozmiarów plastikowych butelek po napojach, folii samoprzylepnej i papieru kolorowego.
- Samodzielne działania dzieci.
- Oglądanie powstałych prac; wybór zdaniem dzieci najciekawszej.
- Zorganizowanie wystawy.

III

1. Tworzenie przez analogię nazw mieszkańców poszczególnych planet, np. *Ziemia – Ziemianie*, *Mars – Marsjanie*...
- Zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność rozpoznawania muzyki szybkiej i wolnej – *Wesołe spotkanie na nieznannej planecie*.
Przy muzyce wolnej dzieci niepewnie poruszają się *po nieznannej planecie*, muzyka szybka, symbolizuje spotkanie z innym *kosmonautą* i wspólny taniec w kółeczko w parze. Następnie przy muzyce wolnej dzieci poruszają się już z przyjacielem, poszukują innych *kosmonautów*. Gdy ich znajdą, to tańczą już w czwórkach itd. aż powstanie jedno wspólne koło.

2. Karta pracy, cz. 4, s. 56.

Kolorowanie ufoludków. Układanie ich imion z liter podanych w chmurkach nad nimi.

Dzień 4. Kiedy jest dzień, a kiedy noc?

Cele ogólne:

- zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 9,
- poznanie zjawiska powstawania dnia i nocy.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa poznane cyfry,
- wyjaśnia zjawisko powstawania dnia i nocy.

Środki dydaktyczne: sylweta Słońca i Księżyc, rymowanka *Kosmonauta*, kartoniki z poznanymi cyframi, sylwety kosmonautów w określonych strojach, sylwety ufoludków z działaniami matematycznymi, globus, lampka stojąca, paski żółtej bibuły, zdjęcia Księżyc w różnych fazach, papier kolorowy, klej, nagranie muzyki o tempie umiarkowanym, karty pracy, cz. 4, s. 57, 58, 59, 60, 61.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca wyobraźnię i inwencję twórczą – *W języku kosmitów*.
Wymyślanie w parach języka, którym porozumiewają się przybysze z innych planet. Prezentacje powstałych dialogów przez chętne dzieci.

2. Karta pracy, cz. 4, s. 57.

Czytanie i powtarzanie wierszyków w różnym tempie z prostym ruchem: klaskanie, tupanie, uderzanie w uda.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVI (przewodnik, s. 76).

II

 Kosmonauci – wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 9.

1. Nauka rymowanki według M. Skrobacz, jej interpretacja ruchowa zgodna z tekstem.

*Kosmonauta idzie dróżką,
przypupuje jedną nóżką,
klaszcze w ręce 1 i 2,
podskakuje hop, sa, sa.
Już w rakiiecie, prosto siada,*

*kiwa głową na sąsiada,
ster rakiety w ruch już wprawia,
choć to wcale nie zabawa,
i rakieta się unosi,
bo ją o to ładnie prosi.*

2. Ćwiczenia matematyczne *Ilu kosmonautów*.

Nauczyciel układa przed dziećmi sylwety 8 kosmonautów w różnych kombinezonach. Wybrane dzieci układają sylwety *kosmonautów* pod konturem rakiety. Pozostałe dzieci układają przed sobą taką samą liczbę liczmanów i kartonik z odpowiednią cyfrą, określającą, ilu *kosmonautów* wybierze się *rakieta* w podróż kosmiczną.

- Dołożenie przez nauczyciela jeszcze jednego *kosmonauty* – liczenie ich przez dzieci (9). Umieszczenie kartonika z 9 krążkami w miejscu cyfry 8.
- 3. Pokaz nowej cyfry; opisanie jej wyglądu; umieszczenie jej pod sylwetami dziewięciu *kosmonautów* w miejscu kartonika z krążkami.
- 4. Zabawa *Pierwszy, drugi...* – prawidłowe posługiwanie się liczebnikami porządkowymi w zakresie 9.

Układanie kosmonautów zgodnie z opisem nauczyciela: pierwszy ma niebieskie szelki; drugi z listków pasek wielki; trzeci żółte okulary; czwarty buty nie od pary; piąty kieszeń całkiem sporą; szósty torebkę czerwoną; siódmy czarne rękawiczki; ósmy dwa małe króliczki; dziewiąty nos zakrzywiony. Numerowanie kosmonautów – cyfry 1–9.

- Opisywanie wyglądu kosmonautów, o których pyta nauczyciel, np. *Jak wygląda kosmonauta trzeci... piąty... siódmy... ósmy, dziewiąty*.
- Podawanie, którym z kolei jest kosmonauta opisywany przez nauczyciela lub chętne dziecko, np. *Który kosmonauta ma żółte okulary... czarne rękawiczki...*

5. Karty pracy, cz. 4, s. 58, 59, 60.

- Oglądanie obrazka. Odszukiwanie i wskazywanie cyfry 9. Wskazywanie elementów, których jest 9.
 - Pisanie cyfr 9 po śladach, a potem – samodzielnie.
 - Rysowanie w pętli tyłu rakiet, ile wskazuje cyfra i liczba kropek na kostce.
 - Łączenie z cyfrą 9 tych działań, których wynik wynosi 9.
6. Ćwiczenia w dodawaniu i odejmowaniu *Matematyczne ufoludki*.

Nauczyciel przypina do tablicy kartoniki z cyframi 0–9. Rozkłada przed dziećmi sylwety ufoludków, na których znajdują się działania matematyczne na dodawanie i odejmowanie w zakresie 9. Chętne dzieci wybierają dowolną sylwetę i obliczają znajdujące się tam działanie. Umieszczają sylwetę pod tym kartonikiem, który jest wynikiem działania.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Na dywanie siedzi Ufuś*.

Dzieci siedzą w kole, w środku wybrane dziecko-Ufuś. Dzieci powtarzają rymowankę *Ufuś siedzi na dywanie, co pokaże, niech się stanie. Ufuś* pokazuje dowolne czynności, a pozostałe dzieci naśladują jego ruchy. Następnie wybiera dziecko, które wciela się w rolę *Ufusia* (można zrobić śmieszna opaskę dla *Ufusia*).

 Zapoznanie z globusem, kulistym modelem Ziemi.

1. Uświadomienie dzieciom, że Ziemia jest kulą składającą się z dwóch półkul, że kręci się wokół własnej osi i krąży wokół Słońca, a na pełen obrót potrzebuje całego roku.
2. Zapoznanie z wyglądem i zastosowaniem globusa, wprawianie go w ruch przez chętne dzieci (ukazanie wirowego ruchu Ziemi).
3. Zabawa dydaktyczna z wykorzystaniem globusa oraz lampki stojącej – jako Słońca – *Jak powstaje dzień i noc.*
Wyjaśnienie dzieciom, że Ziemia kręci się wokół własnej osi. Na ten obrót potrzebuje 24 godziny. Dzień jest po tej stronie Ziemi, która jest zwrócona do Słońca i widać je na niebie, jeśli nie ma chmur (demonstracja przez oświetlenie globusa z jednej strony). Noc jest po tej stronie Ziemi, która jest odwrócona od Słońca, jeśli nie ma na niebie chmur, widzimy wtedy Księżyc, który odbija światło słoneczne, i gwiazdy. Wirowy ruch Ziemi powoduje zmianę oświetlenia Ziemi przez Słońce, dlatego po dniu następuje noc.
4. *Nasze słoneczka* – wydzieranie przez dzieci różnej długości pasków z żółtego papieru (promienie), przyklejanie na środku kartki wokół wydartego koła. O grubości, ilości, długości i rozmieszczeniu promieni decydują dzieci. Wspólne oglądanie powstałych prac, zorganizowanie wystawy.

III

1. Karta pracy, cz. 4, s. 61.

Odczytywanie nazw planet. Podawanie nazw określonych planet zgodnie z kolejnością ich występowania w Układzie Słonecznym.

Zabawa ruchowa przy muzyce – *Tańczące promienie.*

Dzieci poruszają się swobodnie po sali, bawią się paskami żółtej bibuły. Podczas przerwy w muzyce układają paski, jak promienie słońca, wokół obręczy ułożonych na dywanie. Pojawienie się muzyki jest sygnałem do ruchu.

2. Poznanie ciekawostek na temat Księżyca.
 - Pokaz zdjęć Księżyca w różnych fazach (internet).
 - Wyjaśnienie, że kształt Księżyca może się zmieniać. *Czasami wygląda on jak rogalik, a czasami jak koło. Dzieje się tak, ponieważ Księżyc odbija światło słoneczne, a my, patrząc na niego, nie zawsze dostrzegamy stronę oświetloną przez Słońce. Gdy Księżyc jest zwrócony do nas swoją ciemną stroną, nie widzimy go w ogóle.*

Dzień 5. Gwiazdy na niebie

Cele ogólne:

- rozwijanie słuchu fonematycznego,
- klasyfikowanie zbiorów ze względu na trzy cechy: kolor, wielkość, kształt.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- dzieli słowa na głoski,
- klasyfikuje przedmioty ze względu na cechy ilościowe i jakościowe (kolor, wielkość, kształt).

Środki dydaktyczne: luneta, zdjęcia teleskopów kosmicznych i gwiazdozbiorów, flamastry, sylwety gwiazdek o różnym kształcie wielkości i kolorze, paski z kodem obrazkowym, nagranie muzyki tanecznej, maskotka w kształcie gwiazdki, karty pracy, cz. 4, s. 62, 63.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 4, s. 62.

Rysowanie chmur i słoneczek w pętach zgodnie z zapisem; utrwalanie relacji między liczbami.

II

 Analiza i synteza słuchowa na poziomie sylaby i głoski.

1. Zapoznanie dzieci z wyglądem i zastosowaniem lunety; obserwacje wybranych fragmentów sali przedszkolnej; zachęcanie do dzielenia się swoimi spostrzeżeniami, wyrabianie cierpliwości podczas oczekiwania na swoją kolej.
2. Oglądanie zdjęć kosmicznych teleskopów. Wyjaśnienie ich zastosowania.
3. Podział na sylaby i głoski słów: *luneta, teleskop*.
4. Liczenie słów w zdaniach.
 - *To jest luneta.* (3)
 - *W obserwatorium jest teleskop.* (4)
 - *Oglądamy niebo przez teleskop.* (4)
5. Pokaz zdjęć przedstawiających wybrane gwiazdozbiory, wyjaśnienie dzieciom, że na niebie gwiazdy tworzą „wzory”, zwane gwiazdozbiorami, które mają swoje nazwy. Zaprezentowanie dzieciom wybranych gwiazdozbiorów, np. Wielki Wóz, Mały Wóz, Panna, Bliźnięta, Lew.
6. Układanie zdań na temat gwiazdozbiorów, gwiazd, planet. Np.:
 - *W lecie na niebie widoczne są Mały Wóz i Wielki Wóz.*
 - *Ziemia jest trzecią planetą od Słońca.*

 Zabawa ruchowa rozwijająca wyobraźnię i wyczucie przestrzeni. *Tworzymy gwiazdozbiory.* Dzieci-gwiazdki, tworzą wzory poprzez dołączanie do wyciągniętych rąk kolejnych dzieci; zachęcanie do zagospodarowania jak największej przestrzeni, tworzenie różnorodnych kombinacji według pomysłów dzieci.

 Zabawa dydaktyczna *Kolorowe gwiazdki.*

1. Ćwiczenie *Porządkujemy.*

Nauczyciel wysypuje przed dziećmi papierowe gwiazdki o różnych kształtach; duże i małe; w pięciu kolorach: srebrne, złote, żółte, niebieskie i białe, po kilka z każdego rodzaju. Zadaniem dzieci jest porządkowanie gwiazdek ze względu na: kształt, wielkość, kolor,

 - porównywanie ich liczebności poprzez liczenie, określanie, których jest mniej, więcej, tyle samo, umieszczanie obok kartoników z odpowiednią cyfrą.
2. Układanie gwiazdek w układzie pasowym zgodnie z opisem słownym nauczyciela lub chętnego dziecka. Nauczyciel podaje, w jakiej kolejności należy ułożyć gwiazdki, np. *srebrna mała, złota duża, złota duża, srebrna mała, żółta duża...*
3. Układanie przez dzieci gwiazdek zgodnie z kodem obrazkowym w postaci małych i dużych kółek w kolorach gwiazdek.

Nauczyciel przypina do tablicy kilka wzorów kodów. Dzieci otrzymują kolorowe gwiazdki, czysty kartonowy pasek, na którym przykleją ułożone gwiazdki zgodnie z wybranym przez siebie kodem. Kółka w kodzie odpowiadają kolorom gwiazdek i ich wielkości, np. kod – duże kółko niebieskie, małe czerwone, małe zielone, duże żółte, odpowiada takiemu ułożeniu gwiazdek – duża gwiazdka niebieska, mała czerwona, mała zielona, duża żółta.

 - Indywidualne działania dzieci; sklejanie powstałych opasek; wykorzystanie ich do zabawy *Taniec gwiazd.*
4. Zabawa *Taniec gwiazd.*

Improwizacje przy muzyce: wyrażanie muzyki ruchem – indywidualne, w parach, większych zespołach.

III

1. **Karta pracy, cz. 4, s. 63.**

Ćwiczenia w czytaniu. Liczenie liter w wyrazach, zaznaczanie odpowiedniej liczby liter poprzez kolorowanie kwadratu z odpowiednią cyfrą.

2. Zabawa słowna rozwijająca twórcze myślenie – *Mała gwiazdka*.

Dzieci siedzą w kole na dywanie, kolejno podają sobie gwiazdkę maskotkę i kończą zdanie *Mała gwiazdka jest, ma, lubi...* – wyszukują jak największą liczbę skojarzeń.

3. Ćwiczenia sprawnościowe *Zabawy kosmonautów* (podkreślenie znaczenia sprawności fizycznej kosmonautów, przygotowujących się do lotów w przestrzeń kosmiczną).

Dzieci maszerują po całej sali przy muzyce marszowej, podczas kolejnych przerw w muzyce wykonują polecenia nauczyciela, np.:

- *stań na jednej nodze,*
- *leżakuj na plecach, nogi połączone unieś ku górze,*
- *podskakuj obunóż w miejscu,*
- *przeskakuj z nogi na nogę,*
- *naprzemiennie dotykaj łokciem przeciwległego kolana,*
- *przełóż rękę pod kolanem i złap się za nos,*
- *przejdź po odwróconej ławeczce,*
- *przechoď się pod ławeczką.*

Tydzień II: Wkrótce Wielkanoc

Dzień 1. Wielkanocny ogródek

Cele ogólne:

- zapoznanie z literą **j**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- poznawanie czynników potrzebnych roślinom do życia.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa literę **j**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- wymienia czynniki potrzebne roślinom do życia.

Środki dydaktyczne: obrazki do rebusu fonetycznego, różne rodzaje łopatek, alfabet demonstracyjny, alfabet ruchomy, białe, czerwone i niebieskie nakrywki, tamburyn, skakanki, nasiona owsa i rzeżuchy, ziemia, wata, doniczki lub skrzynki do wysiewu nasion, pocztówki, ilustracje związane tematycznie z Wielkanocą, folia samoprzylepna, gazetowe pisanki, maskotka – zajaczek, obrazek chłopca z koszykiem wielkanocnym, karty pracy, cz. 4, s. 64, 65, 66, 67, 68.

Przebieg dnia

I

1. Oglądanie kartek wielkanocnych – omawianie ich wyglądu. Zwrócenie uwagi na powtarzające się elementy.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVII.

• Zabawa orientacyjno-porządkowa *Hop, bęc*.

Dzieci maszerują po sali w różnych kierunkach. Na hasło *hop* wyskakują w górę, a na hasło *bęc* – przykucają. Po wykonaniu tych czynności ponownie przechodzą do marszu. Nauczyciel może powtarzać dane hasło za jednym razem dwa lub trzy razy, wprowadzając dzieci w błąd.

• Ćwiczenia dużych grup mięśniowych *Przedświąteczne porządki*.

Dzieci naśladują zamiatanie, trzepanie dywanów, mycie okien i wycieranie kurzu z mebli znajdujących się na różnej wysokości.

- Ćwiczenie nóg *Po schodach*.

Dzieci naśladują zbieganie po schodach na zakupy przedświąteczne. Biegają w miejscu z wysokim unoszeniem kolan. Potem wchodzi *po schodach* z ciężkimi siatkami w rękach – maszerują w miejscu z wysokim unoszeniem kolan i z przechylaniem się na boki.

- Czworakowanie *Wielkanocne zajączki*.

Dzieci naśladują sposób poruszania się zajączków – całe dłonie mają oparte na podłodze, podciągają nogi do rąk. Co pewien czas zatrzymują się, stawiają słupki – wykonują przysiad, palce wskazujące trzymają przy uszach, rozglądają się na boki. Potem zmieniają kierunek poruszania się.

- Bieg *Wesołe kurczątka*.

Dzieci dobierają się parami, stają jedno za drugim. Pierwsze *kurczątko* przy dźwiękach tamburynu odbiega od drugiego, które stoi w miejscu. Kiedy pojawia się dźwięki bębena, pierwsze *kurczątko* zatrzymuje się, a drugie dobiega do pierwszego i staje za nim. Przy powtórzeniu zabawy drugie *kurczątko* staje się pierwszym i prowadzi.

- Marsz po obwodzie koła – *Spacer baranków*.

Dzieci maszerują po kole i rytmizują tekst *Bielutkie baranki sobie spacerują, na Wielkanoc wyczekują*, Trzymają rękę przy oczach, rozglądają się na boki, cicho pobekują: *bee, bee, bee*.

II

☐ Wprowadzenie litery **j**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Rozmowa przy obrazku koszyczka wielkanocnego.

Nauczyciel przedstawia obrazek chłopca, który trzyma koszyczek wielkanocny.

- Wypowiedzi dzieci na temat obrazka.
- Jak wygląda koszyczek wielkanocny?
- Co robi chłopiec?

2. Rebus fonetyczny *Odgadujemy imię chłopca*.

Dzieci różnicują pierwsze głoski w nazwach przedmiotów przedstawionych na obrazkach i odgadują imię chłopca z obrazka. Np. *jabłko, agrafka, narty, ekran, korek (Janek)*.

3. Oglądanie jajek.

- Rozmowa na temat, co możemy zrobić z jajek.
- Jak nazywamy ozdobione, pomalowane jajka?
- Ile pisanek jest w koszyczku?

4. Analiza dźwiękowa słowa *jajko*.

- Podział słowa *jajko* na sylaby i głoski.
- Określenie pierwszej głoski w słowie *jajko*. Podanie przykładów słów zawierających głoskę **j** w nagłosie (*jagody, jogurt, jamnik...*), śródgłosie (*kajak, bajka, fajka...*) i wygłosie (*hokej, maj, tramwaj...*). Ułożenie schematu i modelu słowa *jajko*.

5. Analiza dźwiękowa imienia *Janek*.

- Podział słowa *Janek* na sylaby i głoski. Budowanie schematu i modelu.

6. Pokaz litery **j**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

- Ułożenie z liter wyrazów: **jajko**, **Janek** pod odpowiednimi modelami.

7. Karty pracy, cz. 4, s. 64, 65, 66.

- Oglądanie obrazka. Opowiadanie o tym, co robi kotek. Zaznaczanie na obrazku tego, co w swojej nazwie ma głoskę **j**.
- Czytanie połączeń litery **j** z poznanymi literami.
- Czytanie tekstu.
- Pisanie po śladach wyrazów. Odczytanie ich. Odszukanie wśród naklejek odpowiednich liter drukowanych. Naklejanie ich w odpowiednich miejscach krzyżówki. Odczytanie hasła.
- Odczytanie wyrazów ukrytych w płataninkach.

8. Karta pracy, cz. 4, s.67.

- Pokaz prawidłowego kreślenia liter **j, J** przez nauczyciela.
- Kreślenie liter **j, J** w powietrzu, na dywanie, na plecach kolegów.
- Pisanie liter **j, J** po śladach, a potem – samodzielnie.
- Czytanie tekstu.

 Wysiew w doniczkach lub skrzynkach owsa i rzeżuchy (w ziemi i na wacie).

1. Oglądanie pocztówek i obrazków związanych z Wielkanocą; zwrócenie uwagi na powtarzające się na nich elementy; wypowiedzi na ich temat.
2. Oglądanie nasion owsa i rzeżuchy; porównywanie ich wyglądu.
3. Podkreślenie wartości smakowych i zdrowotnych rzeżuchy; zachęcanie do jej wysiewu w doniczkach i spożywania, jako urozmaicenia codziennego jadłospisu w witaminy.
- Przybliżenie tradycji wysiewu nasion zbóż i rzeżuchy przed Wielkanocą; zaproponowanie założenia w kąciку przyrody zielonego ogródka.
4. Wymienienie, co będzie potrzebne do hodowli roślin (doniczki, skrzynki, ziemia, wata, nasiona, woda, dostęp do światła).
- Pokazanie, w jaki sposób wysiewamy nasiona do ziemi i na watę.
5. Samodzielne działania dzieci w małych zespołach.
- Wysiew nasion do ziemi w skrzynkach lub doniczkach oraz na zmoczoną watę owiniętą wokół odwróconej do góry dnem doniczki.
- Ozdabianie skrzynek (doniczek) elementami wyciętymi z folii samoprzylepnej, przedstawiającymi symbole wielkanocne, np. bazie, baranki, kaczuszki, kurczątka, pisanki...
- Systematyczna obserwacja wzrostu roślinek, pielęgnacja, degustacja.
- Wykorzystanie ich do wykonania wielkanocnych stroików w sali przedszkolnej.

 Spacer w pobliżu przedszkola – oglądanie przedświątecznych dekoracji, dzielenie się spostrzeżeniami na ich temat.

III

1. Karta pracy, cz. 4, s. 68.

1. Odczytywanie połączeń sylab, fragmentów wyrazów, liter. Ilustrowanie po jednym wyrazie z każdej grupy.

 Zabawa ruchowa utrwalająca określanie położenia przedmiotów w przestrzeni *Wielkanocne zajączki*.

Nauczyciel rozkłada w sali *pisanki*, wycięte przez nauczyciela lub dzieci po liniach konturowych z kolorowych gazet (pisanki powinny być zbliżone wielkością do stóp dziecka). Najpierw nauczyciel manipuluje zabawką – pluszowym zajączkiem, sadzając go w różnych miejscach: na *pisance*, za, przed nią, między dwoma *pisankami*, a dzieci określają, gdzie znajduje się zajączek. Następnie dzieci stają się zajączkami i poruszają się między pisankami. Na hasło *zajączki na pisanki* – stają na *pisankach*. Na hasło *zajączki za pisanki* – stają za nimi twarzą do prowadzącego. Przy powtórzeniach zabawy wykonują kolejne polecenia nauczyciela. Kto się pomyli, na chwilę jest wyłączony z zabawy.

Dzień 2. Wielkanocne pisanki

Cele ogólne:

- zapoznanie z tradycjami wielkanocnymi,
- łączenia ze sobą różnorodnych materiałów w pracy plastycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wymienia tradycje świąteczne związane z Wielkanocą,
- ozdabia jasko, wykorzystując różne materiały plastyczne.

Środki dydaktyczne: jajka: kury, przepiórki, strusia, gotowane i surowe jajko kurze, sylwety do wiersza, koszyk z pisankami, diagram krzyżówki, obrazki i wyrazy do krzyżówki, tamburyn, sylwety koszyków, papierowe pisanki różniące się kolorami i wzornictwem, kartoniki z cyframi, sylwety białych jajek, wiersz S. Aleksandrzaka *Pisanki*, wiersz Doroty Gellner *Pisanki* flamastry, różnorodne materiały plastyczne do ozdobienia pisanek, jajka ugotowane na twardo lub wydmuszki, karty pracy, cz. 4, s. 69, 70.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 4, s. 69.

Kolorowanie rysunków zwierząt, które wykluwają się z jajek.

2. Zabawa badawcza *Poznajemy budowę jajka*.

Dzieci oglądają jajka przyniesione przez nauczyciela (kurze, przepiórcze i strusie) lub ich zdjęcia, porównują ich wielkość i kolorystykę, wypowiadają się na temat ich kształtu; podają przykłady zwierząt, które wykluwają się z jajek.

- Nauczyciel rozbija przed dziećmi jajko, dzieci oglądają jego zawartość; nazywają poszczególne części składowe: skorupka, białko, żółtko.

Nauczyciel zwraca uwagę na zarodek i wyjaśnia dzieciom, że kurczątko wykluwają się z jajek, w których są zarodki.

- Nauczyciel pokazuje dzieciom dwa jednakowe jajka, prosi, aby zastanowiły się, po czym można poznać, że jedno z nich jest surowe a drugie gotowane. Dzieci podają swoje propozycje. Następnie nauczyciel wprawia w ruch obrotowy oba jajka, dzieci obserwują ich ruch i określają, które z nich kręci się szybciej. Rozbijają jajko i sprawdzają, czy miały rację (nauczyciel wyjaśnia, dlaczego tak się dzieje, że jajko gotowane wprawione w ruch porusza się szybciej).

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVII (*przewodnik*, s. 88).

II

 Słuchanie wiersza Doroty Gellner *Pisanki* z inscenizowaniem sylwetami.

1. Rozwiązywanie krzyżówki obrazkowo-wyrazowej.

Nauczyciel pokazuje dzieciom zakryty serwetą koszyk. Proponuje, aby odgadły, co się w nim znajduje, rozwiązując krzyżówkę.

Nauczyciel rozkłada przed dziećmi: diagram krzyżówki, ponumerowane obrazki i pomieszone wyrazy. Dzieci kolejno nazywają przedmioty przedstawione na obrazkach, odszukują właściwy napis i układają go w odpowiednim miejscu w diagramie krzyżówki. Po ułożeniu wszystkich napisów odczytują powstałe hasło w układzie pionowym w oznaczonych innym kolorem polach. Odpowiadają na pytanie nauczyciela *Co ukryło się w koszyku?*, np.:

1. **p** i e s, 2. **l** i s, 3. m a s k a, 4. w a g o n, 5. s a n k i, 6. l a s k a, 7. i g ł a – rozwiązanie krzyżówki: *pisanki*.

2. Słuchanie wiersza.

*Patrzcie,
ile na stole pisanek!
Każda ma oczy
malowane,
naklejane.*

*Każda ma uśmiech
kolorowy
i leży na stole grzecznie,*

*żeby się nie potłuc
przypadkiem
w dzień świąteczny.*

*Ale pamiętajcie!
Pisanki
nie są do jedzenia!
Z pisanek się wyklują
ŚWIĄTECZNE ŻYCZENIA!*

3. Rozmowa na temat wiersza.

– Co znajduje się na stole? Jak wyglądają pisanki? Co się wyklucze z pisanek?

 Zabawa ruchowa *Rozsypane pisanki*.

Dzieci delikatnie turlają się po podłodze w różnych kierunkach, zwracając uwagę na zachowanie zasad bezpieczeństwa.

 Nasze pisanki – wykonywanie pisanek z zastosowaniem różnych materiałów plastycznych.

1. Ćwiczenia spostrzegawczości *Kolorowe pisanki*.

Nauczyciel przypina do tablicy sylwety pięciu koszyczków z pisankami, wśród których jedna różni się kolorem i wzornictwem. Dzieci losują tekturową pisanekę, podchodzą do tablicy i przypinają swoją pisanekę do koszyczka, w którym znajdują się takie same pisanki. Następnie liczą pisanki w każdym koszyku; określają, gdzie jest ich najwięcej, a gdzie najmniej; przypinają pod koszykiem kartonik z odpowiednią cyfrą.

2. Ozdabianie pisanek zgodnie z wierszem.

Nauczyciel układa przed dziećmi sylwety białych jajek; recytuje wiersz S. Aleksandraka *Pisanki*, a chętne dzieci ozdabiają flamastrami kolejne sylwety zgodnie z tekstem wiersza.

Dzieci obsiadły stół i malują pisanki:

pierwsza ma kreski,

druga – kółka złote,

trzecia drobne kwiaty,

czwarta dużo kropek,

piąta – srebrne gwiazdki,

szósta znów zygzaki,

siódma barwne kwiaty jak astry lub maki,

ósma – wąskie szlaczki z zieloniutkich listków,

dziwięta – największa – ma już prawie wszystko:

i kropki, i zygzaki, i pasczków wiele,

i czerwień i złoto, i błękit, i zieleń,

i piękne gwiazdy na jajku ktoś posiał,

dumne były z niego Hania i Małgosia...

3. Wykonanie pisanek według własnych pomysłów.

Wykonanie własnych pisanek (jajka ugotowane na twardo lub wydmuszki) z wykorzystaniem kolorowego papieru, bibuły, folii samoprzylepnej, resztek materiałów, kolorowej włóczki, elementów świątecznych wyciętych z kolorowych gazet, flamastrów.

- Pokaz gotowych pisanek wykonanych przez nauczyciela.
- Wyjaśnienie, w jaki sposób zostały one wykonane.
- Samodzielne działania dzieci.
- Oglądanie powstałych prac; umieszczenie ich jako dekoracji w zielonym ogródku w kącie przyrody.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VIII (*przewodnik*, s. 80).

III

1. Karta pracy, cz. 4, s. 70.

Oglądanie obrazków; opowiadanie, co się na nich dzieje; układanie we właściwej kolejności, wpisanie odpowiednich liczb. Opowiadanie historyjki.

 Zabawa ruchowa *Kura i kurczęta*.

Nauczyciel odgrywa rolę kury, dzieci to *kurczęta*. *Kura* chodzi po sali, mówiąc *ko, ko, ko...* a dzieci poruszają się wokół niej w dowolnych kierunkach, powtarzając *pi, pi, pi*. Kiedy *kura* przestanie *gdakać* i przykucnie, *kurczątko* zbiegają się do niej i przytulają do siebie. Pozostają przez chwilę w ciszy.

Dzień 3. Kury, kurczęta i pisanki

Cele ogólne:

- wypowiadanie się na temat wysłuchanego utworu,
- wyrażanie muzyki poprzez ruch.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- mówi rozwiniętymi zdaniem,
- ilustruje piosenkę ruchem.

Środki dydaktyczne: opowiadanie G. Kasdepke *Najpiękniejsze...*, ilustracje do opowiadania, obrazki związane ze świętami Wielkanocnymi i Bożego Narodzenia, sylwety symboli świątecznych, szarfy, nagranie muzyki o zmiennym tempie, piosenka *Cukrowy baranek*, bębenek, emblematy z literami **k**, **b**, opaski z sylwetkami lub napisami, duża kostka z napisami, karta pracy, cz. 4, s. 71.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Stop*.

Dzieci biegają swobodnie po sali do czasu, aż nauczyciel zawoła *Stop!* i pokaże kartonik z jakąś liczbą. Jeżeli będzie to np. liczba 2, muszą się zatrzymać i dotknąć podłogi dwiema częściami ciała. Następnie znów biegają po sali, aż usłyszą słowo *Stop!* i zobaczą kolejną liczbę (1, 3, 4 lub 5). Im liczba wyższa, tym będzie trudniej dzieciom wykonać ćwiczenia, toteż, wprowadzając liczby 6, 7, 8 i 9, można zaproponować dzieciom, abyabrały się w pary i wtedy obaj partnerzy muszą umieścić na podłodze określoną liczbę części ciała.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVII (*przewodnik*, s. 88).

II

 Słuchanie opowiadania G. Kasdepke *Najpiękniejsze...* z wykorzystaniem ilustracji.

1. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Na jakie święta*.

Oglądanie dwóch obrazków – wypowiedzi dzieci, z jakimi świętami się one kojarzą i po czym to poznały. Segregowanie sylwet związanych ze świętami Bożego Narodzenia i Wielkanocy, umieszczenie ich przez dzieci pod odpowiednim obrazkiem. Np. *Boże Narodzenie: szopka, siano, opłatek, żłóbek, trzech króli, choinka, bombki, gwiazda betlejemska... Wielkanoc: jajka, bazie, koszyk, baranek, palma, kurczętko, zajączek, owies, pisanki...*

2. Słuchanie opowiadania nauczyciela (z książki G. Kasdepke *Dziwne przypadki bajkopisarza*). *Jak wiadomo, każda mama pragnie, aby jej dziecko było naj, naj, najwspanialsze!...*

Prawda?

Tak samo rzecz się miała z pewnymi dobrze znanymi kurami.

Któregoś ranka wszystkie trzy zniosły jajka. Cóż to była z radość!

Gdały wniebogłosy ze szczęścia! Spoglądały z miłością na swe jajeczka. Otulały je delikatnie! Nasłuchiwały, czy zza kruchej skorupki nie dobiegnie ich czasem jakiś dźwięk! Jednym słowem, jak wszystkie mamy robiły sporo zamieszania.

– Z mojego jajeczka – gdała pierwsza kura – wyrośnie najsilniejszy kogucik na całym podwórku.

– A z mojego – gdała druga – najpiękniejsza nioska w całej wsi!

Zaś trzecia kura była tak szczęśliwa, że nie wiedziała nawet, czy wolałaby chłopca, czy dziewczynkę. Wszystkie jednak chciały, aby ich dzieci były najpiękniejsze. Postanowiły więc pomalować skorupki jajek najwspanialej, jak tylko potrafiły.

– Mój kogucik – gdała pierwsza kura – będzie czerwony w niebieskie paski.

– A moja nioska – gdała druga – będzie różowa w zielone groszki.

Zaś trzecia kura nie mogła się zdecydować, czy pomalować jajo na pomarańczowo w brązowe kwadraciki, czy na brązowo w pomarańczowe trójkąci. Wszystkie były przekonane, że z tak

kolorowych jajek wyklują się najpiękniejsze kurczaczki na świecie. I rzeczywiście. Któreś nocy usłyszały jakieś ciche trzaski, jakieś popiskiwania... – zanim się obejrzały, z popękanych, kolorowych skorupki wyskoczyły ich dzieci.

– Jaka śliczniutka!... – wygadkała pierwsza kura.

– Mój ty kochany!... – rozczuliła się druga.

– Chlip, chlip! ... – płakała trzecia kura ze szczęścia.

A małe kurczaczki, wszystkie żółciutkie, jak gdyby pomalowało je samo słońce, rozejrzały się dookoła i krzyknęły radośnie: Mamo! Już jestem!.

3. Rozmowa na temat opowiadania.

Wypowiedzi dzieci dotyczące treści utworu; zwrócenie uwagi na zachowanie kur, ich pragnienia, sposób ozdobienia jajek, podkreślenie więzi matki z dzieckiem.

4. Zabawa z elementem dramy – *Narodziny kurczątk*.

Dzieci dobierają się parami. Jedno wciela się w rolę kurczątko znajdującego się w jajku, drugie – w rolę kury, jego mamy oczekującej na wyklucie się z jajka swojego dziecka. Odgrywanie scenek przedstawiających opiekę kury nad jajkiem, wykluwanie kurczaczka i powitanie dziecka z matką (bez użycia słów lub z krótkimi dialogami zgodnie z pomysłami dzieci).

5. Karta pracy, cz. 4, s. 71.

Oglądanie obrazków. Numerowanie ich według kolejności zdarzeń. Opowiadanie historyjki.

 Zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność reagowania na zmiany tempa akompaniamentu *Kurczątko i kura*.

Nauczyciel wybiera *kurki* (zielone szarfy), każda dobiera sobie po czworo *kurczątek* (czerwone szarfy). Przy muzyce wolnej *kura* prowadzi swoje *kurczątko* jedno za drugim po sali, kiedy pojawi się muzyka szybka, podają sobie ręce i tańczą w kółeczkach. Przy powtórzeniu zabawy *kura* zamienia się rolami z jednym ze swoich *kurczątek*.

 Zabawy przy piosence *Cukrowy baranek*.

1. Zabawa *Świąteczny spacer*.

Dzieci dobierają się trójkami, dwoje to rodzice, w środku w przysiadzie, dziecko. Akompaniament bębna w rytmie ćwierćnut oznacza, że *świeci słońce* i *rodzinka* spaceruje (z jednej strony mama trzyma dziecko za rękę, z drugiej tata). Zmiana akompaniamentu na ósemki oznacza zmianę pogody – *pada deszcz*, *rodzinka* jak najszybciej musi się przed nim schować, ucieka ze środka sali pod ściany i przykuca. Pojawienie się akompaniamentu w rytmie ćwierćnut oznacza poprawę pogody i ponownie jest sygnałem do spaceru. Następuje zmiana osób odgrywających role dzieci.

2. Słuchanie piosenki *Cukrowy baranek* (sł. i muz. D. i K. Jagiełło).

Cu - kro - wy, świą - te - czny ba - ra - nek w ko - szy-czku dziś po-szedł spać

na noc, to zna - czy, że wkrót - ce, to zna - czy, że wkrót - ce, to

zna - czy, że bę - dzie Wiel - ka - noc, to zna - czy, że wkrót - ce, to

I. *Cukrowy, świąteczny baranek,
w koszyczku dziś poszedł spać na noc,
to znaczy, że wkrótce, to znaczy, że wkrótce,
to znaczy, że będzie Wielkanoc. (bis)*

II. *W powietrzu czuć zapach mazurków,
bo mama wciąż o nich pamięta,
to znaczy, że będą, to znaczy, że będą,
to znaczy, że będą znów święta. (bis)*

III. *Zakwitły dziś bazie na łąkach,
pisanki już dzieci malują,
to znaczy, że wszyscy, to znaczy, że wszyscy,
wielkanocnych świąt oczekują. (bis)*

3. Rozmowa na temat piosenki.

Wypowiedzi dzieci dotyczące nastroju, tempa, powtarzających się elementów.

4. Ćwiczenia emisyjne: powtarzanie fragmentów melodii na sylabach: *na, na, ba, ba, da, da.*

5. Zabawa rytmiczna *Nasz baranek.*

Dzieci skaczą jak baranki w różnych kierunkach. Kiedy pojawi się melodia piosenki, zatrzymują się, rytmizują tekst: *to znaczy, że wkrótce, to znaczy, że wkrótce, to znaczy, że będzie Wielkanoc*, wystukując rytm o podłogę.

6. Określanie kierunku linii melodycznej.

Nauczyciel śpiewa na kolejnych dźwiękach gamy tekst *Baran wchodzi po drabinie* (dźwięki gamy wznoszą się do, re, mi, fa, sol, la, si, do) i *ma bardzo śmieszna minę* (dźwięki gamy opadają – do, si, la, sol, fa, mi, re, do).

- Dzieci określają, przy których słowach melodia wznosi się, a przy których opada.
- Próbuje śpiewać razem z nauczycielem, ilustrując wznoszenie i opadanie melodii ruchem ręki, a następnie powoli podnosząc się z przysiadu do pozycji stojącej i odwrotnie.

7. Zabawa *Kurki i zajączki.*

Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy: *kurek* i *baranków*, oznacza je emblematami z literami **k** (*kurki*) i **b** (*baranki*). Dzieci poruszają się po sali przy melodii piosenki. Na przerwę *baranki* podchodzą do *kurek*, klaszczą w ręce i rytmicznie powtarzają tekst: *Kurko, kurko, kurko ma, daj mi jajka, jajka dwa; kurki* im odpowiadają, wykonując ruch przeczenia palcem wskazującym przed sobą: *Nie dam jajek, nie dam ci, bo kurczaczków, braknie mi.*

III

1. Rysowanie koszyka wielkanocnego.

 Zabawa ruchowa przy piosence *Cukrowy baranek* (przewodnik, s. 94).

2. Ćwiczenia ortofoniczne *Kostka z napisami.*

Nauczyciel prezentuje dzieciom dużą kostkę, na której bokach naklejone są napisy, np. *kura, baranek, koza, kogut, wrona, kotek*. Dzieci rzucają kostką. W zależności od tego, jaki napis wypadnie, odczytują go i naśladują głos danego zwierzątka: *kura* – *ko, ko, ko*; *kogut* – *kukuryku, baranek* – *bee, bee, bee*; *wrona*: *kra, kra, kra*; *koza*: *mee, mee, mee*; *kotek*: *miauu, miauu, miauu*.

Dzień 4. Wielkanocne rachunki

Cele ogólne:

- zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 10,
- tworzenie formy przestrzennej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa liczbę 10.
- wykonuje formę przestrzenną według wzoru.

Środki dydaktyczne: wiersz A. Galicy *Piosenka wielkanocna*, ilustracja kury z kurczętami, kartoniki z cyframi i znakami matematycznymi, sylwety do wiersza, sylwety kur z cyframi i liczbą 10, sylwety kurcząt z działaniami matematycznymi, papierowe jajeczka i sylwety kur, nagranie odgłosów, nagranie utworu M. Musorgskiego *Taniec kurcząt w skorupkach*, materiały do wykonania wielkanocnego kurczątka (połowy skorupki, wydmuszki, mech, wata, ufarbowana na kolor żółty, folia samoprzylepna, żółte lub białe piórka, gałązki borowinki, tekturowa podstawka w kształcie zielonego kwiatka (nieco większa od obwodu skorupki), zabawa *Podrzucone jajko* według T. Fiurowskiej, bibuła pocięta na paseczki, plastelina, klej wikol, karty pracy, cz. 4, s. 72, 73, 74, 75, 76.

Przebieg dnia

I

1. Ozdabianie kartonowych sylwet jajek.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVII (przewodnik, s. 88).

II

 Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 10.

1. Zabawa *Ukryty obrazek*.

Nauczyciel pokazuje dzieciom obrazek zasłonięty kartkami oznaczonymi cyframi od 1 do 9.

- Podaje, jaki fragment dzieci mają odsłonić, opisując liczbę, którą ma na myśli, np. *liczba ta jest większa od 6, ale mniejsza od 8*.
- Po odgadnięciu przez dzieci, że chodzi o kartkę z cyfrą 7, odpinają ją od obrazka, kolejno odsłaniając jego poszczególne elementy.
- Po zdjęciu wszystkich kartek dzieci nadają tytuł obrazkowi, np.: *Kura z kurczętami*, *Kurczątka i kura...*

2. Zabawa dydaktyczna.

Nauczyciel przypina do tablicy trzy sylwety kur. Na każdej umieszczona jest inna cyfra, np. 5, 7, oraz kartonik z 10 krążkami.

- Rozkłada przed dziećmi sylwety kurczątek, na których napisane są działania matematyczne na dodawanie i odejmowanie, ale tylko takie, których wynik będzie wynosił: 5, 7 lub 10, np. $3 + 2$; $6 - 1$; $7 + 3$; $9 - 2$; $4 + 1$; $2 + 8$; $10 - 3$; $6 + 4$; $5 + 5$; $9 + 1$.
 - Dzieci rozwiązują działania umieszczone na sylwetach kurcząt i zgodnie z otrzymanym wynikiem umieszczają *kurczątka* pod sylwetą odpowiedniej kury.
3. Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 10.
- Umieszczenie liczby 10 w miejscu kartonika z dziesięcioma krążkami.
4. Określenie liczby kurcząt pod kurami.
- Po umieszczeniu wszystkich *kurcząt* dzieci liczą, po ile dzieci ma każda *mama* i umieszczają pod nimi kartonik z odpowiednią cyfrą lub liczbą 10.
 - Porównują, która *kura* ma najwięcej dzieci i o ile więcej, a która najmniej i o ile mniej. Zapisują odpowiednie relacje między liczbami za pomocą kartoników z cyframi (i liczbą 10) i znakami matematycznymi.

5. Karty pracy, cz. 4, s. 72, 73, 74.

- Oglądanie obrazka. Odszukiwanie na nim liczby 10. Wskazywanie elementów, których jest 10.
- Pisanie liczby 10 po śladach, a potem – samodzielnie. Rysowanie tyłu pisanek, ile wskazuje liczba i ilość kropek na kostce.
- Dorysowywanie do każdej gałązki tyłu bazi, aby na każdej gałązce było ich 10.

Zabawa ruchowa *Kury znoszą jajka*.

Dzieci otrzymują po 10 jajek wyciętych z papieru i sylwetę kury z imieniem dziecka, którą układają w dowolnym miejscu sali. Poruszają się po sali przy muzyce, omijając *kurki*. Podczas przerwy w grze odszukują swoją *kurkę* i układają pod nią odpowiednią liczbę jajek, zgodnie z cyfrą, którą pokazał nauczyciel.

6. Karta pracy, cz. 4, s. 75.

Odczytywanie treści zadań; wpisywanie odpowiednich liczb; obliczanie działań matematycznych na odejmowanie i dodawanie.

Wielkanocne kurczątko – wykonanie ozdoby świątecznej na wielkanocny stół.

1. Słuchanie wiersza A. Galicy *Piosenka wielkanocna*.

*Idą święta, wielkanocne idą święta.
O tych świętach każdy zając pamięta.
Do koszyczka zapakuje słodczyce,
i na święta ci przyniesie moc życzeń.
Idą święta, wielkanocne idą święta.
O tych świętach i kurczątko pamięta.
w żółte piórka się ubierze, wesołe,
wśród pisanek będzie biegać po stole.*

*Idą święta, wielkanocne idą święta.
O tych świętach nasz baranek pamięta.
Ma na szyi mały dzwonek dźwięczący,
będzie dzwonił, będzie skakał po łące.
Idą święta, wielkanocne idą święta.
O tych świętach każde dziecko pamięta.
Pomaluje jajka w kwiatki i gwiazdki,
zrobi na pisanek śliczne obrazki.*

2. Wypowiedzi dzieci na temat zwierząt, które wystąpiły w utworze, oraz ich sposobów przygotowań do świąt.

3. Wypowiedzi dzieci na temat przygotowań świątecznych w ich domach.

4. Zabawa słowna *Układamy rymy*.

Nauczyciel wypowiada zdania, do których dzieci wymyślają rymujące się zakończenia, np.

- *Ten kurczaczek to malutki...* (zwierzaczek).
- *To kurczątko to milutkie...* (pisklątko).
- *Mama kokoszeczka zносиła śliczne...* (jajeczka).
- *Malutkie kureczki są jak żółciutkie...* (kuleczki).
- *Malujemy jajeczka w złote gwiazdki i...* (słoneczka).
- *Małe kurczaczki mają mięciutkie...* (kubraczki).

• Następnie dzieci same układają swoje świąteczne rymowanki.

Zabawa ruchowa przy muzyce M. Musorgskiego *Kurczątka i kury (Taniec kurcząt w skorupkach)*.

Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy. Pierwsza to kury, które poruszają się przy muzyce, kołyszac na boki i wołając *ko, ko, ko...* Za nimi drobnymi kroczkami biegną dzieci z drugiej grupy, które są kurczątkami i wołają *pi, pi, pi...* W pewnej chwili kury zatrzymują się, nasłuchują, rękami naśladują machanie skrzydłami – *zbliża się niebezpieczeństwo*. *Kurczątka* przykucają za *kurami* i tulą się do siebie. Kiedy muzyka się powtarza, *ptaki* ponownie spacerują. Przy powtórzeniu zabawy następuje zmiana ról.

5. Wykonywanie *kurczątek*, które ozdobią świąteczne stoły w domach dzieci.

- Pokaz gotowej pracy wykonanej przez nauczyciela; zwrócenie uwagi na potrzebne materiały.
- Omówienie sposobu jej wykonania.
- Samodzielne działania dzieci.
- Wycinanie z zielonego kartonu podstawki w kształcie kwiatka narysowanego przez nauczyciela.
- Przyklejanie skorupki pośrodku podstawki.

- Ozdobienie jej niewielkimi gałązkami borowiek umocowanymi w małych kawałkach plasteliny; ozdobienie podstawy zielonymi pasczkami bibułki tak, aby wyglądało, że skorupka otoczona jest trawką.
- Zamaskowanie plasteliny; posmarowanie klejem wnętrza skorupki, wypełnienie jej niewielką ilością mchu w taki sposób, aby wystawał on na zewnątrz skorupki.
- Uformowanie z waty średniej wielkości kulki – *kurczątka*, wklejenie w środek.
- Ozdobienie piórkami po bokach – to skrzydełka; doklejenie oczu z czarnej folii samoprzylepnej i dzióbka z czerwonej.
- Oglądanie powstałych prac. Zabranie ich do domów.

III

Zabawa ruchowa *Podrzucone jajko* (według T. Fiutowskiej).

Dzieci-*kurki* stoją na obwodzie koła, za sobą mają ułożone szarfy – *gniazda*. Przed rozpoczęciem zabawy wkładają do *gniazd* określoną przez nauczyciela liczbę *jajek* – kasztanów i ustawiają się plecami do nich. Wybrane dziecko-*kukulka* ma jedno jajko (kasztan), które chce podrzucić do *gniazda* wybranej *kurce*. W tym celu chodzi ona za ich *gniazdami* przy rymowance

*Lata kukulka dookoła
do ptasich gniazdek zagląda,*

*swoje jajeczko zostawi w nich
i będzie o nie spokojna.*

Czasami przykuca, aby *kurki* zmylić, aż w końcu podrzuca do któregoś *gniazda* swoje jajko. *Kurki* odwracają się po przejściu za nimi *kukulki* i sprawdzają liczbę *jajek*. Ta która dostrzeże, że ma ich o jedno więcej, goni *kukulkę*, która stara się obieć koło i stanąć przed *gniazdem kurki*, która ją goni. Następuje zmiana ról. Za każdy razem nauczyciel zmienia liczbę *jajek* w *gniazdach*.

1. Karta pracy, cz. 4, 76.

Odszukiwanie wśród naklejek liter i układanie z nich pod odpowiednimi zdjęciami ich nazw. Kolorowanie tak samo takich samych pisanek.

Dzień 5. W wielkanocny poniedziałek oblewamy się nawzajem

Cele ogólne:

- wypowiadanie się na temat wysłuchanego utworu,
- ćwiczenie spostrzegawczości.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wypowiada się na temat treści opowiadania,
- dostrzega różnice w wyglądzie pisanek.

Środki dydaktyczne: piłka, tekturowe jajeczka, opowiadanie G. Kasdepke *Śmigusowe czarowanie*, sylwety do opowiadania, sylwety wiader z literami i różną liczbą wzorków, kartonowe pisanki poprzecinane na połowy w różny sposób, zdania do odczytania, pisanki w różne wzory, koszyczek wielkanocny z produktami świątecznymi, jajka ugotowane na twardo.

Przebieg dnia

I

1. Układanie zagadek związanych z Wielkanocą, wyszukiwanie napisów pasujących do odpowiedzi (w niektórych wyrazach znajdują się litery, których dzieci nie znają, nauczyciel podaje ich nazwę i pomaga odczytać wyraz).

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVII (*przewodnik*, s. 88).

II

☐ Słuchanie opowiadania G. Kasdepke *Śmigusowe czarowanie*.

1. Wypowiedzi dzieci na temat znanych przez nie tradycji związanych z Wielkanocą.
2. Słuchanie opowiadania *Śmigusowe czarowanie* (z książki G. Kasdepke *Kacperiada. Kacper z szuflady. Zestaw urodzinowy*. Wydawnictwo LITERATURA).

Odkąd mój synek, Kacper, przeczytał książki o Harrym Potterze, uparł się, że w przyszłości zostanie czarodziejem – całymi więc dniami próbuje czarować. (...)

Ostatnio czarował w Lany poniedziałek.

– Kacper! – krzyknęłam zaraz po przebudzeniu. – Nie oblewamy się w mieszkaniu!

Przecucie mnie nie myliło. Kacper był już na nogach i skradał się właśnie w stronę mego łóżka.

– Dlaczego?! – W głosie mego synka zabrzmiało szczere rozczarowanie. Za plecami trzymał pękatą plastikową butelkę, z której, kropla po kropelce, wyciekała lodowata woda.

– Nie pamiętasz, co było w zeszłym roku? – zapytałam. – Telewizor do tej pory źle odbiera.

Co prawda, to prawda; zeszłoroczny śmigus-dyngus przemienił nasze mieszkanie w akwarium.

– To gdzie się oblewamy? – zapytał Kacper.

– Na zewnątrz – mruknęłam. A potem wstałam, bo na śniadanie byliśmy zaproszeni do babci Bożenki.

Ledwo wyszliśmy na ulicę, Kacper zaczął zachowywać się podejrzanie.

– Posłuchaj, synu. – Przygwoździłam go spojrzeniem. – Ustalmy, że będziemy się oblewać dopiero w drodze powrotnej. Nie masz chyba zamiaru pół dnia przesiedzieć w mokrym ubraniu. Kacper tupnął ze złości nogą.

– To niesprawiedliwe! – krzyknął. – Zawsze jest jakieś „ale”!

Już chciałem coś powiedzieć, lecz w tym momencie Kacper zamknął oczy, wyciągnął ręce w górę i zaczął mamrotać coś pod nosem.

– Deszczowa chmuro! – wrzasnął wreszcie. – Przybywaj!

O mało nie parsknąłem śmiechem. Żadna chmurka nie przesłaniała palącego od ponad tygodnia słońca. I wtedy...

– Alaaa! – krzyknęłam, czując na plecach zimną strugę. – Kacper, przecież mówiłem...

Ale to nie był Kacper; skrajem jezdni sunęła wolno polewaczka. Mój synek miał bardzo zaskoczoną minę.

– Musiałem pomylić zaklęcia – mruknął, przyglądając się oblepiającemu mnie ubraniu.

– Najwyraźniej – zasapałam.

– To się czasem zdarza – powiedział ze spokojem.

– Skoro wezwalesz już polewaczkę – warknąłem poirytowany – to może byś teraz wezwał tak-sówkę?

Kacper wzruszył ramionami.

– Jak chcesz – powiedział. – Ale jeżeli znowu się pomyłę?

Racja, lepiej nie ryzykować. Młodociani czarodzieje potrafią być niebezpieczni.

3. Wypowiedzi dzieci dotyczące wydarzeń przedstawionych w utworze; zwrócenie uwagi, na czym polega śmigus-dyngus i w jaki sposób tradycja ta jest kultywowana w miastach i na wsiach. Uświadczenie konsekwencji przesadnego oblewania się wodą oraz robienia tego w nieodpowiednich miejscach.

☐ Zabawa ruchowa *Śmigus-dyngus*.

Dzieci maszerują parami po obwodzie koła. Gdy nauczyciel mówi: *śmigus* – klaszczą w ręce, a gdy mówi: *dyngus* – rytmicznie tupią. Potem naśladują w parach polewanie się wodą.

4. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Kto oblewał się w lany poniedziałek.*

Nauczyciel układa przed dziećmi sylwety wiaderk w różne wzorki. Na każdym wiaderku znajduje się inna litera.

- Dzieci segregują wiaderka według rodzaju wzorów, jakie się na nich znajdują – osobno wiaderka w serduszkach, w kwiatki, w trójkąty itd.
- W ramach każdej grupy wiaderk dzieci układają je według wzrastającej lub malejącej liczby wzorków (mówi to nauczyciel), np. wiaderka w trójkąty od 1 do 5 trójkątów – litery na tych wiaderkach, czytane kolejno, utworzą imię dziecka, które oblewało się wodą w lany poniedziałek, np. *Marek*. Podobnie postępujemy z innymi wiaderkami.

 Zabawa dydaktyczna *Szukamy ukrytych pisanek.*

1. Zabawa *Gdzie ukryły się pisanki?*

Dzieci siedzą tyłem do nauczyciela. W tym czasie chowa on w różnych miejscach sali połówki tekturowych pisanek (poprzecinane w różny sposób), tak aby były nieco widoczne. Przy dźwiękach tamburynu przedszkolaki maszerują po sali i rozglądają się. Podczas przerwy w muzyce rozbiegają się i szukają połówek pisanek, zwracając uwagę, w jakim miejscu zostały ukryte.

- Określają, gdzie znalazły swoją połówkę, np. *za wazonem, na biurku, pod serwetką na stole...*
- Dobierają pisanki zgodnie ze wzorem przecięcia i składają je w całość.

2. Zabawa *Zagubiona pisanka?*

Nauczyciel przypina do tablicy napisy i po dwa zestawy pisanek (po 6 sylwet).

- Dzieci odczytują zdania: *To kolorowe pisanki. Pisanki malowali Maciek i Beata.*
- Omawiają wygląd pisanek w pierwszym zestawie, który należy do Beaty.

Nauczyciel informuje dzieci, że zgubiła się wśród nich pisanka wykonana przez Maćka, prosi dzieci, aby ją odszukały, słuchając poleceń, np. nauczyciel mówi: *Pisanka Maćka ma:*

znak serca – dzieci odkładają z zestawu pisanek, która nie ma serca,

znak trójkąta – dzieci odkładają pisanek, która nie ma trójkąta,

znak koła – dzieci odkładają pisanek, która nie ma koła,

znak gwiazdki – dzieci odkładają pisanek, która nie ma gwiazdki,

znak tulipana – dzieci odkładają pisanek, która nie ma tulipana.

Kiedy zostanie jedna pisanka, dzieci odgadują, że należy ona do Maćka; określają, jaki jeszcze znak jest na niej (*słoneczko*).

- Analogicznie odbywa się analizowanie zestawu pisanek należących do Maćka. Dzieci odszukują zagubioną wśród nich pisankę Beaty, np. nauczyciel mówi: *Pisanka Beaty ma:*

znak listka – dzieci odkładają pisanek, która nie ma listka,

znak grzybka – dzieci odkładają pisanek, która nie ma grzybka,

znak kwadratu – dzieci odkładają pisanek, która nie ma kwadratu,

znak fali – dzieci odkładają pisanek, która nie ma fali,

znak kwiatka – dzieci odkładają pisanek, która nie ma kwiatka.

Zostaje jedna pisanka – dzieci odgadują, że to pisanka Beaty; określają, jaki jeszcze znak jest na niej (*chmurka*).

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VIII (*przewodnik*, s. 80).

III

1. Kończenie zdania *Wielkanoc to...* Poszukiwanie jak największej liczby skojarzeń; zapisywanie ich przez nauczyciela na sylwecie jajka.
2. Symboliczne dzielenie się kawałeczkami jajek ugotowanych na twardo, składanie sobie życzeń.

Tydzień III. Nowinki z wiejskiego podwórka

Dzień 1. Kogo spotkamy na wiejskim podwórku?

Cele ogólne:

- zapoznanie z literą f: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- rozwijanie koncentracji uwagi i spostrzegawczości,

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa literę f: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- rozróżnia i nazywa kolory.

Środki dydaktyczne: ilustracje zwierząt hodowlanych i egzotycznych, opowiadanie H. Zdżito-wieckiej *Trzy farby Piotrusia*, litery, farby, nakrywk: białe, niebieskie, czerwone, wiersz H. Bechlerowej *Kaczuszki*, tekturowe kółka i paski bibułki w kolorze żółtym i zielonym, nagranie głosów zwierząt, piłka, nagranie muzyki tanecznej, karty pracy, cz. 4, s. 77, 78, 79, 80, 81.

Przebieg dnia

I

1. Oglądanie w małych zespołach ilustracji zwierząt hodowlanych na wsi, nazywanie ich, zachęcanie do swobodnych wypowiedzi, na temat ich wyglądu, miejsc, w jakich można je spotkać; wspólne wykonanie gazetki tematycznej.

2. Karta pracy, cz. 4, s. 77.

Kolorowanie rysunku wiejskiego podwórka; nazywanie zwierząt, które się na nim znajdują. Czytanie wyrazów. Kolorowanie kartoników z nazwami zwierząt hodowlanych. Wskazywanie tych zwierząt na obrazku.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVIII.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Zwierzątka*.

Dzieci poruszają się swobodnie po sali w różnych kierunkach. Na hasło *Zwierzątka* wcielają się w postać wybranego zwierzątka z wiejskiego podwórka, naśladują sposób, w jaki się porusza i głos jaki wydaje. Uderzenie w bębenek jest sygnałem do ponownego, swobodnego ruchu.

- Czworakowanie *Kotki na podwórku*.

Dzieci czworakują w różnych kierunkach. Na uderzenie w bębenek przeciągają się, robią koci grzbiet, miauczą i spacerują dalej.

- Ćwiczenie szyi *Kurki piją wodę*.

W przysiadzie podpartym dzieci wykonują skłon głowy w przód, a następnie skłon głowy w tył z równoczesnym cofaniem brody – przełykaniem wody.

- Zabawa bieżna *Spłoszone kaczuszki*.

Dzieci spacerują po sali, kołysząc się z nogi na nogę i kręcąc pośladkami (ręce na biodrach, poruszają się naprzemiennie do przodu i do tyłu).

Pojawienie się *szczekającego psa* (wybrane dziecko lub nauczyciel) płoszy *kaczuszki*, które jak najszybciej uciekają na wyznaczone miejsce.

- Ćwiczenie równowagi *Niecierpliwy konik*.

Dzieci, stojąc na jednej nodze, naśladują, jak konik grzebie nogą, stukając palcami jednej nogi z przodu o podłogę, a potem stukając palcami drugiej.

- Marsz *gęśiego* za prowadzącym *Spacer gąsek*. Jedno dziecko maszeruje za drugim z *wyciąganiem szyi* i rozglądaniem na boki.

II

 Wprowadzenie litery **f**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Słuchanie opowiadania H. Zdżitowieckiej *Trzy farby Piotrusia*, z wykorzystaniem farb do ilustrowania fragmentów tekstu.

Było ich trzy: czerwona, niebieska i żółta. Każda leżała w osobnej porcelanowej miseczce. „Farby” – ucieszył się Filip i zaraz zabrał się do malowania obrazka.

Narysował domek i dwa drzewka po obu stronach. Nabral czerwonej farby na pędzelek i pomalował nią dach domku. Potem opłukał pędzelek w wodzie i umoczył go w farbie niebieskiej. Przesunął nim kilka razy ponad domkiem.

„Moje niebo jest takie niebieskie jak prawdziwe – pomyślał. – Teraz trzeba pomalować drzewa i trawę”. Ba, ale jak zrobić trawę, kiedy nie ma zielonej farby? Filip pomyślał chwilę. „Już wiem, zrobię jesień, bo w jesieni trawa jest żółta i liście na drzewach też...”. Machnął pędzlem z takim rozmachem, że zajechał aż na brzeg nieba błękitniejącego za drzewem. Niebieska farba na niebie była jeszcze mokra i połączyła się z żółtą. Filip chciał ratować zamazujący się obrazek, gdy zobaczył, że z pomieszanych farb żółtej i niebieskiej zrobiła się – zielona!

– Mam zieloną farbę! – ucieszył się – Już teraz mogę namalować trawę i listki na drzewie! A żółtą pomaluję słońce i dmuchawce kwitnące w trawie! Z zapalem zmieszał obie farby, gdy nowa myśl przyszła mu do głowy: „A gdyby tak połączyć czerwoną z niebieską albo z żółtą?”. Za chwilę na obrazku kwitły już ciemnoczerwone fiołki, a drzewa wychylały się zza pomarańczowego płotka. Potem Filip przekonał się jeszcze, że kiedy się weźmie więcej wody, to farby są bledsze i można tą samą niebieską malować i niebo, i chabry, i niezapominajki. A znowu czerwona, jak ją dobrze z wodą rozmiesza, zastąpi różową i można nią pomalować policzki dziewczynki stojącej przed domem. Nie spodziewał się Filip, że jego trzy farby dadzą mu tyle kolorów.

2. Rozmowa na temat farb.

- Do czego służą farby?
- W jaki sposób należy się nimi posługiwać?
- Jakie kolory powstaną z połączenia farb?
- Zwrócenie uwagi, że są różne rodzaje farb i wykorzystuje się je do różnych celów. Np. malowanie pomieszczeń, elewacji budynków, przedmiotów metalowych, drewnianych, karoserii samochodów.

3. Analiza słuchowa słów: *farby*, *Franek*.

- Różnicowanie pierwszej głoski, wyszukiwanie słów, w których występuje ona w różnych miejscach (*foka, futro, fotel, wafle, agrałka, fale, haft...*).
(Gdy głoska *f* występuje na końcu słów, słyszymy głoskę *w*).
- Podział słów *farby*, *Franek* na sylaby i głoski; układanie schematów i modeli.

4. Pokaz litery **f**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

- Pokaz prawidłowego kreślenia liter **f**, **F** przez nauczyciela.
- Kreślenie liter w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów.

5. Układanie z liter wyrazów: **farby**, **Franek** i umieszczanie ich pod modelami.

 Zabawa ruchowa *Utwórz wyraz*.

Dzieci losują kartoniki z literami. Poruszają się po sali w rytmie tamburynu. Podczas przerwy w grze dobierają się w taki sposób, aby powstały z ich liter na kartonikach wyrazy: **farby** lub **Franek**. Przy powtórzeniu zabawy dzieci zamieniają się literami.

6. Karty pracy, cz. 4, s. 78, 79, 80, 81.

- Oglądanie obrazka. Opowiadanie o tym, co robi kotek. Zaznaczanie na obrazku tego, co w swojej nazwie ma głoskę *f*.
- Dzielenie słowa *farby* na głoski. Kolorowanie na odpowiednie kolory okienek w modelu słowa *farby*. Ćwiczenia w czytaniu.

- Czytanie tekstu.
- Pisanie liter **f**, **F** po śladach, a potem – samodzielnie.
- Czytanie wyrazów. Pisanie ich po śladach. Odszukiwanie wśród naklejek odpowiednich wyrazów drukowanych i przyklejanie ich pod wyrazami pisanymi.

 Zabawy z kolorami *Zielone i żółte*.

1. Zabawa *Zielone czy żółte?*

Nauczyciel rozdaje dzieciom po dwa papierowe koła: żółte i zielone. Umawia się z dziećmi, że będą je podnosiły do góry wtedy, kiedy usłyszą w wierszu H. Bechlerowej *Kaczuszki* nazwy tych kolorów.

*Zielona woda, zielona,
żółte kaczeńce przy brzegu.
Żółte kaczuszki
po ścieżce
idą do wody
gęsiego.*

*W żółtych kaczeńcach
nurkuje
żółtych kaczek
gromadka.
Ach, jak się martwi,
jak gdacze
na brzegu kurka
Czubatka!
– Gdzie moje małe*

*kaczuszki?
Może nie ujrę
ich więcej?
Tak żółto, żółto,
wokóło
same kaczeńce, kaczeńce!*

*Plusnęło w wodzie
zielonej.
– Nie martw się,
kurko Czubatko,
wyszły z kaczeńców
kaczuszki
wesół, żółty
gromadką.*

2. Wypowiedzi dzieci – *Co było w wierszu zielone? A co żółte?*

3. Zabawa *Skojarzenia*.

Dzieci stoją w kole, nauczyciel rzuca do nich kolejno piłkę, mówiąc: *Żółte jak....* lub *Zielone jak...* Dzieci łapią piłkę i odrzucając ją do nauczyciela, podają zakończenie zdania, np. *Zielone jak trawa; Żółte jak słońce*. Starają się nie powtarzać tego, co powiedziały inne dzieci.

4. Wymyślanie przez dzieci rymowanek, w których wystąpią kolory *zielony* i *żółty* lub inne, np. *Żółte kurczaczki to miłe zwierzaczki; Po zielonej trawie spacerują pawie; Na żółte kwiatuszki przylatują muszki; Na jabłoni wiosną zielone listki rosną...*

5. Zabawa *Taniec kolorów*.

Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy. Jedna otrzymuje paski bibułki w kolorze żółtym, a druga w zielonym. Dzieci tańczą, poruszając bibułkami w dowolny sposób, wczuwając się w muzykę. Podczas przerwy w muzyce układają dowolny obrazek z pasków w danym kolorze po przeciwnych stronach sali. Przy powtórzeniu zabawy układają jeden wspólny obraz z wymieszanych kolorów.

 Spacer w pobliżu przedszkola; zachęcanie do obserwacji przydomowych ogródków.

III

1. Układanie zagadek o zwierzętach z wiejskiego podwórka.

 Zabawa ruchowa *Zapraszam jako...*

Dzieci siedzą w kole na krzesłkach. Obok jednego dziecka z prawej strony znajduje się wolne miejsce. To dziecko mówi np.: *Miejsce po mojej prawej stronie jest wolne i zapraszam na nie, Anię w roli krówki*. Zaproszone dziecko przesiada się na wolne krzesło, naśladując krowę – ruchy i głos.

Dzień 2. Głosy zwierząt z wiejskiego podwórka

Cele ogólne:

- rozróżnianie i naśladowanie głosów zwierząt hodowanych na wsi,
- wzbogacanie doświadczeń plastycznych.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- naśladuje głosy i ruchy zwierząt z wiejskiego podwórka,
- wyraża swoje spostrzeżenia w formie ekspresji plastycznej.

Środki dydaktyczne: rozsypanka literowa, wiersz T. Fiutowskiej *Podwórkowa awantura*, sylwety zwierząt do wiersza, obrazki zwierząt wiejskich, duża kostka z obrazkami zwierząt, nagranie głosów zwierząt, opaski z napisami, instrumenty perkusyjne, teksty zagadek, materiały do malowania, białe papierowe serwetki, nagranie spokojnej muzyki, klej, opaski z sylwetami gąsek w czterech kolorach, karta pracy, cz. 4, s. 82.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 4, s. 82.

Uzupełnianie nazw zwierząt, wklejanie sylab odszukanych wśród naklejek. Odczytywanie nazw.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVIII (*przewodnik*, s. 101).

II

 Ćwiczenia ortofoniczne na podstawie wiersza T. Fiutowskiej *Podwórkowa awantura* ilustrowanego sylwetami lub figurkami zwierząt.

1. Słuchanie wiersza.

*Kura gdacze, kaczka kwacze –
goni kurę mokrą raczej.
Gęś też syczy, kogut pieje.
Gwałtu! Rety! Co się dzieje?
Ryczy krowa, świnia kwiczy,
a indyk się rozindyczył.
Kot mysz goni, głośno miauczy.
– Dość awantur! Już wystarczy!
Tak pies Burek głośno szczeka...
i już słyszać go z daleka
Koza meczy:
mee, mee, mee...*

*Czego psisko mądrzy się?
Dla ochłody – wiadro wody
poleją na głowy, brody!
Wyszły z mody awantury!
– A sio, gęsi, a sio, kury!
Powiedziała, co wiedziała,
białą brodą pokiwała,
pochyliła nisko rogi,
– Cisza! Spokój! Zejść mi z drogi!
Awantura się skończyła,
bo ta koza groźna była.*

2. Rozmowa na temat treści wiersza.

- Wyjaśnienie niezrozumiałych zwrotów.
- Jakie zwierzęta brały udział w podwórkowej awanturze?
- Kto próbował je uspokoić i w jaki sposób to zrobił?
- Zwrócenie uwagi na głosy zwierząt.

3. Ćwiczenia słownikowe i dźwiękonaśladowcze *Naśladujemy głosy zwierząt*.

Nauczyciel podnosi kolejno do góry obrazki zwierząt z wiejskiego podwórka. Dzieci podają nazwy zwierząt przedstawionych na obrazkach, określają, co one robią i naśladują ich głosy.

Np.:

kura (co robi?) gdacze (jak?) – *ko, ko, ko*,

kaczka – kwacze – *kwa, kwa, kwa*,

gęś – syczy – *sssy, sssy, sssy*,
 kogut – pieje – *kukuryku, kukuryku*,
 krowa – ryczy – *muuu, muuu, muuu*,
 świnia – kwiczy – *kwi, kwi, kwi*,
 kot – miauczy – *miau, miau, miau*,
 pies – szczeka – *hau, hau, hau*,
 koza – meczy – *mee, mee, mee*,
 koń – rży – *ihaa, ihaa, ihaa*,
 indyk – gulgocze – *gul, gul, gul*.

Zabawa ruchowa *Na wiejskim podwórku*

Nauczyciel dzieli dzieci na cztery grupy. Każda grupa dostaje opaski z napisami: *kura, kotek, koza, indyk*. Każda grupa dzieci – *zwierząt* – reaguje na dźwięk innego instrumentu. Przy dźwiękach kołatki – poruszają się *kury* i *gdaczą*; przy dźwiękach grzechotki – spacerują *kotki* i *miauczą*; przy tamburynie – spacerują *kozy* i *meczczą*; przy drewniankach – poruszają się *gulgoczące indyki*. Przy powtórzeniach zabawy dzieci zamieniają się opaskami.

Zwierzęta z wiejskiego podwórka – malowanie farbami na porowatym podłożu.

1. Rozmowa na temat zwierząt występujących na obrazku.
 - Nazywanie ich i opisywanie wyglądu; zwracanie uwagi na poszczególne części budowy ich ciała.
 - Dzielenie na głoski nazw wybranych zwierząt.
 - Odczytywanie nazw zwierząt, umieszczanie napisów w odpowiednich miejscach.
 - Liczenie zwierząt; określanie, których jest więcej, a których mniej i o ile.
2. Zabawa *Co to za zwierzę?*
 Określanie przez chętne dzieci cech danego zwierzątka bez podawania jego nazwy. Odgadywanie nazw zwierząt przez pozostałe dzieci. Np. *To zwierzątko ma białe pióra, długą szyję i woła gę, gę* (gęś); *To zwierzątko pilnuje podwórka i mieszka w budzie* (pies)...
3. Zapoznanie ze sposobem wykonania prac.
 Nauczyciel proponuje dzieciom namalowanie wybranych zwierząt, które można spotkać na wiejskim podwórku.
 - Przygotowanie kartki do malowania: naklejanie na kartki pogniecionych białych serwetek, wypełnienie nimi całej powierzchni kartek.
 - Malowanie (na tak przygotowanej fakturze) farbami plakatowymi zwierząt wybranych przez dzieci.
 - Malowanie tła farbą w jasnym kolorze.
4. Wykonanie prac przez dzieci.
5. Oglądanie powstałych prac; rozpoznawanie i nazywanie przedstawionych na nich zwierząt; wypowiedzi autorów, dlaczego właśnie te zwierzęta znalazły się na ich obrazkach.
 - Zorganizowanie wystawy w kąciu dla rodziców pod hasłem *Zwierzęta z wiejskiego podwórka*.

Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VIII (przewodnik, s. 80).

III

1. Zabawa *Przeciwieństwa*.

Nauczyciel mówi wierszyk (według pomysłu T. Fiutowskiej), przerywając w odpowiednich miejscach, dzieci dopowiadają brakujące słowa, a następnie dobierają pasujące do siebie obrazki na zasadzie przeciwieństw (np. krótki i długi sznurek, wysokie i niskie drzewo, duże i małe jabłko, biały i czarny kot, gruby i chudy miś, cienka i gruba kredka...).

Coś jest duże, a coś... (małe)

Coś jest czarne, a coś... (białe)

Jedno tuste, inne chude,

Tamto cienkie, a to... (grube)
To głębokie, a to... (płytke)
Może piękne być lub... (brzydkie)
To wysokie, a to... (niskie)
Coś szorstkie jest lub... (śliskie)
coś jest słodkie albo... (gorzkie)
inne smutne lub... (radosne)
To jest proste, a to... (krzywe)
Coś jest głośnie, a coś... (ciche)
Wiele jest przeciwnych słów,
więc się pobawimy znów.

- Wymyślanie przez dzieci słów sobie przeciwstawnych.

 Zabawa ruchowa *Posłuszne gąski*.

Wyjaśnienie zwrotu: *chodzić gęsiego*. W pierwszej części zabawy nauczyciel wchodzi w rolę mamy gęsi, która prowadzi swoje dzieci. Dzieci-*gąsiątka* spacerują za nią parami albo gęsiego, w zależności od podanego hasła. Następnie nauczyciel wybiera spośród dzieci cztery prowadzące *gęsi*, zakłada im na głowy opaski z obrazkami *gąsek* w czterech kolorach. Pozostałe dzieci dzieli na cztery zespoły. Każde dziecko otrzymuje sylwetę gąski w kolorze swojej *mamy*. Przy muzyce w tempie umiarkowanym *ptaki* poruszają się swobodnie po sali, podczas przerwy w grze odszukują *gęś* w swoim kolorze i maszerują za nią gęsiego. Przy każdym powtórzeniu zabawy następuje zmiana prowadzących *gąsek*.

Dzień 3. Rodzice i ich dzieci

Cele ogólne:

- zapoznanie z rodzinami zwierząt; nazywanie rodziców i ich dzieci,
- rozwijanie poczucia rytmu i muzykalności.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- tworzy rodziny zwierząt, odpowiednio nazywa ich członków,
- porusza się rytmicznie przy muzyce.

Środki dydaktyczne: wzory do odtwarzania, przysłowia o zwierzętach, opowiadanie, obrazki i sylwety młodych zwierząt z opowiadania, obrazki młodych zwierząt i ich rodziców, piosenka *Czarodziejskie podwórko*, opaska z obrazkami: gęsi, lisa; bębenek, wyrazy z brakującymi literami, rozsypanka literowa, karta pracy, cz. 4, s. 83.

Przebieg dnia

I

1. Zapoznanie z wybranymi powiedzeniami i przysłowiami, których bohaterami są zwierzęta; wyjaśnienie ich znaczenia.
 - *Gdyby kózka nie skakała, toby nóżki nie złamała.*
 - *Zapomniał wół jak cielęciem był.*
 - *Koń ma cztery nogi i tak się potyka.*
 - *Pasuje jak wół do karety.*
 - *Baba z wozu, koniom lżej.*
 - *Nie kupuj kota w worku.*
 - *Przyczepił się jak rzep do psiego ogona.*
 - Rytmizowanie wybranego przysłowia, ilustrowanie go ruchem według pomysłów dzieci.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVIII (*przewodnik*, s. 101).

II

☐ Ćwiczenia we wspólnym czytaniu tekstów o zwierzętach z wykorzystaniem opowiadania B. Michalca *Bardzo ciekawa wyprawa na wieś*.

1. Wyjaśnienie przez dzieci pojęć: *zwierzęta domowe, egzotyczne*; określenie, gdzie można spotkać takie zwierzęta. Losowanie obrazków, nazywanie zwierząt na nich przedstawionych; umieszczanie ich pod obrazkiem przedstawiającym wiejskie podwórko lub fragment zoo.

2. Wspólne czytanie tekstu *Wybieramy się z wizytą na wieś*

Nauczyciel odsłania kolejne ilustracje oraz przypięte pod nimi wyrazy lub obrazki. Czyta tekst, w odpowiednich miejscach wskazując na wyraz albo obrazek (obrazki zastępują wyrazy utworzone z liter nieznanymi dzieciom), który w tych miejscach wypowiadają dzieci (tłusty druk w tekście).

Dziś przy płocie gdzieś nad Sanem koza klóci się z baranem. Taka sprzeczka to nie żarty: kto z nich bardziej jest uparty?

Tuż przy skrócie na Jaworzno grały kury w piłkę nożną. Mecz sędziował kogut stary, co miał buty nie do pary. W bramce była wielka dziura, więc gdy mocniej jakaś kura kopnąc tu ze chciała piłkę, choćby nawet przez pomyłkę, to szukano piłki potem od niedzieli po sobotę. Ale wbrew tym przeciwnościom kury grały z przyjemnością.

Koń, co wiele w życiu przeżył, dziś w uśmiechu zęby szczyrzy. Rzekł, gdy wsparł się na podkowie: Dobrze jest mieć końskie zdrowie.

Jedni mają strojne szaty, za to krowa czarne łaty. Smutnie muczycie całe lata: „Nie chcę dłużej być laciata”. Tym zakończę swoją mowę: może w misce wyprać krowę?

Pewna świnka w Świnoujściu marzy wciąż o zamążpójściu. Szuka ciągle kandydata: – Miła jestem i bogata. To nie będzie pierwszy lepszy, chcę, by był najlepszy z wieprzy. Niech ma frak i krawat w prążki, niech uczone czyta książki. Niech kwiatami też mnie wita, niech widelcem je z koryta. Zresztą – po co, tyle krzyku – mogę sama żyć w chlewiku.

Koń, co ciągnąć musiał wozy, tak odezwał się do kozy: – „Cały żywot swój dorosły ciągnę wozy niczym osły. Całe życie dyszła drzewiec... W maju zmykam na Służewiec”.

Gdy się indyk rozindyczy, nikt indyka nie przekrzyczy. Niech pies szczeka, baran beczy, indyk swoje, indyk przeczy: „Ja wiem lepiej, nie masz racji. Już mówiłem przy kolacji, że od Gdańska, aż po Kraków indyk jest najlepszym z ptaków”.

Raz mówiła moja ciocia, że był kiedyś pewien bocian, który zamiast robić gniazda, wolał w górach zostać gazdą. Miał na hali owiec osiem, psa, dwa koty oraz prosię.

Gdy się gęś ze złości trzęsie, robi miny bardzo gęsie. Ranek albo popołudnie – gęś wykrzywia się paskudnie. Księżyc zajął miejsce słońca, fochom gęsi nie ma końca. Pyta paw i pyta kura: „O co taka awantura?”.

Woła królik: „Świeża woda! Wprost ze studni. Komu podać?”. – Proszę – krowa tak powiada – rezerwacja jest dla stada. Stado liczy sztuk piętnaście. Tyle wiader ma być właśnie. Siedzą krowy w kółku rade, piją wodę prosto z wiader. – Na mnie pora – jedna rzekła – mąż przy żłobie w stajni czeka.

3. Wypowiedzi dzieci na temat zwierząt występujących w utworze i wykonywanych przez nie czynności.

- Wyjaśnienie niezrozumiałych słów i zwrotów. Zwrócenie uwagi na humor zawarty w tekście.

4. Zabawa *Pomieszane sylaby*.

Nauczyciel przypina do tablicy pierwsze sylaby występujące w nazwach zwierząt. Zadaniem dzieci jest wybranie spośród pomieszanych dalszych sylab takich, które po dodaniu do pierwszych, utworzą całe wyrazy – nazwy zwierząt, np. ko-za; kro-wa; ba-ran; ku-ra; ko-tek; pie-sek; in-dyk; ko-nie; o-sły; pro-sia-ki, o-wce...

 Zabawa ruchowa *Kurki i kogut*.

Dzieci-*kurki* spacerują po sali, naśladując zbieranie ziarenek. Wybrane dziecko-*kogut*, chodzi między nimi i co pewien czas głośno pieje *kukuryku!* i macha skrzydłami. *Kurki* wołając – *ko, ko, ko...* jak najszybciej przybiegają do *koguta*. Kiedy *kogut* zaczyna spacerować, *kurki* rozchodzą się w różnych kierunkach. Przy powtórzeniach zabawy następuje zmiana dziecka w roli koguta.

5. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Dorośle i młode zwierzęta*.

Nauczyciel rozkłada przed dziećmi obrazki przedstawiające zwierzęcych rodziców i ich dzieci.

- Dzieci segregują obrazki zgodnie z rodzajem zwierzęcia.
- Nazywają zwierzęta w poszczególnych rodzinach, wyjaśniają, jak nazywa się mama, tata i dziecko np.: *kura, kogut, kurczątko; pies, suka, szczeniaczek; gęś, gęsior, gęsiątko; kaczką, kaczor, kaczątko; kot, kotka, kociątko; krowa, byk, cielątko; koń, klacz, źrebaczek...*

 Zabawa ruchowa z elementami ortofonicznymi *Głosy zwierząt*.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie tamburynu, podczas przerwy w grze nauczyciel pokazuje obrazek zwierzęcia, a dzieci naśladują jego głos, odpowiednio modulując swój głos: zwierzęta dorosłe naśladują grubym głosem, młode – cienkim.

6. Karta pracy, cz. 4, s. 83.

Narodziny jagnięcia – oglądanie obrazków; opowiadanie przez nauczyciela historyjki obrazkowej; zwrócenie uwagi na kolejne etapy rozwoju jagnięcia.

 Zabawy przy piosence *Czarodziejskie podwórko*.

1. Zabawa inhibicyjno-incytacyjna *Sluchamy sygnałów*.

Dzieci maszerują po kole w rytmie tamburynu. Na hasło *Hop* – wykonują wyskok w górę; na hasło *Stop* – zatrzymują się i przez chwilę nieruchomieją; na hasło *Już* – przykucają i klaszczą w ręce; na hasło *Bęc* – wykonują siad prosty z nogami do środka koła.

2. Sluchanie piosenki *Czarodziejski podwórko* (sł. Dorota Gellner, muz. A. Skorupka).

Za - skrzy - pią - cą zło - tą fur - tką cza - ro - dziej - skie
jest pod - wór - ko! Bie - ga po nim sta - do kur
z wa - chla - rza - mi z ku - rzych piór. A po - sta - wie gąs - ka
pły - nie, gąs - ka w bia - łą kry - no - li - nie, za nią
or - szak ka - cych dam, bia - ły ka - czor też jest tam!

I. *Za skrzypiącą złotą furtką
czarodziejskie jest podwórkó!
Biega po nim stado kur
z wachlarzami z kurzych piór.*

Ref.: *A po stawie gąska płynie,
gąska w białej krynolinie,
za nią orszak kaczych dam,
biały kaczor też jest tam!*

II. *Po podwórku jak księżniczki
spacerują dwie indyczki.
Spacerują w sukniach z piór,
każda w sukni w inny wzór.*

Ref.: *A po stawie...*

III. *Chodzi świnka po podwórzu,
stroje ma w odcieniach różu.
Czasem w błocie gubi róż,
bo tak lubi no i już!*

Ref.: *A po stawie...*

IV. *Kto zasiada tu na tronie?
Kogut z tęczą na ogonie.
Czasem dziobem dziobie tron,
tak po prostu, jak to on!*

Ref.: *A po stawie...*

3. Wypowiedzi dzieci na temat piosenki, jej tempa, nastroju i treści.
4. Rytmizowanie tekstu pierwszej zwrotki.
 - Wypowiadanie tekstu ciche i głośne; z rosnącym i malejącym natężeniem głosu.
5. *Śpiewające* odpowiadanie na pytanie nauczyciela, np.: *Gdzie jest czarodziejskie podwórkó? Co biega po podwórku?* na melodie wymyślone przez dzieci.
6. Zabawa rozwijająca koncentrację uwagi *Gąska za gąską*.
Dzieci-gąski spacerują po sali w różnych kierunkach przy dźwiękach tamburynu, omijając ułożone na podłodze *kładki* złożone z kilku szarf. Kiedy usłyszą melodię piosenki, idą jedno za drugim po najbliższej *kładce*.
7. Zabawa przy piosence.
Przy zwrotkach dzieci naśladują ruchy zwierząt z piosenki.
Przy refrenie dzieci siadają na podłodze i wyklaskują rytm refrenu.

III

1. Zabawa dydaktyczna *Dzieci i ich mamy*.
Dzieci losują obrazki przedstawiające zwierzęce mamy i ich potomstwo różnej wielkości.
 - Spacerują po sali, na uderzenie w bębenek szukają swojej rodziny.
 - Liczą jej członków; określają, w której rodzinie jest najwięcej, w której najmniej, a w której – tyle samo zwierząt.
 - Układają obrazki zwierzątek od największego do najmniejszego lub odwrotnie.
2. Ćwiczenia utrwalające znajomość liter i rozwijające umiejętność czytania: odgadywanie, jakich liter brakuje w podanych wyrazach. Wklejanie ich w wolne miejsca, np. **k o . u t; k . r a;**
o w . a; b . r . n

Dzień 4. Skąd to mamy?

Cele ogólne:

- określanie korzyści płynących dla człowieka z hodowli zwierząt,
- podkreślanie wartości zdrowego odżywiania się.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wymienia produkty pochodzące od zwierząt,
- wykonuje *zdrowy* twarożek.

Środki dydaktyczne: obręcze, obrazki zwierząt, produkty pochodzenia zwierzęcego, produkty do wykonania twarożków smakowych, obrazki do rebusu fonetycznego, obrazki z różną liczbą zwierząt od 1 do 10, klocki, karty pracy, cz. 4, s. 84, 85.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia artykulacyjne – naśladowanie głosów zwierząt z obrazków.

 Zabawa ruchowa *Rozmowy zwierząt*.

Nauczyciel kolejno podchodzi do każdego dziecka i na ucho mówi mu, jakim jest zwierzęciem. Następnie dzieci spacerują po sali, naśladowując głosy *swoich zwierząt* i nasłuchują głosów wydawanych przez inne dzieci, poszukując takich samych *zwierząt* jak one. Poszczególne grupki odszukanych *zwierząt* gromadzą się w jednym miejscu i podskakują w kółeczkach przy dźwiękach tamburynu.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVIII (*przewodnik*, s. 101).

II

 Zabawy i ćwiczenia pod hasłem *Po co hodujemy zwierzęta?*

1. Zabawa dydaktyczna *Co nam dają zwierzęta?*

Nauczyciel rozkłada w różnych miejscach na dywanie pięć obręczy, a w każdej z nich zasłonięty obrazek zwierzątka (*kura, owca, krowa, pszczoły, gęś*). Podchodzi z dziećmi do poszczególnych obręczy, dzieci odsłaniają obrazek, nazywają przedstawione na nim zwierzę i zastanawiają się, co ono daje człowiekowi: kura – jajka, owca – wełnę, krowa – mleko, pszczoły – miód.

2. Zabawa *Smakujemy i dotykamy*.

Nauczyciel pokazuje dzieciom produkty, które pochodzą od zwierząt, np. jajka, miód, mleko, ser, jogurt, wełna, pióra. Następnie wybiera chętne dziecko, zawiązuje mu oczy i podaje do spróbowania lub dotknięcia wybrany produkt. Dziecko podaje nazwę produktu, a po odsłonięciu oczu nazywa zwierzę, od którego ten produkt pochodzi, i odszukuje je na obrazku wiejskiego podwórka.

3. Burza mózgów *Co można zrobić z tych produktów?*

Nauczyciel podaje nazwę produktu, a dzieci podają do zrobienia czego może być on wykorzystany. Nauczyciel zapisuje propozycje dzieci, np. jajka: *ciasto, kanapki, salatka...*; mleko: *ser, jogurt, budyn...*; pióra: *poduszka, pierzyna...*; wełna: *szalik, czapka, sweter, skarpety...*

4. Karta pracy, cz. 4, s. 84.

Uzupełnianie diagramu krzyżówki brakującymi literami z nazw zdjęć; odczytywanie powstałego hasła. Czytanie, co daje nam krowa i jakie produkty wykonane są z mleka.

 Kolorowy twarożek – wykonanie w zespołach twarożków *smakowych*.

1. Oglądanie i nazywanie produktów przygotowanych przez nauczyciela (przyniesionych przez dzieci): biały ser, rozmrożone lub świeże truskawki, śmietana, szczypiorek, natka pietruszki, rzodkiewka, puszka ryb w pomidorach, chleb tostowy, sól, cukier.

- Określanie, do jakiej rodziny należą te produkty, podawanie przykładów innych produktów, które do niej należą: biały ser, śmietana – *nabiał*; truskawki – *owoce*; szczypiorek, pietruszka, rzodkiewka – *warzywa*; chleb tostowy – *pieczywo*; sól, cukier – *przyprawy*.
- Określanie, które produkty są pochodzenia zwierzęcego, a które roślinnego; podkreślenie ich wartości odżywczych i zdrowotnych.

2. Wypowiedzi dzieci na temat *Co możemy zrobić z tych produktów?*

Dzieci podają swoje propozycje. Nauczyciel zwraca uwagę, dlaczego te produkty są zdrowe, zachęca do ich spożywania.

3. Rozwiązywanie rebusu fonetycznego – odgadnięcie, co dzieci wykonają na zajęciach.

Określanie pierwszej głoski w nazwach przedmiotów przedstawionych na obrazkach; synteza tych głosek; rozwiązanie zagadki. Np. torba; wagon; ananas; rower; okno; żaba; ekran; kot;

sanki; miska; agafka; korale; owoce; waga; w ostatnim słowie różnicowanie ostatniej głoski – domy – rozwiązanie: **twarożek smakowy**.

4. Zaproponowanie wykonania twarożków: *truskawkowego, szczypiorkowo-rzodkiewkowego i pomidorowo-rybnego*.

Wyjaśnienie sposobu wykonania każdej potrawy.

- *Twarożek truskawkowy*: ugniatanie widelcem białego sera w miseczce; dodawanie rozdrobnionych widelcem w drugiej miseczce truskawek oraz kilku łyżek śmietany; doprawienie cukrem do smaku; dokładne wymieszanie.
 - *Twarożek szczypiorkowo-rzodkiewkowy*: rozdrobnienie białego sera widelcem w miseczce; dodanie kilku łyżek śmietany oraz posiekanego szczypiorku i rzodkiewki; doprawienie solą do smaku; dokładne wymieszanie.
 - *Twarożek pomidorowo-rybny*: rozdrobnienie widelcem białego sera w miseczce; dodanie kilku łyżek śmietany oraz zawartości konserwy; dodanie posiekanej natki pietruszki; doprawienie solą do smaku; dokładne wymieszanie.
5. Podział dzieci na trzy zespoły; zwrócenie uwagi na higienę (umycie rąk, założenie fartuszków, chusteczek na głowy), zachowanie zasad bezpieczeństwa podczas posługiwania się plastikowym nożem oraz zgodną współpracę – podział pracy między członków zespołu.
6. Samodzielne działania dzieci.
- Wykonanie twarożku; krojenie kromek pieczywa tostowego na małe kwadraty lub prostokąty; smarowanie przygotowanym twarożkiem; układanie na talerzach.
7. Porządkowanie stanowisk pracy.
8. Degustacja przygotowanych minikanapek; dzielenie się wrażeniami smakowymi i zapachowymi; określanie, który twarożek najbardziej dzieciom smakuje, wyjaśnianie dlaczego. Wymyślanie nazw dla każdego twarożku, np. *truskawkowy kaprys; szczypiorkowo-rzodkiewkowa przygoda; rybno-pomidorowa rozkosz...* (nauczyciel koordynuje wszystkie działania dzieci, w razie trudności pomaga).

III

1. Zabawa matematyczna – rozwijanie umiejętności liczenia w zakresie 10 – *Policz i pokaż obrazek*.

Dzieci otrzymują obrazki z różną liczbą zwierząt, o których będzie mówił nauczyciel (w zależności od liczby dzieci w grupie do każdej rymowanki nauczyciel musi przygotować dwa lub trzy komplety obrazków). Dzieci siedzą w kole i układają swoje obrazki przed sobą. Nauczyciel mówi krótkie rymowanki – te dzieci, które mają taką samą liczbę odpowiednich zwierząt, podnoszą swoje obrazki do góry.

*Małe świnki **trzy** kwiczą kwi, kwi, kwi.*

*To są **cztery** pieski malutkiej Tereski.*

*Kotki szare **dwa** mruczą aaa.*

***Jedna** kózka biała małe rogi miała.*

*Na zielone pole wybiegły **dwa** konie.*

***Siedem** kur gdało, po grzędzie skakało.*

***Trzy** kaczuszek mają krzywe nóżki.*

***Osiem** młodych koni, nikt ich nie dogoni.*

*Na wysokie płoty weszły **cztery** koty.*

***Dziesięć** królików białych w skakaniu doskonałych.*

***Pięć** krówek w oborze, wydoić je możesz.*

***Jedna** gąska mała po stawie pływała.*

***Dziewięć** szarych kotów gotowych do skoku.*

***Pięć** kurek dziobało, ziarenka zbierało.*

*Kaczuszek było **sześć** i chciało im się jeść.*

Zabawa ruchowa *Odszukaj właściwą obręcz*.

Nauczyciel rozkłada na dywanie dziesięć obręczy, a w nich układa różną liczbę klocków: od 1 do 10. Dzieci poruszają się w rytmie tamburynu z obrazkami z poprzedniej zabawy. Podczas przerwy w grze układają swoje obrazki w tej obręczy, w której jest taka sama liczba klocków, jak liczba zwierzątek znajdujących się na poszczególnych obrazkach, które mają. Np. jeden klocek – jedna koza, dwa klocki – dwa konie.

2. Karta pracy, cz. 4, s. 85.

Odczytywanie poleceń, wpisywanie odpowiednich cyfr lub liczby i znaków.

Dzień 5. Zwierzęce upodobania

Cele ogólne:

- poznawanie domów zwierząt żyjących na wiejskim podwórku,
- rozwijanie umiejętności liczenia w zakresie 10.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wymienia nazwy *domów* wybranych zwierząt żyjących na wsi,
- posługuje się liczebnikami głównymi i porządkowymi w zakresie 10.

Środki dydaktyczne: wiersz A. Frączek *Gę*, opowiadanie H. Bechlerowej *Jak kotek zwierzęta mlekiem częstował*, sylwety do opowiadania, obrazki zwierzęcych domów i ich mieszkańców, obrazki pokarmów lubianych przez zwierzęta, opaski z obrazkami zwierząt, wiersz T. Fiutowskiej *Indyki wielkich zmartwień nie mają*, sylwety jajek różnej wielkości, *indorki* różniące się kolorami i ozdobami, kartoniki z cyframi, liczbą 10 i znakami matematycznymi, czasopisma ze zwierzętami, tektura, klej, bibuła, pudełka kartonowe, opaska na oczy, karty pracy, cz. 4, s. 86, 87.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia dykcyjne przy wierszu A. Frączek *Gę*.

*Gęś Gęgatka szła gęsiego
z Gęgოსlawem, jej kolegą
(co się lubił szarogęsić)
i z zastępem innych gęsi.*

*Przed zakrętem rzekła: – Gę,
chyba jednak wrócę się.
Bo ten zakręt jest za kręty,
będą mnie bolały pięty.*

Dzieci powtarzają wyrażenie, za nauczycielem każdy wers, a na koniec *gęgają* i idą gęsiego.

2. Karta pracy, cz. 4, s. 86.

Odszukiwanie wśród naklejek zdjęć młodych zwierząt i przyklejanie ich obok zdjęcia mamy danego zwierzęcia.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXVIII (przewodnik, s. 101).

II

Teatrzyk sylwet na podstawie utworu H. Bechlerowej *Jak kotek zwierzęta mlekiem częstował*.

1. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Gdzie mieszkają zwierzęta?*

Nauczyciel odsłania obrazki domów, w których mieszkają zwierzęta; dzieci je nazywają, a następnie pod każdym domem umieszczają sylwetę zwierzęcia, które w nim mieszka (stajnia – koń; obora – krowa; kurnik – kura, kogut; buda – pies; ul – pszczoła; nora – mysz; gołąbnik – gołąb).

2. Prezentacja utworu H. Bechlerowej z wykorzystaniem sylwet postaci:

*To jest Flik – kotek bury.
Ma wąsiki i pazury.
Dobry jest ten kotek Flik:*

*chce, by wszyscy mleko pili.
Stanął Flik przy kurniku.
– Czy chcesz mleka koguciku?*

*Lecz kogucik z kurką czarną
na śniadanie jedli ziarno.
Kolo żłobu stoi konik.
Flik ładnie się uklonił. –
– Lubisz mleko? – Nie, ja rano
smaczny owies jem i siano.
Do królika kotek poszedł.
– Pij, pij mleczko, bardzo proszę!
A królik siadł pod drzewkiem:
chrupu, chrupu – gryzł marchewkę.
Przed gołąbkami Flik staje,
słodkie mleko mu podaje.
– Wypij mleczko sam, Fliku,
ja mam groszek w gołębniku.
Więc do krówki poszedł kotek.
– Czy na mleko masz ochotę?
– Nie, Fliku, bo ja przecież
jem zieloną trawkę w lecie.*

*Kolo furtki kózka biała
także mleka pić nie chciała.
– Zabierz sobie kotku dzbanek!
Ja jem liście kapuściane.
Poszedł kotek do motyla
i dzbanuszek mu nachyla. –
Ale motyl tam na łące
pije z kwiatka sok pachnący.
Teraz kotek mleko niesie
do wiewiórki w ciemnym lesie.
Na sosence wiewióreczka
gryzie orzech, nie chce mleczka.
Wraca kotek. Kolo płotka
na ścieżynce jeża spotkał.
Jeżyk woła go z daleka:
– Bury kotku, daj mi mleka!
O, bo jeże, tak jak kotki,
bardzo lubią mleczko słodkie.*

3. Wypowiedzi dzieci na temat zwierząt, z którymi spotkał się kotek; wyjaśnienie, dlaczego nie chciały one poczęstować się mlekiem; zwrócenie uwagi na pokarmy, które jadły.
4. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Co jedzą zwierzęta?*

Nazywanie pokarmów na obrazkach (marchewka, kapusta, mleko, myszy, ryby, trawa, kości, mięso, siano, ziarna zbóż, groch, orzechy). Układanie przy określonych pokarmach sylwet zwierząt, które się nimi żywią, np. ziarna zbóż: kura, koń, kaczka, gęś; marchewka, kapusta: królik; mleko, myszy, ryby: kot; trawa, siano: krowa, owca, koza, koń; kości, mięso, ryby: pies (zwrócenie uwagi na różnorodność pokarmów, jakie spożywają zwierzęta, oraz na to że mogą się one powtarzać).

Zabawa ruchowa Gdzie kto mieszka?

Nauczyciel odsłania umieszczone w różnych miejscach sali obrazki domów zwierząt, np. *buda, ul, stajnia, obora*. Dzieli dzieci na cztery grupy, rozdając im opaski z obrazkami: *koni, krów, pszczoł, psów*. Dzieci przy dźwiękach tamburyn spacerują po sali, naśladując sposób poruszania się zwierząt z opasek. Podczas przerwy w grze odszukują swój *dom* i siadają w jego pobliżu, kolejno przypominając, jak ten dom się nazywa. Potem zmieniają się opaskami i zabawa trwa dalej.

Ćwiczenia liczbowe w zakresie określonego zbioru – Indydze jajo.

1. Słuchanie wiersza T. Fiutowskiej *Indyki wielkich zmartwień nie mają*.

*Czy ktoś gotuje indycze jajo?
Czy jajecznicę z niego usmaży?
O koglu-moglu indyżym marzy?
Skąd znowu! Od tego jaja są kurze.
Indycze jajo jest bardzo duże.*

*I kto by takie zjadł z ochotą,
brzuch by go bolał. Więc jeść je, po co?
Morał więc prosty z tego wynika:
niech z indyżego jajka
indyżca mama wysiedzi indyka.*

2. Ćwiczenia liczbowe *Ile jajek zniosła indyczka?*
Nauczyciel przypina do tablicy sylwetę jajek (za każdym razem inną liczbę w zakresie 10). Dzieci liczą jajka i układają przed sobą kartonik z odpowiednią cyfrą (lub liczbą 10).
3. Ćwiczenia liczbowe *Ile indorków wylęgło się z jajek?*
Nauczyciel przypina 6 sylwet popękanych jajek – wyklują się z nich pisklęta, małe indorki. Pod każdym jajkiem dzieci umieszczają tyle sylwet indorków, ile powie nauczyciel, np. z pierw-

szego jajka wykuł się 1 indorek; z drugiego – 2 indorki – bliźniaki; z trzeciego – 1 indorek; z czwartego – 1 indorek; z piątego – 3 indorki – trojaczki; z szóstego – 2 indorki (indorki różnią się kolorem i elementami wyglądu, np. muszka, krawat, korale...).

- Dzieci określają, jak wygląda np. indorek wykłuty: z trzeciego... szóstego jajka. Określają, z którego jajka wykuł się indorek opisany przez nauczyciela lub dziecko (stosowanie liczebników porządkowych).
 - Obliczają, ile wszystkich indorków wykłuło się z jajek: układają działania matematyczne na dodawanie; zapisują je za pomocą cyfr, liczby 10 i znaków matematycznych; obliczają: $1 + 2 + 1 + 1 + 3 + 2 = 10$.
 - Określanie, czego było więcej – jajek czy indorków; zapisanie liczby jajek i liczby indorków; wstawienie odpowiedniego znaku matematycznego $6 < 10$ (jajek było mniej, indorków więcej).
 - Określanie, o ile więcej było indorków – ułożenie i zapisanie działania na odejmowanie: $10 - 6 = 4$ (indorków było o 4 więcej niż jajek).
4. Segregowanie sylwet jajek od największej do najmniejszej i odwrotnie.

5. Karta pracy, cz. 4, s. 87.

Nazywanie młodych zwierząt przedstawionych na rysunkach. Określanie, które ze zwierząt ma najwięcej młodych, a które ma ich najmniej.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VIII (*przewodnik*, s. 80).

III

1. Wspólne wykonanie makiety wiejskiego podwórka.
- Omówienie przez dzieci wyglądu wiejskiego podwórka; jakie zwierzęta i budynki powinny się na nim znaleźć.
 - Wycinanie z kolorowych czasopism zdjęć lub rysowanie zwierząt, które można spotkać na wiejskim podwórku.
 - Naklejanie ich na tekturki i umocowywanie plasteliną do tekturowych podstawek (forma stojąca).
 - Oklejanie pudełek papierem kolorowym – *zabudowania gospodarcze, dom gospodarza*.
 - Komponowanie makiety na tekturze; ozdabianie elementami wykonanymi z kolorowej bibuły, np. *plot, rośliny, staw*.

 Zabawa ruchowa *Wiejskie zwierzęta*.

Dzieci poruszają się po kole przy muzyce w tempie umiarkowanym, w środku spaceruje dziecko z zawiązanymi oczami. Podczas przerwy w grze dziecko ze środka koła wskazuje ręką w dowolną stronę i podaje nazwę dowolnego zwierzęcia z wiejskiego podwórka, np. krowa. Wskazana osoba naśladuje głosem krowę, a dziecko z zawiązanymi oczami odgaduje, które to jest dziecko. Jeśli zgadnie, dzieci zamieniają się miejscami.

Tydzień IV. Mali strażnicy przyrody

Dzień 1. Dbajmy o las

Cele ogólne:

- zapoznanie z literą **h**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- ćwiczenia słuchowe i artykulacyjne.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa literę **h**: małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- rytmizuje podany tekst.

Środki dydaktyczne: wiersze E. Chilińskiej-Karpowicz *Wieje wietrzyk*, fragment wiersza J. Kasperkowiak *Mali strażnicy przyrody*, rozsypanka literowa, obrazki lasu zadbanego i zdewastowa-

nego, nagranie muzyki w tempie umiarkowanym, gazety, kosze, obrazki leśnych roślin i zwierząt, teksty zagadek, karty pracy, cz. 4, s. 88, 89, 90, 91.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie zdjęć wybranych drzew iglastych i liściastych; nazywanie ich, porównywanie wyglądu; zwrócenie uwagi na różnice w wyglądzie liści.
 - Rozpoznawanie liści; przypinanie ich pod obrazkiem właściwego drzewa, np. kasztanowiec, klon, sosna, dąb, jarzębina.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIX.
- Zabawa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Dzieci w lesie*.
Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy. Pierwsza – *drzewa* stoi w rozsypce; druga – *dzieci* porusza się swobodnie między *drzewami*. Na uderzenie w bębenek dzieci jak najszybciej przykucają za najbliższym *drzewem*. Przy powtórzeniu zabawy następuje zmiana ról.
 - Ćwiczenie dużych grup mięśniowych *Rzucamy szyszkami*.
Dzieci spacerują *po lesie*, co pewien czas podnoszą *szyszkę* i rzucają nią z dużym zamachem jak najdalej.
 - Zabawa z elementem czworakowania *Przedzieramy się przez leśne zarośla*.
Poruszają się na czworakach między wyobrażonymi zaroślami, co pewien czas prostują się i maszerują do przodu.
 - Zabawa rozwijająca wycucie ciała i przestrzeni *Toczymy zwalony pień*.
Dzieci dobierają się parami. Pierwsze dziecko jest przewróconym przez burzę pniem drzewa – leży na podłodze; drugie delikatnie turla *pień* w różnych kierunkach z zachowaniem zasad bezpieczeństwa. Po chwili następuje zmiana ról.
 - Ćwiczenia ramion i tułowia *Piłujemy drzewo*.
Dzieci stoją w parach, twarzami do siebie. Podają sobie ręce i naprzemiennie przeciągają ręce do przodu i do tyłu z równoczesnym pochylaniem i odchylaniem tułowia – naśladują piłowanie drzewa.
 - Ćwiczenie uspokajające *Wracamy z lasu*.
Dzieci maszerują parami po obwodzie koła za wybraną parą. Co jakiś czas następuje zmiana prowadzących i kierunków.

II

- Wprowadzenie litery **h**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.
- Oglądanie zdjęcia (lub prawdziwej) hulajnogi.
 - Wskazywanie i nazywanie części hulajnogi.
 - Wyjaśnienie nazwy *hulajnoga*.
 - Zabawa z rymowanką.
*Hulaj, hulaj hulajnoga,
jedna noga, druga noga.
Hulaj, hulaj hulajnoga.*
Dzieci dobierają się w pary, stają naprzeciwko siebie i powtarzają rymowankę, uderzając raz w swoje ręce, raz w ręce partnera.
 - Analiza słuchowa słowa *hulajnoga*.
 - Podział słowa *hulajnoga* na sylaby i głoski.
 - Określanie pierwszej głoski w słowie *hulajnoga*.
Podawanie słów rozpoczynających się głoską *h*, kończących lub mających ją w środku (*h* i *ch* to jeden i ten sam dźwięk).
 - Budowanie schematu i modelu słowa *hulajnoga*.

4. Oglądanie zdjęcia dziewczynki na hulajnodze.
 - Nadanie dziewczynce imienia Helena.
5. Analiza słuchowa imienia *Helena*.
 - Podział słowa na sylaby i głoski. Budowanie schematu i modelu.
6. Zapoznanie z literą **h**: małą i wielką, drukowaną i pisaną.
 - Ułożenie wyrazów: **hulajnoga**, **Helena** pod modelami.
 - Pokazowe kreślenie liter **h**, **H** przez nauczyciela.
 - Kreślenie liter **h**, **H** w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów.
7. Karty pracy, cz. 4, s. 88, 89, 90.
 - Oglądanie obrazka. Opowiadanie o tym, co robi kotek. Zaznaczanie na obrazku tego, co w swojej nazwie ma głoskę *h* (*ch*).
 - Kolorowanie okienka modelu słowa *hulajnoga* na odpowiednie kolory.
 - Czytanie połączeń litery **h** z poznanymi literami.
 - Nazywanie obrazków. Odszukiwanie wśród naklejek liter tworzących nazwy obrazków. Naklejanie ich w odpowiednie miejsca krzyżówki. Odczytanie hasła. Odczytywanie ukrytych w płataninkach wyrazów.
 - Czytanie tekstu.
8. Karta pracy, cz. 4, s. 91.

Pisanie liter **h**, **H** po śladach, a potem – samodzielnie.

Łączenie odpowiednich liter z lukami w wyrazach.

☐ Zabawy słuchowe i artykulacyjne *Wycieczka do lasu*.

 1. Zabawy z tekstem E. Chilińskiej-Karpowicz *Wieje wietrzyk*.

Wieje, wieje cichy wietrzyk, wieje już od rana.
Szumią lasy, szumią bory, szumi też polana.
Poszły dzieci parami, poszły na wycieczkę,
do lasu, do lasu, chociaż na troszeczkę...

 - Rytmizowanie tekstu z klaskaniem i tupaniem.
 - Wypowiadanie tekstu ciche i głośne.
 - Ilustracja ruchowa tekstu.

Dzieci stoją na obwodzie koła. Przy słowach *Wieje... od rana* naśladują poruszanie drzew na wietrze; przy słowach *szumią... też polana* pocierają o siebie wewnętrznymi stronami dłoni, aby powstał szum, jednocześnie unosząc je do góry i na dół; przy słowach *poszły... na wycieczkę* tworzą pary i maszerują po obwodzie koła w prawą stronę; przy ostatnim wersie zmieniają kierunek ruchu.
 2. Rozmowa przy obrazku *W lesie*.

Nauczyciel odsłania obrazek lasu, wypowiada z podziałem na głoski nazwy poszczególnych jego elementów, a dzieci syntezują nazwy, wyraźnie je wypowiadają i wskazują, gdzie dany element znajduje się na obrazku, np. *las, drzewa, dziupla, nora, kora, mech, paproć, sowa, zając, mrówki, sarna, kwiaty...*
 3. Zabawa *Leśne obrazki*.

Dzieci odkrywają odwrócone obrazki, na których przedstawione są rośliny i zwierzęta, które można spotkać w lesie. Nazywają je, dzielą ich nazwy na sylaby, głoski, układają zdania z tymi słowami.

 - Wyjaśnianie – dlaczego lasy są potrzebne.
 4. Zabawa z elementem dramy *Smutny i wesoły las*.

Nauczyciel odsłania obrazek przedzielony na połowę. Po jednej stronie jest czysty, zadbane las ze zwierzątkami; po drugiej – zaśmiecony, z drzewami z połamanymi gałązkami, z ukrytymi zwierzątkami.

Nauczyciel prosi dzieci, aby spróbowały sobie wyobrazić, co może *czuć* las przedstawiony po prawej i po lewej stronie obrazka. Chętne dzieci podchodzą do wybranej części obrazka i opisują swoje odczucia, wcielając się w rolę danego lasu. Np. *Jestem smutnym lasem, bo drzewa, które u mnie rosną mają połamane gałęzki; Jestem lasem wesołym, bo zwierzątka, które u mnie mieszkają, mają co jeść i nikt ich nie straszy...*

- Wypowiedzi dzieci na temat *Jak zachowujemy się w lesie?*

 Zabawa ruchowa *Sprzątam las*.

Nauczyciel rozsypuje na podłodze podarte gazety. Dzieci spacerują przy muzyce, podczas przerwy w grze i na hasło *Sprzątam las* – zbierają *śmieci* i wrzucają je do koszy ustawionych po przeciwnych stronach sali. Sprzątając, powtarzają za nauczycielem rymowanąkę:
O las dbamy – nie śmiecimy, nic nie niszczymy, zwierzętom nie przeszkadzamy.

5. Rytmizowanie fragmentu wiersza J. Kasperkowiak *Mali strażnicy przyrody*.

Dziś ekologia modne słowo.

Jej strażnikami się ogłaszamy.

Przyrodę wszyscy chcemy mieć zdrową.

Od dziś przyrodzie my pomagamy.

- Wypowiadanie tekstu z różnym natężeniem głosu, w różnym tempie oraz nastroju.
- Układanie rymów do słowa: *przyroda*, np. *pogoda, nagroda, przeszkoda...*
- Kończenie zdania *Jestem strażnikiem przyrody, bo... np. nie deptę trawników; wrzucam śmieci do kosza; w lesie zachowuję ciszę....*

 Spacer w pobliżu przedszkola. Obserwacja roślin występujących w najbliższej okolicy. Nazywanie ich, opisywanie wyglądu. Podkreślanie znaczenia roślin w życiu człowieka.

III

1. Rozmowa na temat lasu.

– Co to jest las?

Dzieci podają swoje skojarzenia ze słowem *las*, a nauczyciel zapisuje je na dużym arkuszu papieru w kształcie drzewa, wokół hasła ułożonego z liter i przyklejonego przez dzieci *Las to ...*

2. Poznanie ogólnej budowy drzewa.

Nauczyciel układa przed dziećmi poszczególne elementy drzewa wycięte z kolorowego kartonu (korzenie, pień, gałęzie, koronę z liśćmi). Dzieci nazywają poszczególne części drzewa. Układają je na tablicy we właściwej kolejności. Określają, które części rosną pod ziemią, a które nad nią.

 Zabawa ruchowa *Sprzątam las* (przewodnik, s. 117).

Dzień 2. Chcemy, aby wokół było pięknie

Cele ogólne:

- rozwijanie poczucia troski o najbliższe otoczenie i odpowiedzialności za nie,
- wyrażanie swoich obserwacji i przeżyć w formie ekspresji plastycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wyjaśnia, jak należy dbać o najbliższe otoczenie,
- przedstawia w formie pracy plastycznej swoje obserwacje i przeżycia.

Środki dydaktyczne: słomki, kubeczki z wodą, paski bibuły, opowiadanie M. Skrobacz *Spotkanie z małym czarodziejem*, ilustracje do opowiadania, diagram krzyżówki, napisy, rebusy obrazkowo-literowe, rozsypanka wyrazowa, bibułkowe kwiatki, wiersz M. Buczkówny *Tylko jeden raz*, obrazki: pięknego i zdewastowanego krajobrazu, różnorodne materiały plastyczne, obrazki do zabawy *Co zanieczyszcza powietrze?*, obrazki roślin i zwierząt, tamburyn, bębenek, karta pracy, cz. 4, s. 92.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 4, s. 92.

Rysowanie po śladach kwiatka i motyla. Kolorowanie rysunków.

2. Zabawy badawcze *Gdzie jest powietrze?*

Otworzenie w sali okna, zwrócenie uwagi na ruch firanki, powiew przedostający się do sali. Nawiązanie rozmowy na temat powietrza: *Gdzie się znajduje? Czy ma kolor, kształt? W jaki sposób można poznać, że znajduje się wokół nas?* Zaproponowanie wykonania kilku zabaw ukazujących obecność powietrza.

- Nadmuchiwanie balonów – obserwacja ich powiększania się, wypuszczanie powietrza z balonów w kierunku własnych twarzy.
- Obserwacja przez okno poruszających się na wietrze drzew.
- Wciąganie powietrza do płuc i wydychanie przez słomkę do napojów do kubeczka z wodą – obserwacja powstających bąbelków.
- Dmuchanie na paski bibuły zawieszane na nitce.

Nauczyciel uświadamia dzieciom, że powietrza nie można zobaczyć, ani powąchać, lecz można poczuć, ale tylko wtedy, kiedy porusza się jako wiatr. Podkreśla znaczenie powietrza dla życia ludzi i zwierząt oraz jego wszechobecność wokół nas.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIX (przewodnik, s. 115).

II

 Słuchanie opowiadania M. Skrobacz *Spotkanie z małym czarodziejem*.

1. Zagadki pantomimiczne *Jestem częstką przyrody*.

Dzieci kolejno losują obrazki różnych elementów przyrody: roślin i zwierząt. Oglądają wylosowany obrazek, nie pokazując go innym. Przedstawiają zwierzę lub roślinę za pomocą gestów i mimiki, pozostałe dzieci odgadują.

2. Zapoznanie z opowiadaniem.

W pewnym dalekim kraju żył mały czarodziej, który bardzo lubi zadbane, zielone miasteczka. Każdej wiosny razem ze swym kotem Mruczkim wyruszał w świat i szukał miast pełnych czystych uliczek i domów, zielonych drzew, kolorowych, pachnących kwiatów, śpiewających ptaków i radośnie bawiących się dzieci. Pewnego dnia dotarł do pięknego miasta. Wszędzie w nim było czysto, zielono, dachy świeżo odmalowanych, niedużych domów lśniły w promieniach słońca, a w powietrzu roznosił się zapach kwiatów, których mnóstwo kwitło na balkonach. Nigdzie nie leżały śmieci. A dzieci grabiły grządki i sadziły warzywa w przedszkolnym ogrodzie.

– Ha! Mój kocie. To przecież najładniejsze miasteczko jakie kiedykolwiek widziałem – powiedział czarodziej.

– Zobacz, jak tu czysto. Nigdzie nie leżą śmieci, chodniki i ulice są zamiecione, trawniki nie zadeptane, drzewa nie mają połamanych gałęzi, a ptaki radośnie śpiewają, nie bojąc się, że źli ludzie zniszczą im gniazdko. W oknach widać uśmiechnięte twarze mieszkańców. Myślę, że wszyscy w tym miejscu muszą być bardzo szczęśliwi.

Kiedy czarodziej tak się zachwycił, usłyszał nagle straszliwy hałas. Nie wiadomo skąd, przez środek głównej ulicy przebiegło czterech chłopców. To oni tak strasznie krzyczeli. Machali również kijami, pisali kredą po murach domów, rozdeptywali ukwiecone klomby, łamali gałęzie drzew i krzewów, rozrzucali papierki po zjedzonych cukierkach, a jeden strzelał z procy do wystraszonych wróbli i kawek, które ze strachu próbowały schronić się za kominami domów.

– Cóż to było mój kocie? – zdziwił się czarodziej.

– Miauu! To chłopcy, którzy wcale nie dbają o swoje śliczne miasto i wszystko w nim niszczą – odpowiedział Mruczek.

– Skoro tak – powiedział mały czarodziej – to dam im nauczkę. Zaczaruję miasteczko tak, aby stało się ono najbardziej szarym i najbardziej brzydkim miastem na świecie. I jak powiedział, tak zrobił. Podniósł swoją magiczną pałeczkę, wypowiedział zaklęcie i w jednej chwili całe miasteczko zrobiło się szare i brzydkie. Szare stały się kolorowe domy, zielone alejki i wszystkie kwiaty, szarzy zrobili się również chłopcy. Kiedy zobaczyli, co się stało, przestraszyli się nie na żarty.

W tym miejscu nauczyciel przerywa opowiadanie i prosi dzieci, aby wymyśliły, co mogło wydarzyć się dalej, a następnie kontynuuje swoją opowieść.

Przestraszeni chłopcy podbiegli do małego czarodzieja i zawołali:

– Co zrobiłeś z naszym miastem! Dlaczego tak je zaczarowałeś!

– Ja? – zdziwił się mały czarodziej. – Przecież to wy chcieliście, aby wasze miasto było najbrzydsze na świecie, przed chwilą to pokazaliście – spokojnie odparł czarodziej.

– Myśmy wcale tego nie chcieli – bronili się chłopcy.

– Nie? A kto łamał gałęzie, pisał po murach, straszył ptaki, deptał kwiaty, rozsypywał śmieci? Kto to wszystko zrobił kochani? No kto? – odpowiedział czarodziej.

Chłopcy bardzo się zawstydzili, zrobiło im się przykro, spuścili głowy, a w ich oczach pojawiły się łzy. Chcieli naprawić wyrządzone szkody. Poprosili czarodzieja, aby pomógł im przywrócić miasto do jego dawnego wyglądu. Obiecali również, że będą dbali o to, aby zawsze było piękne i czyste. Czarodziej ze zrozumieniem pokiwał głową i podarował chłopcom kolorowe pudełko. Umieścił w nim zadania do wykonania. Powiedział, że jeśli chłopcy je prawidłowo wykonają, wtedy czar pryśnie.

- Nauczyciel prosi dzieci o ocenę postępowania chłopców; wskazanie konsekwencji, jakie przyniosło ich zachowanie.

3. Zabawa Rozwiązujemy zadania małego czarodzieja.

Nauczyciel proponuje, aby dzieci pomogły w odczarowaniu szarego miasteczka poprzez wykonanie zadań, które czarodziej umieścił w pudełku podarowanym chłopcom.

- **Zadanie pierwsze Odszukaj swój kwiatek.**

Nauczyciel pokazuje obrazki kwiatów kwitnących wiosną i podpisy. Dzieci dobierają podpis do właściwego obrazka, np. *sasanka, krokus, zawilec*.

- Rozdaje dzieciom opaski z obrazkami tych kwiatów.

Dzieci podają ich nazwę a następnie przykucają w rozsypce.

Zabawa ruchowa przy muzyce A. Vivaldiego Cztery pory roku. Wiosna.

Tańczą te dzieci-kwiaty, których kartonik z nazwą nauczyciel podniesie do góry.

- **Zadanie drugie Rozwiązujemy krzyżówkę.**

Nauczyciel odsłania diagram krzyżówki, dzieci odgadują kolejne hasła i przypinają napisy w pola krzyżówki. Odczytują powstałe rozwiązanie: **Wiosna**.

1. *Młoda, zielona na łące rośnie, wcześniej dzień dobry mówi wiosnie...* (trawa).
 2. *Rośnie na łądździe kolorowy płatek, przy nim jeszcze jeden, to jest przecież...* (kwiatek).
 3. *Służy do picia, służy do mycia, bez niej na Ziemi nie byłoby życia...* (woda).
 4. *Drobniutkie kropelki na trawie usłane, słońce je pozbiera, zanim rano wstaniesz...* (rosa).
 5. *Wysoko w górę na dachu się wznosi, wysyła w niebo dymu obłoki...* (komin).
 6. *Kochająca i najbliższa wszystkim dzieciom dama, każdy to odgadnie, to jest wasza...* (mama).
1. t r a w a; 2. k w i a t; 3. w o d a; 4. r o s a; 5. k o m i n; 6. m a m a.

- **Zadanie trzecie Rozwiązujemy rebusy.**

Nauczyciel odsłania rebusy literowo-obrazkowe, dzieci podają ich rozwiązania. Np. sa rys. sanki – (sasanki); t rys. ul i rys. pasa s = ny – (tulipany), pod rys. wór kot litera t skreślona – (podwórko).

- **Zadanie otwarte Układamy zdanie.**

Nauczyciel rozkłada przed dziećmi rozsypankę wyrazową.

Dzieci odczytują poszczególne wyrazy, a następnie układają z nich zdanie (zwrócenie uwagi, że zdanie zaczyna się wielką literą, a kończy kropką): *Miasto jest ładne wtedy, gdy o nie dbamy.*

- Pochwała dzieci za pomoc w rozwiązywaniu zadań i odczarowaniu miasta z opowiadania. Podkreślenie, że wszyscy muszą dbać o swoje miejscowości, aby były czyste i piękne.
4. Ekspresja słowna *Co by było, gdyby ludzie nie dbali o to, co znajduje się wokół nich.*

Zabawa ruchowa *Omiń kwiatki.*

Nauczyciel rozkłada na dywanie bibułkowe kwiatki. Dzieci w rytmie tamburynu poruszają się ostrożnie między nimi, aby ich nie podeptać. Podczas przerwy w grze przykucają przy najbliższym *kwiatku*, wciągają nosem powietrze – naśladują wachanie kwiatów. Dźwięk tamburynu jest sygnałem do ponownego ruchu.

 Przyroda wokół nas – wykonanie pracy zespołowej z wykorzystaniem różnorodnych materiałów.

1. Słuchanie wiersza M. Buczkówny *Tylko jeden raz.*

*Chcę żyć, jak i ty żyjesz,
wszystkie na świecie zwierzęta
i mrówki, i żaby, i żmije,
i pszczoła wiecznie zajęta.
I paż królowej – motyl
niech fruwa tęczowo-złoty,
i ślimak środkiem dróżki
nieraz pełnie, wystawia różki...*

*Przypatrz się z bliska dżdżownicy,
biedronce, jak kropki liczy,
jaskółce, jak gniazdo kłeci,
jak pająk rozsuwa sieci.
Niech skacze pasikonik,
niech świerszczyk w trawie dzwoni...
Dla nich kwitnie łąka, dla nich rośnie las.
Jak i ty – żyją tylko raz.*

2. Rytmizowanie tekstu.

- Powtarzanie fragmentów za nauczycielem – cicho i głośno.
- Dopowiadanie brakujących słów podczas recytacji nauczyciela (wytłuszczone w tekście).
- Ilustracja ruchowa wymyślona przez dzieci (np. klaskanie, tupanie, podskoki, uderzanie dłońmi o podłogę, klepanie się po brzuchu, uderzanie o kolana itp.).

3. Rozmowa przy obrazkach *Gdzie chciałbyś się znaleźć.*

Nauczyciel odsłania dwa obrazki: jeden przedstawia piękny leśny, górski lub morski krajobraz; druga – zadymione miasto z dużą liczbą samochodów, kominami fabrycznymi, wysypiskiem śmieci. Nauczyciel prosi dzieci, aby powiedziały, w którym z tych miejsc chciałyby się znaleźć i dlaczego.

4. Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy *Przyroda wokół nas.*

Nauczyciel dzieli dzieci na cztery, pięć zespołów i proponuje, aby wykorzystując zgromadzone na stolikach materiały (papier kolorowy, bibuła, folia samoprzylepna, plastelina, ścinki materiałów, kolorowe sznurki, tektura falista, pastele olejne...), wykonały na dużym kartonie wspólną pracę przedstawiającą świat przyrody, jaki chciałyby, aby znajdował się wokół nich.

5. Samodzielna praca dzieci.

- Prezentacje powstałych prac; wypowiedzi autorów, co się na nich znalazło i dlaczego.
- Zorganizowanie w kącie dla rodziców wystawy pod hasłem *Przyroda wokół nas.*

Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VIII (*przewodnik*, s. 80).

III

1. Zabawa dydaktyczna *Co zanieczyszcza powietrze?*

Nauczyciel rozkłada w różnych miejscach sali obrazki przedstawiające: różne środki lokomocji, zakłady z dymiącymi kominami zanieczyszczającymi powietrze oraz przedmioty służące dzieciom do zabawy. Dzieci oglądają odszukane obrazki i umieszczają je na tablicy. Pod napisem TAK – te, które nie mają wpływu na zanieczyszczenie powietrza (np. *rower, deskorolka, rolki,*

hulajnoga, kajak, żaglówka), a pod napisem NIE – pozostałe (*fabryka z dymiącym kominem, samochód, samolot, pociąg z lokomotywą spalinową*). Nauczyciel uświadamia dzieciom, że można przeciwdziałać zanieczyszczeniu powietrza poprzez stosowanie specjalnych filtrów, katalizatorów, benzyny bezołowiowej.

Zabawa ruchowa *Leśny strumyk*.

Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy, jedną oznacza szarfami – to są drzewa w lesie. Dzieci stają w rozsypcie, wyciągają ręce w górę, kołyszą się z nogi na nogę, naśladując jednocześnie szum liści poruszanych wiatrem. Dzieci z drugiej grupy podają sobie ręce i tworzą *strumyk*, który porusza się między *drzewami* aż do momentu uderzenia w bębenek. Jest to sygnał do zmiany ról.

2. Oglądanie obrazków. Układanie ich przed sobą i zapamiętywanie kolejności. Odwracanie obrazkiem do spodu i wypowiadanie ich nazw.

Dzień 3. Kolorowy świat

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności liczenia w zakresie 10,
- rozwijanie poczucia rytmu i muzykalności.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- liczy w zakresie 10,
- wyklaskuje rytm, ilustruje piosenkę ruchem.

Środki dydaktyczne: sylwety liści i biedronek, cyfry i liczba 10, znaki matematyczne, emblematy biedronek siedmiokropek (lub dwukropek), paski papieru z różną liczbą biedronek na liściach, instrumenty perkusyjne, piosenka *Chroń przyrodę*, paski bibuły, karty pracy, cz. 4, s. 93, 94.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 4, s. 93.

Oglądanie obrazków; wypowiadanie się na temat sytuacji na nich przedstawionych; zwrócenie uwagi na zmiany w otoczeniu związane z budową dużego osiedla.

2. Dzielenie się opiniami na temat wyglądu środowiska, w którym żyją dzieci. Rysowanie domu wraz z otoczeniem, w jakim chciałyby mieszkać dzieci.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIX (*przewodnik*, s. 115).

II

Zabawa dydaktyczna *Matematyczne biedronki*.

1. Zabawa *Liczymy biedronki*.

Nauczyciel umieszcza na tablicy cztery duże sylwety liści, a z boku kolejno cyfry: 7, 8, 9.

- Dzieci umieszczają na *liściach* po tyle sylwet biedronek, aby ich suma na wszystkich liściach równa była liczbie umieszczonej z boku. Zapisują za pomocą kartoników z cyframi i znakami matematycznymi działania, np. $2 + 1 + 3 + 1 = 7$; $3 + 2 + 2 + 1 = 8$; $2 + 4 + 1 + 2 = 9$ (różne przykłady).
- Dzieci zamykają oczy, a nauczyciel umieszcza określoną liczbę sylwet biedronek na *liściach* i kartonik z liczbą 10. Dzieci liczą *biedronki*; określają, jakie działanie należy wykonać, aby dowiedzieć się, ile biedronek brakuje, aby na wszystkich liściach było ich razem 10. Układają działanie i obliczają (np. na liściach umieszczone zostało 5 biedronek – na trzech liściach po 1 i na czwartym 2; $10 - 5 = 5$ – tyle biedronek muszą dołożyć); uzupełniają brakującą liczbę sylwet biedronek.

2. Zabawa *Dorysowujemy biedronki*.

Każde dziecko otrzymuje od nauczyciela pasek papieru z pięcioma listkami i różną liczbą biedronek na listkach. Z boku każdego paska znajduje się cyfra 8, 9 lub liczba 10. Dzieci dorysowują tyle biedronek, aby ich suma była zgodna z cyfrą (lub liczbą 10) z boku. Po policzeniu przyklejają pod *listkami* odpowiednie działanie z rozsypanki cyfrowej.

Zabawa orientacyjno-porządkowa *Przewrócone biedronki*.

Dzieci biegają po sali, naśladując fruujące biedronki. Na głośny sygnał – uderzenie w bębenek, kładą się na plecach, unoszą do góry ręce i nogi. Poruszają nimi wolno lub szybko, zgodnie z rytmem wystukiwanym przez nauczyciela na bębnieku, naśladując ruchy owada przewróconego na grzbiet. Jednocześnie zwracają głowę to w jedną, to w drugą stronę. Dwa głośne uderzenia w bębenek są sygnałem do ponownego biegania.

Zabawy przy piosence *Chroń przyrodę*.

1. Zabawa rozwijająca wyobraźnię przestrzenną *Zlikwiduj dziurę*.

Dzieci stoją w dużym kole w równych odstępach między sobą. Zabawę rozpoczyna wyznaczone przez nauczyciela dziecko, które wybiega ze swojego miejsca w kole, staje obok któregoś z kolegów i lekko go dotyka. Dotknięte dziecko podbiega do innego kolegi, dotyka go i zatrzymuje się obok niego itd. W tym czasie pozostałe dzieci obserwują układ koła i przesuwiają się tak, aby nie było w nim wolnego miejsca.

2. Słuchanie piosenki *Chroń przyrodę* (śl. i muz. B. Forma).

Bądź-my zwie - rząt przy - ja - ciół - mi, chroń-my pta - ki i zwie - rzę - ta. Nie-chaj
z na - mi są bez - pie - czne, każ-dy o tym niech pa - mię - ta. Ref.: Ko-cha-my
pta - ki, zwie-rzę - ta, ro - śli - ny i tro - skli - wie o nie - dba - my.
Niech nam u - mi - la - ją ży - cie, wła - śnie za to je ko - cha - my.

I. *Bądźmy zwierząt przyjaciółmi,
chronmy ptaki i zwierzęta.
Niechaj z nami są bezpieczne,
każdy o tym niech pamięta*

Ref.: *Kochamy ptaki, zwierzęta, rośliny
i troskliwie o nie dbamy.
Niech nam umilają życie,
właśnie za to je kochamy.*

II. *Nie płoń nigdy zwierząt, ptaków
i nie podchodź do nich blisko.
Niechaj żyją własnym życiem,
dbaj wciąż o ich środowisko.*

Ref.: *Kochamy ptaki ...*

III. *W czasie zimy je dokarmiaj,
syp pszeniczkę i ziarenka.
Gdy na dworze mróz, zamiecie,
to jest dla nich pomoc wielka.*

Ref.: *Kochamy ...*

3. Rozmowa na temat piosenki.
 - Wypowiedzi dzieci na temat tempa, nastroju, powtarzających się elementów w tekście oraz treści piosenki.
 - Zwrócenie uwagi na dbanie o przyrodę: chronienie zwierząt, ich dokarmianie.
4. Ćwiczenia w określaniu kierunku linii melodycznej *W górę i w dół*.
 Nauczyciel śpiewa na kolejnych stopniach gamy słowa: *Ptaszek w górę leci, potem na dół do swych dzieci*, dzieci ilustrują ruch ptaka, stopniowo podnosząc rękę do góry, a następnie opuszczając ją w dół.
 - Śpiewają razem z nauczycielem, wolno podnosząc się z przysiadu do stania, a następnie opadając powoli do przysiadu.
5. Nauka dwóch pierwszych zwrotek i refrenu, fragmentami metodą ze słuchu.
 - Śpiew indywidualny i zbiorowy.
6. Ilustrowanie piosenki ruchem.
 Dzieci otrzymują od nauczyciela paski bibułki w kolorach żółtym, niebieskim, brązowym i zielonym. Przy zwrotkach poruszają się po kole w prawą, a następnie w lewą stronę. Przy drugiej zwrotce machają trzymaną w ręce bibułką. Podczas refrenu dzieci zatrzymują się i przykucają, zwracając twarze do środka koła. Przy słowach: *Niech nam umilają życie* wstają i poruszają rytmicznie rękami do przodu i do tyłu.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw VIII (przewodnik, s. 80).

III

1. Zabawa rozwijająca koncentrację uwagi i umiejętność słuchania *Czarodziejski instrument*.
 Nauczyciel rozdaje dzieciom instrumenty perkusyjne, na których dzieci będą grały umówiony rytm. Dzieci stają w różnych miejscach sali. Jedno dziecko odchodzi na bok, w tym czasie nauczyciel wyznacza, które dziecko będzie miało *czarodziejski* instrument, czyli taki, który zabrzmi głośniejsze od innych w momencie, gdy zbliży się do niego osoba szukająca. Wszystkie dzieci grają razem cicho. Osoba szukająca chodzi między kolegami i uważnie słucha, który z instrumentów głośniejsze *zabrzmi* na jej spotkanie. Gdy oddala się od niego, dźwięk instrumentu również cichnie (dzieci muszą bardzo uważać i grać z jednakowym natężeniem, aby nie wprowadzać osoby szukającej w błąd). Po właściwym wskazaniu instrumentu dzieci zamieniają się rolami i zabawa toczy się dalej. Pozostałe dzieci wymieniają się instrumentami.

2. Karta pracy, cz. 4, s. 94.

Oglądanie par obrazków. Wskazywanie tych, na których przedstawione jest właściwe zachowanie dzieci. Naklejanie na nich zielonych kół odszukanych wśród naklejek.

Dzień 4. Nasze rady na odpady

Cele ogólne:

- uświadomienie konieczności segregowania odpadów i ich ponownego przetwarzania,
- zachęcanie do dbania o swoje najbliższe otoczenie.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- segreguje odpady,
- podejmuje akcję sprzątanía najbliższego otoczenia.

Środki dydaktyczne: obrazki pojemników do segregowania odpadów, pojemniki z napisami: *papier, plastik, metal, szkło*, narzędzia do sprzątanía, rękawice ochronne, klocki w kształcie figur geometrycznych, materiały odpadowe do wykonania zabawek, karta pracy, cz. 4, s. 95.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 4, s. 95.

Odczytywanie zagadek. Odszukiwanie wśród naklejek ich rozwiązań i naklejanie ich we właściwych miejscach.

2. Zabawa rozwijająca umiejętność kojarzenia *Wszystko ma swój znak*.

Nauczyciel podaje pierwszą połowę zdania, a dzieci dodają swoje propozycje jego zakończenia, zwracając uwagę, jakie zjawiska są znakami innych zjawisk.

Np. nauczyciel mówi: *Kiedy słońce zachodzi*, dzieci: *to znak, że zbliża się wieczór*.

Kiedy niebo się zachmurzy...

(to znak, że będzie burza).

Kiedy śniegi topnieją...

(to znak, że zbliża się wiosna).

Kiedy świeci słońce i pada deszcz...

(to znak, że na niebie pojawi się tęcza).

Kiedy liście spadają z drzew...

(to znak, że zbliża się jesień).

Kiedy pajęczyna się porusza...

(to znak, że wpadła w nią mucha).

Kiedy pies warczy i szczerzy kły...

(to znak, że jest zły).

Kiedy kot mruczy...

(to znak, że jest zadowolony).

Kiedy dziecko ziewa i pociera oczy...

(to znak, że jest śpiące).

Kiedy roślinom zwiędną kwiaty i liście...

(to znak, że potrzebują wody).

Kiedy w pobliżu ulicy jest duży hałas...

(to znak, że jeździ dużo samochodów).

Kiedy w powietrzu unosi się dużo dymu...

(to znak, że jest ono zanieczyszczone).

Kiedy dziecko ma gorączkę...

(to znak, że jest chore).

Kiedy martwe ryby pływają po powierzchni rzeki...

(to znak, że jest ona zanieczyszczona).

Kiedy zwierzęta w lesie uciekają w pośpiechu...

(to znak, że coś je przestraszyło) ...

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIX (przewodnik, s. 115).

II

Zabawa dydaktyczna *Szukamy rady na złe odpady*.

1. Segregowanie opakowań.

Nauczyciel przynosi do sali przedszkolnej pudełko wypełnione różnymi opakowaniami: papierowymi, szklanymi, aluminiowymi i plastikowymi. Dzieci zastanawiają się, po czym są poszczególne opakowania, segregują je według materiału, z jakiego zostały wykonane.

2. Zabawa *Do jakiego pojemnika*.

Nauczyciel pokazuje dzieciom na obrazkach specjalne pojemniki, których się używa do segregowania odpadów, i wyjaśnia, jakie odpady można do nich wkładać. Podkreśla znaczenie segregowania odpadów i ich ponownego przetwarzania w celu odzyskania materiału, który może powtórnie zostać wykorzystany. Śmieci nie zanieczyszczają wtedy środowiska, tylko ponownie mogą zostać użyte. Wyjaśnia dzieciom pojęcie *recyklingu*.

3. Wypowiedzi na temat *Gdzie wybrałbym (wybrałabym) się na spacer?*

Nauczyciel odsłania dwa obrazki. Jeden przedstawia wiosenną łąkę, drugi zadymione miasto z ogromnymi hałdami śmieci. Zachęca dzieci do wypowiedzi na temat *W które miejsce wybrałyby się na spacer i dlaczego?*

4. Ekspresja słowna *Co by było, gdyby wokół nas było pełno śmieci...*

5. Buza mózgów *Co mogą zrobić dzieci, by nie rosła góra śmieci*.

Dzieci podają swoje propozycje, w jaki sposób można wykorzystać odpady.

Zabawa ruchowa *Ukryj się*.

Przy nastrojowej muzyce dzieci poruszają się swobodnie po sali. Kiedy słyszą dźwięki głośne, nieprzyjemne dla uszu, przykucają i chowają głowę w ramiona, jakby chciały się ukryć. Muzyka nastrojowa jest sygnałem do ponownego ruchu.

Sprzątanie placu przedszkolnego (szkolnego).

1. Rozmowa na temat czystości placu przedszkolnego.
 - Zaproponowanie posprzątania terenu wokół przedszkola.
2. Podział dzieci na zespoły.
3. Pokaz narzędzi przygotowanych do pracy (łopaty, taczki, miotły, grabie) oraz rękawic ochronnych i worków; zwrócenie uwagi na zachowanie zasad bezpieczeństwa.
4. Przydział zadań poszczególnym zespołom.
 - I. Zbieranie papierów i opakowań papierowych do worków z napisem *papier*.
 - II. Zbieranie na taczki opakowań plastikowych; umieszczenie ich w odpowiednich pojemnikach, jeśli takie znajdują się w pobliżu.
 - III. Grabienie drobnych odpadów – patyki, liście, drobne kamienie; wrzucanie łopatami do kosza.
 - IV. Zamiatanie ścieżek, chodników.
5. Wypowiedzi dzieci na temat wykonanej pracy, jej użyteczności dla przedszkolaków i mieszkańców najbliższej okolicy.
6. Oczyszczenie narzędzi pracy; dokładne umycie rąk po wykonanych czynnościach.

III

1. Wykonanie zabawki ekologicznej.

Nauczyciel proponuje dzieciom wykonanie ze zgromadzonych na stolikach różnych materiałów odpadowych wymyślonej przez nie zabawki (opakowania tekturowe i plastikowe, butelki, rolki po papierze toaletowym, woreczki foliowe, folia aluminiowa, włóczka, gazety, folia samoprzylepna, bibuła, papier kolorowy, taśma klejąca, klej...).

- Samodzielne działania dzieci.

Łączą ze sobą różnorodne materiały za pomocą kleju i taśmy klejącej; ozdabiają elementami wyciętymi z folii samoprzylepnej i kolorowego papieru.

2. Oglądanie powstałych prac; nadawanie im nazw; wypowiedzi autorów na ich temat; wybór najciekawszej zdaniem dzieci zabawki; uzasadnienie wyboru.

- Prezentacja zabawek w kącie dla rodziców.

Zabawa ruchowo-naśladowcza *Co ja robię?*

Dzieci stoją w kole. Wybrane dziecko stoi w środku i pokazuje czynności związane z utrzymaniem czystości w najbliższym otoczeniu. Dzieci je naśladują, a następnie określają, co robiły. Dziecko stojące w kole wybiera swojego następcę.

Dzień 5. Chronimy kwiaty

Cele ogólne:

- uświadomienie konieczności dbania o środowisko naturalne,
- rozwijanie właściwej artykulacji głosek *s*, *sz*.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- nie niszczy roślin,
- właściwie wymawia głoski *s*, *sz* w izolacji i w połączeniu z innymi głoskami.

Środki dydaktyczne: teatrzyk *Spotkanie z Niezapominajką Wróżką*, nagrania walca J. Straussa *Nad pięknym, modrym Dunajem*, piosenka *Srebrzysty strumyczek*, napisy nazw wybranych rodzin, obrazki różnych przedmiotów, materiały do wykonania filtra, sylwety do teatrzyku, obrazki wiośennych kwiatów i kwiatów pod ochroną, tamburyn, nasiona lub sadzonki kwiatów, narzędzia do pielęgnacji roślin, karta pracy, cz. 3, s. 96.

Przebieg dnia

I

1. Wypowiedzi dzieci na temat *Komu potrzebna jest woda i dlaczego?*

Zabawa ruchowa z elementami dramy *Chcemy wody*.

Dzieci stoją w rozсыpcie, naśladują delikatne poruszanie się kwiatów przy lekkim wietrzyku. Na słowa nauczyciela: *Wielki upał, brak deszczu* – dzieci-kwiaty pokazują, jak zmienia się ich wygląd spowodowany brakiem wody.

Dzieci zamieniają się w wybrane zwierzątka leśne.

Zwierzątko naśladują picie wody z leśnego strumyka (sznurek rozłożony na podłodze), a następnie, kiedy nie są spragnione, poruszają się swobodnie po sali, imitując zachowanie wybranego zwierzątka. Na słowa nauczyciela: *Wielka susza* – na podstawie własnych doświadczeń i wyobraźni starają się odtworzyć ciałem, ruchem, głosem, jak czują się spragnione zwierzęta, które nie mają dostępu do wody. Dzieci przedstawiają zachowanie człowieka, który w upalny dzień wyszedł spod prysznica i napił się szklankę zimnej wody oraz takiego, któremu jest bardzo gorąco, jest spragniony, a nie ma możliwości zaspokojenia pragnienia.

2. Zapoznanie ze sposobem oczyszczania wody z wykorzystaniem prostego filtra.

Dzieci brudzą wodę w słoiku, płukając w niej pędzel umoczony w farbie; nauczyciel pokazuje sposób wykonania prostego filtra oczyszczającego wodę. Wyjaśnia dzieciom, że aby woda mogła być używana przez ludzi, oczyszcza się ją i uzdatnia. Wymaga to jednak wysiłku pracujących przy tym ludzi oraz specjalnych filtrów, co pociąga za sobą duże nakłady finansowe. Podkreśla konieczność oszczędzania wody.

Nauczyciel przecina dużą plastikową butelkę na wysokości 1/3 od jej dna. Dolna część butelki będzie zbiornikiem na oczyszczoną wodę. Drugą część butelki nauczyciel odwraca szyjką do dołu, a następnie wypełnia ją: szmatką flanelową, gazą lub ligniną, węglem drzewnym, żwirkiem, a na końcu piaskiem. Warstwy te powinny zająć około 1/2 wysokości butelki, którą nauczyciel nakłada na część butelki będącą zbiornikiem oczyszczanej wody. Do tak przygotowanego filtru dzieci wlewają brudną wodę ze słoika i obserwują jej filtrowanie. Określają, jak wygląda oczyszczona woda (w ten sam sposób można oczyścić wodę przyniesioną z rzeki, stawu lub kałuży).

3. Burza mózgów *W jaki sposób można oszczędzać wodę*.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr XXIX (*przewodnik*, s. 115).

II

Teatrzyk sylwet M. Skrobacz *Spotkanie z Niezapominajkową Wróżką* – przedstawienie dla młodych dzieci.

1. Zapoznanie z treścią i bohaterami przedstawienia.

Występują: krasnal Kajtuś, zając Szarak, wiewiórka Kitka, Niezapominajkowa Wróżka, kwiaty – niezapominajki, zielony stworek Zieluś.

SCENA I

Na pierwszym planie siedzi krasnal; za nim scenografia przedstawiająca wiosenny las, nieco dalej, troszkę z boku – *staw*, wokół, którego rosną niezapominajki.

Krasnal:

*Witajcie przedszkolaki, jestem Kajtuś, krasnal nie byle jaki
mieszkam niedaleko nad stawem, przy zgiętej sośnie,
gdzie dużo niezapominajek rośnie.*

*Opowiem wam dzisiaj, jak pająk sieci wypłata,
jak szumią drzewa i dzieciół korniki spod kory wybiera.
Przychodzą do mnie różne zwierzęta,*

*bo, nie chwaląc się, mądry jestem
i o nich wszystkich pamiętam.
Radą służyć i pomocą. Wiem, co się dzieje w lesie i dniem i nocą...*
(Wbiega zajączek).

Szarak:

*Kajtusiul! Kajtusiul!, biegnij ze mną szybciotko,
rzecz się stała niesłychana, ktoś niszczy niezapominajki od samego rana.
Ptaszki o tym ćwierkają i złą nowinę ogłaszają.
Listki podeptane, kwiatki pozrywane,
nie będzie już piękne krasnala mieszkanie.*

Krasnal:

*Co ty pleciesz, mój Szaraku! Kto narobił szkód tak wiele?
Bo chyba nie dobrzy ludzie i przyrody przyjaciele?
Niezapominajki – moje śliczne kwiatki?
Posadzone tam nad stawem, obok mojej małej chatki?
Czy coś złego uczyniły, że los spotkał je tak srogi?
Chodźmy szybko, mój Szaraczku, naprawimy może szkody.
(Po drodze krasnal i Szarak spotykają wiewiórkę Kitkę).*

Kitka:

*Dobrze, że was tu spotykam, przyjaciele drodzy,
Bo zielony, mały stworek potrzebuje pomocy.
Nad staw drogę mu wskazałam, na niezapominajki patrzeć nakazałam.
Mówiłeś, że są niezwykle (zwraca się do krasnala), więc pomyślałam,
że pamięć wróćą stworkowi.
O złe zamiary go nie podejrzewałam.*

SCENA II

(Kiedy krasnal, wiewiórka i zajączek wędrują, przy stawie złości się zielony stworek. Wyrwa kwiatki; aż w końcu siada, płacze i się żali).

Stworek Zieluś:

*Ooo... ja nieszczęśliwy. Co ja biedny zrobię?
Już nie dowiem się, kim jestem? Do domu nie trafię?
Zła to była rada wiewióreczki rudej,
że błękitne te kwiatuszki pamięć mi przywrócą,
nic nie dało, że patrzyłem,
więc ze złości je zerwałem i wszyściutkie podeptałem.
Niezapominajki – ponoć kwiatki z bajki,
lecz pamięci nie zwracają, może inne moce mają?
(Podnosi kwiatek i przygląda mu się z zaciekawieniem).
(Wchodzą Kajtek z Szarakiem i wiewiórką Kitką, podchodzą do stworka).*

Krasnal:

*Co tu robisz, dziwny stworku?
Czym ci kwiatki zawiniły, że okrutnie je zniszczyłeś, choć cię o to nie prosiły?*

Stworek Zieluś:

*Przyleciałem dziś nad ranem, ale wszystko zapomniałem.
Nie wiem, jakie moje imię i gdzie mieszkam, czym się żywię.
Może wy mi pomożecie? Mą rakiętę odnajdziecie?
Wiewióreczka radę dała, lecz się ona nie sprawdzała.*

Szarak:

*Żle zrobiłeś, niszcząc kwiatki; one częścią są przyrody,
cieszą pięknem wszystkich wokół, pszczołkom dają nektar drogi.
Nad swą złością panuj zatem, gdy chcesz zostać naszym bratem.*

Kitka:

*Radź, Kajtusi! Skrzacie miły!
Co tu robić, by do Stworka wspomnienia wróciły?*

Krasnal:

*Nie ma co się zastanawiać, pomysł mam gotowy.
Chodźmy do Niezapominajkowej Wróżki, przedstawimy jej twój problem,
Dobra Pani nie zawiedzie, choć zniszczyłeś modre kwiecie.
(Wędrują: Kajtek, Kitka, Szarak i zielony stworek, śpiewając piosenkę na melodię *Gdy strumyk
płynie z wolna*).
Idziemy szybkim krokiem wróżce pokłonić się,
By pamięć przywróciła stworkowi, (2 x)
To się wie. Wróżka ma dobre serce.
Czarami chroni las, by rósł i cieszył wszystkich (2 x).
Przez bardzo długi czas*

SCENA III

(Niezapominajkowa Wróżka siedzi na zielonym tronie ozdobionym niezapominajkami, u jej stóp siedzą kwiatki niezapominajek).

Kwiatek I:

*Wróżko! Wróżko! Ktoś się zbliża. Spójrz przez okno póki czas,
może przyszedł nas pozrywać i oszpecić piękny las?*

Kwiatek II.:

*Wiesz już przecież, że nad stawem dziwny stworek złościł się,
ptaszki o tym ci doniosły, by o pomoc prosić cię.*

Niezapominajkowa Wróżka:

*Nie lękajcie się me kwiatki, krzywdy zrobić nie dam wam.
Zaraz poznam prawdę całą, bo zły stworek idzie tam.
(Stworek z krasnałem, wiewiórką i Szakiem podchodzą do wróżki, kłaniają się).*

Krasnal, Kitka i Szarak:

*Witaj, witaj dobra Pani, oto stworek, troszkę zły,
gdyż zapomniał, skąd przyleciał i z rozpaczony roni łzy.*

Niezapominajkowa Wróżka (do stworka):

*Wiem, co dzisiaj uczyniłeś; kwiatom życie zwrócić czas.
Czy swe szkody naprawiłeś? Chcesz się zmienić? Rację mam?*

Stworek Zieluś:

*Pragnę, Wróżko, cię przeprosić, już nie zrobię nigdy tak,
przecież kwiaty trzeba chronić, aby piękny był wasz staw.
Proszę zatem cię o pomoc, możesz pamięć zwrócić mi?
Pomóż też naprawić szkody, aby krasnal nie był zły.*

Kwiatki:

*Pomóż mu, o dobra Wróżko, lecz obiecać musi nam,
że posadzi nowe kwiatki; mały niezapominajek gaj.*

Niezapominajkowa Wróżka:

*Dobrze zatem! Niech się stanie, stuknę różdżką raz, dwa, trzy.
Niechaj pamięć swą odzyska i przestanie ronić łzy.*

Szarak z Kitką:

Wiesz, kim jesteś?

Krasnal:

Skąd przybywasz?

Kwiatki:

Po co przyleciałeś tu?

Stworek Zieluś:

Będę skakał, będę tańczył, wiem już wszystko! Hura, ju-hu!!!

Jestem Zieluś, drodzy moi, przyleciałem tutaj sam.

Chcę was prosić o sadzonki roślin, które dobrze znam.

*Obserwuję je już długo i zielenią cieszą mnie,
gdy zarosną mą planetę, to nie będzie już tak źle.*

*U nas wokół pełno śmieci, lecz porządku zrobić chcę,
niechaj Ziemia się zieleni, tak jak Ziemia – myślę źle?*

Niezapominajkowa Wróżka:

Bardzo dobrze, mój Zielusiu, chcesz sadzonki? Proszę, weź.

Nie zapomnij też, by zawsze, opiekować nimi się.

*Na pamiątkę zaś spotkania, niezapominajek dar,
piękna książka do czytania jak porządku zrobić masz.*

Krasnal:

*Zaśpiewajmy, więc na koniec, niech melodia płynie w dal,
niechaj Ziemia się zieleni i przyjaciół u nas ma.*

(Śpiewają wszyscy występujących na melodię Czym powitać cię, wiosenko).

Teraz już się pożegnamy, bo przygody nadszedł kres.

Może znowu się spotkamy, bo przyjaciół warto mieć

Hej ha, hej ha! Niech przyjaźń trwa. (2 x)

Niechaj wszystko rośnie w koło. I zielenią cieszy nas.

Mały stworek też zrozumiał, że o kwiaty trzeba dbać.

Hej ha, hej ha... (2 x)

*Dobrze wszystko się skończyło. Lecz na przyszłość rada ta,
nie niszczyć, nie śmieć, nie hałasuj, bo przyroda będzie zła.*

Hej, ha, hej ha... (2x)

2. Rozmowa na temat postępowania zielonego stworka.
- Wypowiedzi dzieci dotyczące: zachowania Zielusia, przyczyn takiego postępowania, celu jego podróży na Ziemię, zwrócenie uwagi na troskę mieszkańców lasu o jego ładny wygląd.
3. Ekspresja słowna *Co by było, gdyby nagle znikły z Ziemi wszystkie kwiaty?*
4. Wypowiedzi dzieci na temat *Dlaczego chronimy kwiaty.*
Nauczyciel pokazuje obrazki wiosennych kwiatów: *tulipany, żonkile, krokusy, przebiśniegi, pierwiosnki, fiołki, konwalie*. Dzieci podają ich nazwy; dzielą je na sylaby i, wybrane, na głoski. Przypominają, które z kwiatów są pod ochroną i dlaczego.
- Zabawa muzyczno-ruchowa *Taniec kwiatów.*
Dzieci-kwiaty przykucają w rozsypce na dywanie, wybrane nazwy dziecko-kwiatowa wróżka, kolejno budzi je dotknięciem sztucznego tulipana, kwiaty wstają i tańczą według własnej inwencji w takt, np. walca J. Straussa *Nad pięknym modrym Dunajem*.
5. Przygotowanie przedstawienia dla młodszych kolegów.
Wybór chętnych dzieci do poszczególnych ról; indywidualna nauka tekstu; wspólne wykonanie dekoracji i kostiumów; zaproszenie na przedstawienie dzieci z innych grup; prezentacja programu dla rodziców.

 Zabawy artykulacyjne *Szelest w pyszczku*.

1. Słuchanie zdań. Powtarzanie ich za nauczycielem.

Sucha szosa.

Sasza szedł suchą szosą.

Podczas suszy szosa sucha.

2. Udzielanie odpowiedzi (całymi zdaniami) na pytania nauczyciela dotyczące zdań.

– Kto stąpał suchą szosą?

– Jak wygląda szosa podczas suszy?

3. Zamiana przez dzieci głoski **sz** na **s** i odwrotnie.

Nauczyciel mówi sylabę, a dzieci ją powtarzają, ale zamieniając odpowiednio głoski, np. *sza – sa; sze – se; szu – su; szo – so; asz – as; esz – es; usz – us...*

4. Powtarzanie za nauczycielem poszczególnych zdań, zwracanie uwagi na prawidłową artykulację słów z głoskami *s, sz*.

5. Podawanie przez dzieci przykładów nazw ubrań zawierających głoski *s* i *sz*, np. *koszula, sukienka, szelki, sandały, skarpetki, pasek, kostium, sweter, szalik, spódnica, podkoszulek, apaszka, skafander...*

 Zabawa ruchowa *Słuchaj uważnie*.

Dzieci razem z nauczycielem spacerują po sali. Nauczyciel głośno wymawia różne słowa. Jeśli pojawi się w nich głoska: *s* lub *sz* – dzieci zatrzymują się bez ruchu. Nauczyciel podchodzi do dziecka, które się nie zatrzymało, i rzuca do niego maskotkę, mówiąc sylabę, a dziecko dopowiada pozostałe, tworząc słowo, np. *sza – fa, san – ki, mas – ka, las – ka, kas – ki, sza – rak, la – sy, stu – dnia, se – rek...*

6. Karta pracy, cz. 4, s. 96.

Oglądanie zdjęć i nazywanie ich. Otaczanie zieloną pętlą zdjęć, które w swoich nazwach mają głoskę *s*. Otaczanie brązową pętlą zdjęć, które w swoich nazwach mają głoskę *sz*.

III

 Zabawa ruchowa *Sadźmy kwiaty*.

Dzieci spacerują po *ogrodzie* przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze naśladują: grabienie ścieżek, wykopywanie dołków na kwiaty, sadzenie kwiatów, wyciąganie wody ze studni, przelewanie wody z wiadra do konewki, podlewanie...

1. Układanie przez dzieci rymów do podanych słów związanych z odpadami i elementami środowiska naturalnego, np. *śmieci – dzieci, puszki – okruszki, butelki – karmelki, szkło – zło, woda – uroda, kwiatki – bratki, drzewka – marchewka, rzeczka – książeczka...*

ISBN 978-83-7874-782-6

indeks 890102

nr zlecenia 16488

